

Innst. 15 S

(2014–2015)

Innstilling til Stortinget
fra arbeids- og sosialkomiteen

Prop. 1 S (2014–2015) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2014–2015)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2015, kapitler under Arbeids- og sosialdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet (rammeområde 7)

Innhold

Side

1.	Innledning	5
1.1	Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 7	6
1.2	Stortingets vedtak om rammesum for rammeområde 7	11
2.	Komiteens generelle merknader	11
2.1	Generelle merknader fra Høyre og Fremskrittspartiet	11
2.2	Generelle merknader fra Arbeiderpartiet	13
2.3	Generelle merknader fra Senterpartiet	15
2.4	Generelle merknader fra Venstre	20
2.5	Generelle merknader fra Sosialistisk Venstreparti	24
2.6	Oppsummering av fraksjonenes primærstandpunkt under rammeområde 7	25
3.	Merknader til de enkelte kapitler rammeområde 7	29
3.1	Resultatområde 1 Administrasjon og utvikling	29
3.1.1	Kap. 600 Arbeids- og sosialdepartementet	29
3.1.2	Kap. 601 Utredningsvirksomhet, forskning m.m.	29
3.2	Resultatområde 2 Arbeid og velferd	30
3.2.1	Kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen	30
3.2.2	Kap. 605 og kap. 3605 Arbeids- og velferdsetaten	31
3.2.3	Kap. 606 Trygderetten	32
3.2.4	Kap. 621 Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering	32
3.2.5	Kap. 634 og kap. 3634 Arbeidsmarkedstiltak	33
3.2.6	Kap. 635 og kap. 3635 Ventelønn	34
3.2.7	Kap. 2620 Stønad til enslig mor eller far	35
3.2.8	Kap. 2650 Sykepenges	35
3.2.9	Kap. 2651 Arbeidsavklaringspenger	37
3.2.10	Kap. 2655 Uførhet	37
3.2.11	Kap. 2661 Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.	39
3.2.12	Kap. 5701 Diverse inntekter	41
3.2.13	Kap. 2541 Dagpenger	41
3.2.14	Kap. 5705 Refusjon av dagpenger	42
3.2.15	Kap. 2542 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	42
3.2.16	Kap. 5704 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	42
3.3	Resultatområde 3 Pensjon	42
3.3.1	Kap. 611 Pensjon av statskassen	42
3.3.2	Kap. 612 Tilskudd til Statens pensjonskasse	42
3.3.3	Kap. 613 Arbeidsgiveravgift til folketrygden	43
3.3.4	Kap. 614 og kap. 3614 Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse	43
3.3.5	Kap. 5607 Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse	43
3.3.6	Kap. 615 og kap. 3615 Yrkesskadeforsikring	43
3.3.7	Kap. 616 og kap. 3616 Gruppelivsforsikring	44
3.3.8	Kap. 2470 og kap. 5470 Statens pensjonskasse	44
3.3.9	Kap. 660 Krigspensjon	44
3.3.10	Kap. 664 Pensjonstrygden for sjømenn	44
3.3.11	Kap. 666 Avtalefestet pensjon (AFP)	45
3.3.12	Kap. 667 Supplerende stønad til personer over 67 år	45
3.3.13	Kap. 2670 Alderdom	46
3.3.14	Kap. 2680 Etterlatte	46
3.3.15	Kap. 2686 Gravferdsstønad	46
3.4	Resultatområde 4 Arbeidsmiljø og sikkerhet	46
3.4.1	Kap. 640 og kap. 3640 Arbeidstilsynet	46

	Side
3.4.2 Kap. 642 og kap. 3642 Petroleumstilsynet	49
3.4.3 Kap. 643 Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI)	50
3.4.4 Kap. 3645 Regional verneombudsordning i hotell- og restaurantbransjen og renholdsbransjen ..	50
3.4.5 Kap. 646 Pionerdykkere i Nordsjøen	50
3.4.6 Kap. 648 Arbeidsretten, Riksmeklingsmannen m.m.	50
3.4.7 Kap. 649 Treparts bransjeprogrammer	50
3.5 Kapitler under andre departement	51
3.5.1 Kap. 847 Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne	51
3.5.2 Kap. 2540 Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn	53
4. Forslag fra mindretall	53
5. Komiteens tilråding	53

Innst. 15 S

(2014–2015)

Innstilling til Stortinget fra arbeids- og sosialkomiteen

Prop. 1 S (2014–2015) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2014–2015)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2015, kapitler under Arbeids- og sosialdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet (rammeområde 7)

Til Stortinget

1. Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Dag Terje Andersen, Fredric Holen Bjørddal, Lise Christoffersen, og Anette Trettebergstuen, fra Høyre, Stefan Heggelund, lederen Arve Kambe, Bente Stein Mathisen og Bengt Morten Wenstøb, fra Fremskrittspartiet, Tor André Johnsen og Erlend Wiborg, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, fra Venstre, Sveinung Rotevatn, og fra Sosialistisk Venstreparti, Kirsti Berg-

stø, viser til at Meld. St. 1 (2014–2015) og Prop. 1 S (2014–2015) ble lagt frem av regjeringen Solberg 8. oktober 2014, samt Prop. 1 S Tillegg 1 (2014–2015) som ble lagt frem av regjeringen 31. oktober 2014.

Komiteen fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2015 for de kapitler som er fordelt til komiteen på rammeområde 7 i Stortingets møte 16. oktober 2014 og 4. november 2014, jf. Innst. 1 S (2014–2015) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2014–2015).

Stortinget har i møte 27. november 2014 vedtatt netto rammer på de ulike rammeområder. De fremsatte bevilgningsforslag i denne innstillingen bygger på vedtaket om rammenes størrelse, jf. Stortingets forretningsorden § 43.

Det vises i denne sammenheng til de ulike kapitlene i denne innstillingen som tar for seg det aktuelle rammeområde.

Komiteen viser for øvrig til sine respektive partiers merknader i Innst. 2 S Tilleggsinnstillingen 1 (2014–2015).

1.1 Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 7

Nedenfor følger en oversikt over regjeringens bevilgningsforslag under rammeområde 7 slik de fremkommer i Prop. 1 S (2014–2015) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2014–2015).

90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 7

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S Tillegg 1 (2014–2015)
Utgifter			
<i>Arbeids- og sosialdepartementet</i>			
600		Arbeids- og sosialdepartementet	
	1	Driftsutgifter	181 120 000
601		Utredningsvirksomhet, forskning m.m.	
	21	Spesielle driftsutgifter	67 170 000
	50	Norges forskningsråd	137 850 000
	70	Tilskudd	27 710 000
	72	Tilskudd til Senter for seniorpolitikk m.m.	14 990 000
604		Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 45</i>	31 300 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	142 500 000
605		Arbeids- og velferdsetaten	
	1	Driftsutgifter	11 147 157 000
	21	Spesielle driftsutgifter	30 640 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	254 378 000
	70	Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykemeldte, <i>kan overføres</i>	215 690 000
606		Trygderetten	
	1	Driftsutgifter	67 524 000
611		Pensjoner av statskassen	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	13 500 000
612		Tilskudd til Statens pensjonskasse	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	10 059 000 000
	70	For andre medlemmer av Statens pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i> ...	112 000 000
613		Arbeidsgiveravgift til folketrygden	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 094 000 000
	70	For andre medlemmer av Statens pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i> ...	12 000 000
614		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse	
	1	Driftsutgifter	66 000 000
	70	Tap/avskrivninger	2 000 000
615		Yrkesskadeforsikring	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	100 000 000
616		Gruppelivsforsikring	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	180 000 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S Tillegg 1 (2014–2015)
621		Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering	
	21	Spesielle driftsutgifter	73 500 000
	63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, <i>kan overføres</i>	172 720 000
	70	Frivillig arbeid, <i>kan overføres</i>	68 660 000
	74	Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv.	12 280 000
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	21	Forsøk, utviklingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	52 280 000
	76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i>	6 355 000 000
	77	Varig tilrettelagt arbeid, <i>kan overføres</i>	1 236 660 000
	78	Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser	67 360 000
	79	Funksjonsassistanse i arbeidslivet	41 200 000
635		Ventelønn	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	60 000 000
640		Arbeidstilsynet	
	1	Driftsutgifter	541 130 000
	21	Spesielle driftsutgifter, regionale verneombud	10 200 000
	45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 500 000
642		Petroleumstilsynet	
	1	Driftsutgifter	215 400 000
	21	Spesielle driftsutgifter	21 300 000
	45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 500 000
643		Statens arbeidsmiljøinstitutt	
	50	Statstilskudd	114 700 000
646		Pionerdykkere i Nordsjøen	
	72	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	3 300 000
648		Arbeidsretten, Riksmekleren m.m.	
	1	Driftsutgifter	17 180 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	1 900 000
	70	Tilskudd til faglig utvikling	4 000 000
649		Treparts bransjeprogrammer	
	21	Spesielle driftsutgifter – Treparts bransjeprogrammer	2 710 000
660		Krigspensjon	
	70	Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>	109 000 000
	71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	265 000 000
664		Pensjonstrygden for sjømenn	
	70	Tilskudd	72 000 000
666		Avtalefestet pensjon (AFP)	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 510 000 000
667		Supplerende stønad til personer over 67 år	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	437 400 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S Tillegg 1 (2014–2015)
<i>Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet</i>			
847		Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	13 857 000
	70	Tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner	178 567 000
	71	Tiltak for økt tilgjengelighet og universell utforming, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	16 229 000
	72	Tilskudd	14 968 000
<i>Statens forretningsdrift</i>			
2470		Statens pensjonskasse	
	24	Driftsresultat:	-17 769 000
	1	Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-650 685 000
	2	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	479 804 000
	3	Avskrivninger	121 547 000
	4	Renter av statens kapital	13 495 000
	5	Til investeringsformål	18 070 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	31 360 000
<i>Folketrygden</i>			
2540		Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	90 000 000
2541		Dagpenger	
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	12 400 000 000
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i>	710 000 000
2620		Stønad til enslig mor eller far	
	70	Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	2 460 000 000
	72	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	357 300 000
	73	Utdanningsstønad	52 680 000
	75	Tilskudd til flytting for å komme i arbeid	300 000
	76	Forskuttering av underholdsbidrag	750 000 000
2650		Sykepenger	
	70	Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i>	35 190 000 000
	71	Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	1 640 000 000
	72	Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	545 000 000
	73	Tilskudd til tilretteleggingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	310 720 000
	75	Feriepenger av sykepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 980 000 000
2651		Arbeidsavklaringspenger	
	70	Arbeidsavklaringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	33 387 300 000
	71	Tilleggsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	322 500 000
	72	Legeerklæringer	400 500 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S Tillegg 1 (2014–2015)
2655		Uførhet	
	70	Uføretrygd, <i>overslagsbevilgning</i>	78 020 000 000
	75	Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i>	115 000 000
	76	Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i>	59 000 000
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.	
	70	Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 810 000 000
	71	Hjelpestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 670 000 000
	73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	122 500 000
	74	Tilskudd til biler	740 000 000
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	2 799 700 000
	76	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	256 000 000
	77	Ortopediske hjelpemidler	1 278 670 000
	78	Høreapparater	540 700 000
	79	Aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år	56 815 000
2670		Alderdom	
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	63 160 000 000
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	121 570 000 000
	72	Ventetillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	5 000 000
	73	Særtilllegg, pensjonstillegg mv., <i>overslagsbevilgning</i>	5 440 000 000
2680		Etterlatte	
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 200 000 000
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	955 000 000
	72	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	91 000 000
	74	Utdanningsstønad	800 000
	75	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	7 000 000
2686		Gravferdsstønad	
	70	Gravferdsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	165 200 000
		Sum utgifter rammeområde 7	406 323 306 000

Inntekter

Inntekter under departementene

3605		Arbeids- og velferdsetaten	
	1	Administrasjonsvederlag	22 840 000
	4	Tolketjenester	2 376 000
	5	Oppdragsinntekter mv.	54 026 000
	6	Gebyrinntekter for fastsettelse av bidrag	23 625 000
3614		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse	
	1	Gebyrinntekter, lån	57 000 000
3615		Yrkesskadeforsikring	
	1	Premieinntekter	154 000 000
3616		Gruppelivsforsikring	
	1	Premieinntekter	98 000 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S Tillegg 1 (2014–2015)
3634		Arbeidsmarkedstiltak	
	85	Innfordring av feilutbetalinger, arbeidsmarkedstiltak	200 000
3635		Ventelønn mv.	
	1	Refusjon statlig virksomhet mv.	27 891 000
	85	Innfordring av feilutbetaling av ventelønn	600 000
3640		Arbeidstilsynet	
	1	Diverse inntekter	1 281 000
	4	Kjemikaliekontroll, gebyrer	6 280 000
	5	Tvangsmulkt	2 272 000
	7	Byggesaksbehandling, gebyrer	20 342 000
	8	Refusjon utgifter regionale verneombud	11 012 000
3642		Petroleumstilsynet	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	909 000
	3	Gebyr tilsyn	50 090 000
3645		Regional verneombudsordning i hotell- og restaurantbransjen og renholdsbransjen	
	6	Refusjoner/ymse inntekter	12 000 000
<i>Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg mv.</i>			
5470		Statens pensjonskasse	
	30	Avsetning til investeringsformål	18 070 000
<i>Renter og utbytte mv.</i>			
5607		Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse	
	80	Renter	2 887 000 000
<i>Folketrygden</i>			
5701		Diverse inntekter	
	3	Hjelpemiddelsentraler m.m.	55 000 000
	71	Refusjon ved yrkesskade	907 000 000
	73	Refusjon fra bidragspliktige	275 000 000
	80	Renter	1 700 000
	86	Innkrevning feilutbetalinger	718 000 000
	87	Diverse inntekter	31 000 000
5704		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs	
	2	Dividende	187 000 000
5705		Refusjon av dagpenger	
	70	Refusjon av dagpenger, statsgaranti ved konkurs	60 000 000
	71	Refusjon av dagpenger for grensarbeidere mv. bosatt i Norge	6 000 000
		Sum inntekter rammeområde 7	5 690 514 000
		Netto rammeområde 7	400 632 792 000

1.2 Stortingets vedtak om rammesum for rammeområde 7

Ved Stortingets vedtak 1. desember 2014 er netto utgiftsramme endelig fastsatt til kr 400 595 381 000 for rammeområde 7, jf. Innst. 2 S (2014–2015). De fremsatte bevilgningsforslag nedenfor under rammeområde 7 er i samsvar med denne netto utgiftsrammen, jf. Stortingets forretningsorden § 43.

I henhold til vedtak i Stortinget, jf. Innst. 1 S (2014–2015) skal arbeids- og sosialkomiteen også behandle følgende kapitler under:

- Kap. 847 Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne under Barne- og likestillings- og inkluderingsdepartementet.
- Kap. 2540 Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn under Nærings- og fiskeridepartementet.

2. Komiteens generelle merknader

2.1 Generelle merknader fra Høyre og Fremskrittspartiet

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til «Politisk plattform for en regjering utgått av Høyre og Fremskrittspartiet» av 7. oktober 2013 og «Avtale mellom Venstre, Kristelig Folkeparti, Fremskrittspartiet og Høyre for stortingsperioden 2013–2017» av 30. september 2013. Disse medlemmer mener at det fremlagte forslaget godt ivaretar plattformen og avtalen inn mot de endringer som er foreslått innenfor rammeområde 7.

Disse medlemmer mener også at det fremlagte forslag til budsjett er en god fortsettelse på veien til å realisere de gode intensjoner og mål som ligger i plattformen og avtalen.

Disse medlemmer merker seg at budsjettforslaget styrker det sosiale sikkerhetsnett, slik at flere inkluderes i samfunnet og bidrar til å skape fremtidens velferd. Det bygges opp under et velfungerende, inkluderende arbeidsliv som skal stimulere til at flere kan forsørge seg selv med egen arbeidsinntekt. Det legges opp til enkelte endringer i velferdsordningene for å gi økte insentiver til inntektsgivende arbeid for de som helt eller delvis kan arbeide.

Disse medlemmer viser til at like muligheter for innbyggere er en styrke. Den største forskjellen er mellom mennesker som er i jobb og de som faller utenfor arbeidsmarkedet. Disse medlemmer viser til at et velfungerende arbeidsmarked er avgjørende for at hver enkelt skal kunne realisere sine drømmer og ambisjoner, og at det skal lønne seg å jobbe. Disse medlemmer støtter regjeringens uttalte mål om et trygt og fleksibelt arbeidsmarked

som sikrer lav arbeidsledighet og høy sysselsetting. Velferdsordninger skal hjelpe de som faller utenfor arbeidslivet, samtidig som de må innrettes på en slik måte at de ikke bygger terskler for at enkeltmennesket skal kunne komme seg inn i arbeidslivet.

Disse medlemmer mener at det er en stor utfordring at så mange står utenfor arbeidslivet og mottar velferdsytelser. Disse medlemmer viser til at regjeringens skatte- og avgiftslettelser gjør det mer lønnsomt for arbeidstagere å jobbe. Disse medlemmer viser til at regjeringen vil styrke arbeidet for å bedre livssituasjonen for personer med nedsatt funksjonsevne, og viser til at en mulighet til å delta i sportsaktiviteter er viktig både sosialt og helsemessig. Disse medlemmer vil i den forbindelse vise til at regjeringen har en rekke forslag som styrker det sosiale sikkerhetsnettet.

Disse medlemmer viser til at regjeringen følger opp den enstemmig vedtatte uførereformen. Det er positivt at den gruppen som ville kommet dårligere ut med ny ordning, nå får en overgangsordning på tre år. Disse medlemmer støtter regjeringens omlegging av barnetillegg som likebehandler alle uføre med barn.

Disse medlemmer mener at budsjettforslaget til regjeringen Solberg samlet sett gjør det enklere for enkeltmennesker å få seg, beholde og stå i arbeid. Dette er en styrke for næringslivet og verdiskapningen. Det er også en fordel for samfunnet og finansieringen av de offentlige velferdsgodene at det stimuleres til yrkesdeltagelse.

Arbeidsmarkedet

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg har som mål et trygt og fleksibelt arbeidsmarked som sikrer lav arbeidsledighet og høy sysselsetting. Et velfungerende arbeidsmarked er avgjørende for at hver enkelt skal kunne realisere sine drømmer og ambisjoner, og at det skal lønne seg å jobbe.

Noen grupper har utfordringer med å komme seg i arbeid, eller med å holde seg i arbeid over tid. Dette gjelder spesielt personer med nedsatt funksjonsevne, innvandrere og unge mennesker uten fullført utdanning. Psykiske helseutfordringer har blitt en viktig årsak til sykefravær og frafall fra arbeidslivet. Disse medlemmer viser til at regjeringen vil iverksette tiltak for å gjøre det enklere å være delvis i arbeid i perioder med psykisk sykdom, og på den måten unngå varig uførhet. Regjeringen Solberg har nedsatt en ekspertgruppe som skal foreta en full gjennomgang av Nav, med sikte på å avbyråkratisere etaten for brukerne, for å hjelpe flere fra trygd til arbeid.

Disse medlemmer viser til budsjettavtalen mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre hvor det legges opp til et tiltaksnivå

på 69 400 plasser i 2015, fordelt på 12 000 tiltaksplasser for ledige og 57 400 plasser for personer med nedsatt arbeidsevne. I tillegg kommer 500 plasser til forsøket med arbeidsavklaringspenger som lønnstilskudd. Dette gir et samlet tiltaksnivå på 69 900 plasser i 2015. Samlet bevilgning for tiltaksnivået er 7 591,2 mill. kroner. Tiltaksnivået er godt tilpasset ledighetsnivået og sammensetningen av ledigheten man ser i dag. Tiltaksnivået er gradvis redusert siden finanskrisen, og er nå på om lag samme nivå som før krisen. Disse medlemmer merker seg at nivået har sammenheng med forventninger om en stabil arbeidsmarkedssituasjon. Disse medlemmer merker seg i tillegg at det i 2015 blir lagt opp til et høyere tiltaksnivå for personer med nedsatt arbeidsevne enn det regjeringen Stoltenberg II i Prop. 1 S (2013–2014) la opp til for budsjettåret 2014.

Disse medlemmer merker seg at evalueringer viser at tiltak generelt øker sannsynligheten for å gå over til jobb. Effekten av å delta på arbeidsmarkedstiltak varierer mellom grupper. Tiltakene har best effekt for personer med nedsatt arbeidsevne, langtidsledige, personer med svake kvalifikasjoner og innvandrere. Dette passer godt med regjeringens prioriteringer og dagens praksis i arbeids- og velferdsetaten. Arbeidsmarkedstiltakene kan også ha andre positive effekter enn overgang til jobb.

Personer med nedsatt funksjonsevne

Disse medlemmers visjon er et samfunn der alle kan delta. De aller fleste har utdanning og arbeid som målsetting, og har forventninger om å leve frie og selvstendige liv. Det må legges til rette for funksjonshemmede i arbeidsliv og dagligliv, både fordi samfunnet trenger arbeidskraften og for at den funksjonshemmede skal kunne delta i fellesskapet på arbeidsplassen. Disse medlemmer viser til at regjeringen vil arbeide for å styrke ordningene som legger til rette for funksjonshemmede i arbeidslivet.

Arbeidsliv

Disse medlemmer vil jobbe for et velfungerende trepartssamarbeid, høy produktivitet og høy trivsel blant arbeidstakerne. Det vil sikre et ryddig arbeidsliv og understøtte rollefordelingen i norsk arbeidsliv. Samtidig har norsk arbeidsliv noen utfordringer. Mange arbeidstakere ønsker mer fleksibilitet som gjør det enklere å kombinere jobb og privatliv. Innen en rekke yrkesgrupper er det en høy andel som jobber ufrivillig deltid. Vi må også senke terskelen for å komme inn på arbeidsmarkedet for mennesker med lav utdannelse.

Disse medlemmer ønsker å legge opp til en politikk som gir grunnlag for sosial mobilitet. Dette må blant annet fundamenteres på respekten for kunnskap. Kunnskap skaper sosial mobilitet for den

enkelte og muligheter for alle. Den sterkere satsing på kunnskap og kompetanse, som regjeringspartiene gjennomfører, vil styrke bærekraften til velferdsordningene og gjøre arbeidsplassene tryggere. Disse medlemmer vil at det skal gjennomføres en stor satsing på kunnskap. Kunnskap gir fremtidsmuligheter for den enkelte, uansett bakgrunn, og danner grunnlaget for sosial mobilitet i samfunnet. Samtidig er det slik at et rettferdig utformet skatte- og avgiftssystem også bidrar til sosial mobilitet, i tillegg til økonomisk vekst og bærekraftig næringsutvikling. Skatt er ikke et mål, men et middel. Regjeringen Solberg vil bruke skatte- og avgiftssystemet til å finansiere fellesgoder, sikre sosial mobilitet, oppnå mer effektiv ressursutnyttelse og sørge for konkurransedyktige vilkår for norsk næringsliv. Det private eierskapet skal styrkes, og det skal lønne seg å jobbe, spare og investere.

Mange yrkesgrupper og arbeidsplasser har et høyt sykefravær. Disse medlemmer viser til at regjeringen vil jobbe sammen med partene i arbeidslivet for å få ned sykefraværet, og legge til rette for at flest mulig skal kunne delta i arbeidslivet. Samtidig vil det alltid være en del personer som er for syke til å jobbe. Disse skal sikres en anstendig og forutsigbar inntekt. Disse medlemmer viser til at sentrale hovedtrekk i sykelønnsordningen ikke skal endres uten forutgående dialog med partene i arbeidslivet.

Sterk internasjonal konkurranse gjør at kravene til konkurransekraft og omstilling blir større. De neste tiårene vil det bli færre arbeidstakere per pensjonist, og vi vil møte bemanningsutfordringer særlig innenfor pleie- og omsorgssektoren. Disse medlemmer viser til at regjeringen derfor vil legge til rette for en best mulig anvendelse av arbeidskraften både i privat og offentlig sektor.

Selv om norsk arbeidsliv i all hovedsak preges av ryddige og ordentlige forhold, er noen bransjer preget av arbeidslivskriminalitet og uakseptable lønns- og arbeidsvilkår. Dette er uakseptabelt, både for arbeidstakerne som rammes og for konkurrerende bedrifter som følger loven. Regjeringen vil derfor fortsette arbeidet mot arbeidslivskriminalitet. Disse medlemmer mener det er alvorlig at utenlandske arbeidstakere blir utsatt for arbeidslivskriminalitet i Norge. Disse medlemmer er opptatt av at bedrifter i Norge skal ha like konkurransevilkår.

Disse medlemmer merker seg at regjeringen Solberg skal utarbeide en samlet strategi mot arbeidslivskriminalitet. Denne strategien vil bli drøftet med arbeidslivets parter. I Prop. 1 S (2014–2015) legger regjeringen Solberg opp til en styrket innsats mot arbeidslivskriminalitet på 25 mill. kroner. Det forutsettes en rekke felles tiltak og tilsyn mellom Arbeidstilsynet, politiet og skatteetaten.

Disse medlemmer vil derfor ønske velkommen konstruktive og gode forslag som kommer fra regjeringen Solberg som har til hensikt å bekjempe arbeidslivskriminalitet.

Disse medlemmer vil påpeke behovet for å ivareta alle arbeidstakere uavhengig av organisasjonstilhørighet og om de er organisert eller ikke.

Disse medlemmer er fornøyd med at det vil bli bevilget ekstra midler til servicekontor for utenlandske arbeidstakere. Dette kontoret er et meget godt eksempel på at næringslivets behov blir tatt på alvor, og at prosessen med å hente inn kvalifisert arbeidskraft gjøres mer effektiv.

Pensjon

Disse medlemmer er opptatt av å sikre en trygg og verdig alderdom. Pensjon er en opptjent rettighet som man betaler inn til gjennom et yrkesaktivt liv. Derfor er det viktig at folk føler trygghet for sine pensjonsrettigheter og at pensjonssystemet er så enkelt og oversiktlig som mulig. Det er viktig å stimulere til privat pensjonssparing og oppmuntre til å ta del i arbeidslivet. Det er positivt både for samfunnet og for husholdningene at den enkelte bidrar til å sikre egen økonomisk trygghet i pensjonstilværelsen.

På sikt blir det færre arbeidstakere per pensjonist i Norge. For å sikre økonomisk bærekraft i velferds-samfunnet skal pensjonsforliket ligge fast.

Tiltak mot fattigdom

Disse medlemmer vil jobbe for at Norge skal være et land med små forskjeller og minimal fattigdom. De viktigste tiltakene for å bekjempe fattigdom er en god skole som utjevner sosiale forskjeller og et åpent arbeidsliv med plass til alle. Likevel vil det finnes mennesker som står utenfor viktige sosiale arenaer på grunn av dårlig økonomi eller dårlige levekår. Disse medlemmer viser til at regjeringen mener det er en viktig samfunnsoppgave å sikre at også disse får den hjelpen de trenger.

Det må arbeides på bred front for å hindre at mennesker faller utenfor. Disse medlemmer viser til at regjeringen vil føre en bedre politikk for integrering. Det er også viktig med en god politikk for å hjelpe familier som rammes av rusproblematikk og psykiske helseutfordringer. Uavhengig av årsaken til at mennesker faller utenfor, må samfunnet stille opp og hjelpe dem tilbake i arbeidslivet. For dem som blir varig uføré må det også være gode ordninger.

Disse medlemmer legger opp til at en rekke hull i det sosiale sikkerhetsnettet skal tettes. Det skal blant annet bevilges mer til en styrket tolketjeneste for døvblinde, et talegjennkjenningsprogram på norsk, og at det settes av mer til sosialt entreprenørskap innenfor rammen. Det legges opp til en utvidelse av målgruppen for ordningen med aktivitets-

hjelpemidler for personer over 26 år. Alt dette er med på å fange opp enkeltmennesker som tidligere falt gjennom sikkerhetsnettet.

Barn rammes også av fattigdom. Disse medlemmer viser til at regjeringen derfor vil utarbeide en tiltakspakke rettet mot barn som vokser opp i fattige familier, jf. samarbeidsavtalen. Disse medlemmer viser til at regjeringen vil gjøre det mulig for flere barn å delta på viktige sosiale arenaer. Derfor skal det innføres en sosial profil på foreldrebetalingen for barnehage og SFO. Disse medlemmer viser til at regjeringen også vil styrke tiltak som fremmer sosial integrasjon for utsatte barn og unge, for eksempel fritidsaktiviteter.

Disse medlemmer viser også til at regjeringen Solberg vil utvikle en samlet strategi mot barnefattigdom. Arbeidet omfatter flere departement, og vil derfor kunne bli langt mer effektivt da tiltak kan koordineres.

2.2 Generelle merknader fra Arbeiderpartiet

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil peke på at arbeid til alle er et politisk hovedmål. Lav arbeidsledighet og høy sysselsetting bidrar til å sikre universelle velferdsordninger, utjevne økonomiske forskjeller og forebygge fattigdom. Arbeid trygger velferden, og en aktiv linje for arbeid er en bærebjelke i Arbeiderpartiets politikk. Disse medlemmer viser for øvrig til Meld. St. 46 (2012–2013) Flere i arbeid fra regjeringen Stoltenberg II, som regjeringen Solberg har trukket tilbake.

Disse medlemmer har jevnbyrdige kår mellom folk og grupper imellom, rettferdig fordeling og sosial og geografisk utjevning som grunnleggende verdier. En sterk og effektiv offentlig sektor har vært og er en forutsetning for utjevning og jevnbyrdige vilkår for alle. Økonomisk politikk, næringspolitikk, distriktspolitikk, utdanningspolitikk og arbeids- og velferdspolitikk må medvirke sammen for å nå målet. Det lønner seg å jobbe. Samtidig må de som trenger det, få bistand til å komme i arbeid, og det må gis økonomisk trygghet til disse.

Disse medlemmer mener at et arbeidsliv for alle forutsetter et godt arbeidsmiljø og et seriøst arbeidsliv hvor det verken skal være sosial dumping, utnyttning av arbeidskraft eller brudd på de lover og det regelverk som gjelder i Norge. Arbeidsmiljøet skal bidra til god helse og arbeidsevne gjennom hele yrkeslivet, noe som også vil gjøre at flere kan delta lenger i arbeidslivet.

Disse medlemmer viser ellers til at regjeringen på en rekke poster foreslår et kutt på 0,5 pst. som etter budsjettforliket har økt til 0,6 pst. Dette fremstår som et rent kutt på de enkelte postene. Det vises for øvrig til Arbeiderpartiets merknader i finansinnstillingen.

Arbeidsmarkedspolitikken

Disse medlemmer viser til at arbeidskraften er vår viktigste ressurs, som må utnyttes på en effektiv måte. En aktiv arbeidsmarkedspolitikk skal stimulere til arbeid og aktivitet, og bidra til å redusere risikoen for langvarig arbeidsledighet og varig utstøting fra arbeidslivet. Arbeidsmarkedspolitikken skal også bidra til å sikre et tilstrekkelig tilbud av kvalifisert arbeidskraft som kan gå inn i ledige stillinger, slik at bedrifter raskt får dekket sine rekrutteringsbehov. Disse medlemmer viser til at offentlig sektor i tiden fremover er ventet å få store utfordringer med å rekruttere kvalifisert arbeidskraft til utdannings- og omsorgsykker.

Disse medlemmer viser til at personer som står utenfor arbeidslivet kan ha behov for bistand som styrker deres muligheter til å få eller beholde arbeid. Disse medlemmer er kritiske til regjeringen Solbergs forslag om å redusere antall tiltaksplasser for personer med nedsatt arbeidsevne med 1 000.

Disse medlemmer mener at utsatte grupper som ungdom, innvandrere, langtidsledige og personer med nedsatt arbeidsevne krever særskilt oppmerksomhet. Det samme gjelder personer med nedsatt funksjonsevne som møter ulike barrierer på vei inn i arbeidslivet.

Sosial utjevning

Disse medlemmer vil føre en politikk for å utjevne økonomiske og sosiale forskjeller i samfunnet. Disse medlemmer vil bekjempe fattigdom ved å legge til rette for at alle skal ha mulighet til å delta i arbeidslivet og gjennom de offentlige og skattefinansierte velferdsordningene. Disse medlemmer vil bedre forholdene og mulighetene for den delen av befolkningen som har de laveste inntektene og de dårligste levekårene, og legge særlig vekt på barns behov når det gjelder tiltak mot fattigdom. Disse medlemmer vil legge til rette for at alle barn og unge gis muligheter til å utvikle seg og delta i samfunnet, uavhengig av foreldrenes økonomiske og sosiale situasjon. Disse medlemmer vektlegger et bredt forebyggende perspektiv gjennom å bidra til å endre forhold som skaper og opprettholder fattigdom i oppvekstmiljø, utdanningssystemet, innenfor arbeidslivet og i velferdsordningene. Disse medlemmer er kritiske til regjeringen Solbergs forslag om innstramming i overgangsstøtten til enslige forsørgere.

Arbeidstakerrettigheter og arbeidsmiljø

Disse medlemmer vil sikre og styrke arbeidstakernes rettigheter og føre en ambisiøs politikk for et godt arbeidsmiljø både i privat og offentlig sektor. Gode arbeidsvilkår og et godt arbeidsmiljø er

viktig for å oppnå målet om at så mange som mulig skal delta i arbeidslivet. Disse medlemmer mener at gode arbeidsforhold og et godt arbeidsmiljø fremmer høy produktivitet, innovasjon, kompetanseutvikling og mindre sykefravær hos arbeidstakerne.

Disse medlemmer mener at et godt samarbeid mellom partene i arbeidslivet og offentlige myndigheter legger grunnlaget for et velfungerende og organisert arbeidsliv. Disse medlemmer er kritiske til at regjeringen Solberg ikke foreslår å øke fagforeningsfradraget.

Disse medlemmer mener at et anstendig og velregulert arbeidsliv uten sosial dumping er nødvendig både for å sikre interessene til den enkelte arbeidstaker og for å sikre at seriøse virksomheter ikke skal tape i konkurranse med useriøse virksomheter. Disse medlemmer mener derfor det er svært viktig at tiltakene i regjeringen Stoltenberg IIs handlingsplaner mot sosial dumping følges opp av regjeringen Solberg. Innsatsen mot useriøse aktører i utsatte bransjer bør styrkes i nært samarbeid med bransjene selv. Disse medlemmer viser i denne forbindelse til at de har fremmet Representantforslag 20 S (2014–2015) om utarbeidelse av handlingsplan med tiltak mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet i Norge med 22 ulike tiltakspunkter som møter den aktuelle situasjonen i arbeidslivet, jf. Innst. 90 S (2014–2015).

Press på norske standarder i arbeidslivet

Disse medlemmer viser til at det har vært en svært høy netto innvandring til Norge siden den store utvidelsen østover av Den europeiske unionen (EU) i 2004. Disse medlemmer påpeker at tryggheten for mange arbeidstakere i det norske arbeidslivet i dag er under et økende press. Økt bruk av innleid arbeidskraft og stadig mer uoversiktlige arbeidsforhold, blant annet gjennom mange ledd i kontraktskjedene, gjør det vanskeligere å kontrollere om relevante lov- og regelverk og lønns- og avtaleforhold følges. Disse medlemmer mener det er viktig at Stortinget tar grep for å motvirke denne utviklingen og viser til Representantforslag 20 S (2014–2015) fra Arbeiderpartiet om utarbeidelse av en handlingsplan med tiltak mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet i Norge, punkt 10, om å stille krav om maksimalt to ledd i kontraktskjedene i offentlige anbud. Disse medlemmer understreker at grunnlaget for et trygt arbeidsliv for arbeidstakere er avhengig av samarbeid mellom arbeidsgivere og arbeidstakere, en sterk fagbevegelse og myndigheter som sikrer at reglene respekteres.

Disse medlemmer vil understreke viktigheten av et tett og godt samarbeid mellom blant annet arbeids- og velferdsetaten, skatteetaten, Arbeidstilsynet, Helsetilsynet, Økokrim, Toll- og avgiftsdirekto-

ratet og finansnæringen for å avdekke mest mulig svindel og lovbrudd.

Arbeids- og velferdsforvaltningen

Disse medlemmer viser til at arbeids- og velferdsforvaltningen skal legge til rette for realisering av et velfungerende arbeidsmarked og bidra til å innfri målet om arbeid til alle. Disse medlemmer viser til at Nav-reformen la grunnlaget for en helhetlig, effektiv og brukerrettet arbeids- og velferdsforvaltning, men at det fortsatt gjenstår noe før alle målene med Nav-reformen er innfridd. For disse medlemmer er det et sentralt mål at arbeids- og velferdsforvaltningen, gjennom et likeverdig samarbeid mellom kommune og stat, videreutvikles for å få flere personer i arbeid og aktivitet og færre på stønad. Arbeids- og velferdsforvaltningen skal fremme overgang til arbeid og aktivitet. Disse medlemmer mener det er avgjørende at stønads-mottakere møtes av riktige virkemidler. Det kan være helsehjelp, aktivitet eller andre vilkår. Disse medlemmer viser til at lov om sosiale tjenester i Nav gir kommunene full rett til å bruke aktivitet som vilkår der det er riktig. Disse medlemmer vil for øvrig vise til kvalifiseringsprogrammet, der aktivitetsplikten er en helt sentral bestemmelse.

Disse medlemmer mener det er viktig at det enkelte mennesket som er i kontakt med Nav-kontoret møtes med service, smidighet og respekt, og forvaltningen skal bidra til sosial og økonomisk trygghet.

Endring av uføretrygden

Disse medlemmer peker på at uførereformen ble vedtatt av et bredt politisk flertall i 2011, og at den iverksettes fra 1. januar 2015. En viktig del av omleggingen er at uførepensjon endres til å bli en trygd som kompenserer for tapt lønnsinntekt, og skal således beskattes som vanlig lønnsinntekt. Saksikten er at uføre – de som kan – lettere skal kunne kombinere jobb med uføretrygd med lavere barrierer når det gjelder regler for skatt og avkortning.

Disse medlemmer understreker at kutt i det behovsprøvde barnetillegget for uføre ikke er en del av den vedtatte uførereformen som alle partiene var enige om. Disse medlemmer minner om at Fremskrittspartiet og Høyre stod alene om tilsvarende kuttforslag i 2011, da uførereformen ble behandlet. Da ble forslaget stemt ned av Stortinget. Nå har de samme partiene fremmet dette forslaget på nytt igjen, men denne gang fra regjeringssposisjon.

Disse medlemmer mener kuttforslaget i det behovsprøvde barnetillegget som Høyre og Fremskrittspartiet har lagt frem, får en usosial og brutal virkning for de familiene som rammes. Hver ufør som mottar barnetillegg kan risikere å tape opp mot

28 000 kroner per barn per år, og dette vil selvsagt merkes på familieøkonomien. Disse medlemmer peker på at forslaget til kutt i barnetillegget satt opp mot regjeringens forslag om skatteuttak til folk som har mye fra før, gir et bilde av et statsbudsjett med en sosialt skjev profil.

Disse medlemmer viser for øvrig til sine merknader under kap. 3.2.10.

Høringsuttalelser

Disse medlemmer viser til høring i arbeids- og sosialkomiteen 3. november 2014 om statsbudsjettet for 2015. Disse medlemmer har merket seg innspillene og vil legge vekt på dem i sitt videre arbeid med statsbudsjettet for 2015 og i arbeidet med konkrete saker. Spesielt ønsker disse medlemmer å påpeke den brede tilbakemeldingen fra høringsinstansene om at videreføring av de nye permitteringsreglene i arbeidslivet har uheldige ringvirkninger for næringslivet og de enkelte arbeidstakerne. Likeledes legger disse medlemmer vekt på de mange høringsuttalelsene som anmoder om å opprettholde det behovsprøvde barnetillegget for uføre.

2.3 Generelle merknader fra Senterpartiet

Deling av samfunnsgode

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet viser til at Senterpartiet arbeider for rettferdig utjamning mellom sosiale grupper, mellom regionar og mellom fattige og rike land i verda. Denne utjamninga bør skje gjennom eit samspel mellom marknaden, det frivillige og det offentlege. Rettferdig fordeling er ein av grunnpilarane i det norske velferdssamfunnet. Menneske som har like økonomiske og sosiale sjansar, vil møtast på mange arenaer og danne fellesskap. Dette skapar tillit og samhold i samfunnet. Denne medlemen viser til at Senterpartiet vil arbeide for å oppretthalde dette gjennom vår norske arbeids-, velferds- og skattemodell.

Denne medlemen meiner det er eit politisk ansvar å sørge for balansert regional utvikling, ein aktiv distriktpolitikk og tilgang til kompetent arbeidskraft i alle delar av landet.

Denne medlemen viser til at Senterpartiet vil stimulere til meir bruk av norsk som fagspråk for å halde på mangfaldet i det norske språket, og for å skape eit meir inkluderande arbeids- og samfunnsliv der alle meistrar språket som blir bruka. Denne medlemen viser til at Senterpartiet vil motverke at norsk språk blir utfasa på ulike samfunns- eller fagområde.

Denne medlemen viser vidare til at Senterpartiet meiner at nøkkelen til integrering ligg i aktivitet – i arbeidslivet, på skulen og i lokalsamfunnet.

Derfor bør det leggjast opp til at innvandrarakar så raskt som mogeleg buset seg i ein kommune, får ein tenleg bustad, deltek på introduksjonsprogram, lærer norsk og kjem ut i jobb eller startar på utdanning. Velferdsordningar som er retta mot innvandrarakar eller som i stor grad blir nytta av innvandrarakar, bør vere aktivtetsbaserte for å hindre passivisering. Likestilling er ein heilt fundamental del av integreringa og medverknaden i det norske samfunnet. Det norske samfunnet er bygt opp rundt toinntektsfamiliar. Å sikre at også innvandrarakar blir toinntektsfamiliar er det viktigaste enkelttiltaket for å hindre fattigdom i innvandrarakarbefolkninga.

Denne medlemmen viser til at Senterpartiet støttar den innsatsen frivillig arbeid medverkar til og difor vil gje organisasjonane gode og stabile rammer og eit trygt økonomisk grunnlag.

Denne medlemmen viser til at Senterpartiets mål i velferds politikken er å utjamne geografiske og sosiale skilnader, å gje alle tilgang til utdanning og helsestell av god kvalitet, å sikre eit arbeidsliv med plass til alle, å sørge for robuste og berekraftige velferdsordningar og å ta vare på den norske velferdsmodellen. For å oppnå dette støttar vi opp om ein sterk offentleg sektor, som er garantisten for gode velferdstenester i heile landet.

Velferdsytingar – yte etter evne, få etter behov

Denne medlemmen viser til at Senterpartiet ønskjer at samfunnet skal ha eit sterkt tryggingnett i form av velferdsytingar for dei som treng det permanent eller i fasar av livet. Denne medlemmen vil slå ring om viktige velferdsytingar som sjukelønn, alderspensjon og uføretrygd. For at velferdstenestene skal vere gode nok for dei som treng det, må vi sørge for at dei er økonomisk berekraftige på sikt. Derfor meiner denne medlemmen vi både må hindre vekst i tal på stønadsmottakarar og avgrense omfanget og talet på velferdsordningane. Når ei gruppe blir tilbode ein rett, får ei anna gruppe plikt til å oppfylle denne retten. I praksis inneber denne plikta ofte i å betale meir skatt for å finansiere nye eller betre velferdsordningar. Fordi alle må betale skatt, meiner denne medlemmen det er rett og viktig at alle også får tilgang til velferdsgoda. Derfor bør universelle velferdsordningar vere hovudregelen. Velferdsytingane må vere utforma på ein slik måte at dei byggjer opp under arbeidslinja. Denne medlemmen støttar måla i pensjonsreforma, som stimulerer til arbeid og samtidig gjev valfridom til å velje tidspunkt for å velje når ein vil gå av med pensjon. Denne medlemmen støttar også uførereforma, som gjev meir fleksibilitet for dei som ønskjer å utnytte restarbeids-evna si. Det er grunnleggjande for å oppretthalde arbeidslinja at ingen skal kunne ta imot meir i velferdsytingar enn det dei kunne ha rekna med å tene

som lønsmottakarar. Fleirtalet av velferdsytingane bør også vera knytte til aktivtetsplikt. Permanente ytingar, som uføretrygd, skal ikkje gjevast til personar som har lidingar som kan ventast å gå over eller som kan kurerast.

Denne medlemmen meiner aktivtetsplikt skal vere hovudregelen for mottakarar av offentlege stønader. Aktivitet gjer at terskelen for å kome inn i arbeidslivet blir lågare. Denne medlemmen viser til at Senterpartiet ikkje går inn for å redusere dagens stønader, men heller stille større krav om aktivitet der det er mogeleg. Denne medlemmen vil verne om sjukelønnsordninga.

Permanent uføretrygd skal ikkje godkjennast for personar under 40 år, unnateke der det er openbert at vedkomande ikkje vil kunne kome i arbeid seinare. Dette medlem meiner det bør vera ei klar hovudregel om at det kan stillast krav om arbeid og aktivitet for dei som tek imot sosialstønad

Arbeid – det skal lønne seg å jobbe

Denne medlemmen viser til at Senterpartiet har som mål at flest mogeleg skal jobbe, og at arbeidslivet skal ha ordna tilhøve og plass til alle. For å sikre dette støttar vi opp om trepartssamarbeidet, avtala om inkluderande arbeidsliv og reformer som gjer det lettare å kombinere arbeid med pensjon og andre velferdsytingar. Arbeidskrafta er den viktigaste ressursen vår. Derfor er arbeidslinja ein føresetnad for å oppretthalde det høge velferdsnivået i Noreg. Eit variert arbeidsliv er nykelen til å gje alle høve til å finne ein arbeidsplass som passar for dei, og er dermed også nykelen til høg sysselsetjingsgrad. Derfor vil denne medlemmen halde fram med å arbeide for at vi skal oppretthalde eit mangfald av næringar, bedrifter og organisasjonar i Noreg, og at desse skal ha høve til å utvikle seg i alle delar av landet. Denne medlemmen vil arbeide for balanserte løysingar som varetek behova både for arbeidsgjevar og arbeidstakar og for overordna regelverk som gjev gode vilkår for arbeidstakarar og hindrar sosial dumping.

Arbeidsmiljølov

Denne medlemmen viser til at Senterpartiet ønskjer ei sterk arbeidsmiljølov som sikrar ordna forhold i arbeidslivet. Samtidig går vi inn for at styresmaktene, saman med partane i arbeidslivet, gjer ein gjennomgang der dei vurderer behovet for å gjere forbetringar i dagens arbeidsmiljølov. Målet er å kunne innfri nye krav i arbeidslivet, samtidig som rettane til arbeidstakarane blir sikra. Yrkesdeltaking bør vere målet også for personar som til dømes er funksjonshemma og difor har nedsett funksjonsevne. Dette tyder at vi må ha eit arbeidsliv som er tilstrekkeleg fleksibelt og ope, slik at alle som har arbeidsevne får sleppe inn. I tillegg bør ein i langt større

omfang satsa på lønnsstilskot til arbeidsgjevar i staden for passive ytingar til personar med nedsett arbeids-evne. Dermed vil desse personane få utbetalt vanleg løn for sitt arbeid. Denne medlemen vil slå ring om at faste tilsetjingar skal halde fram med å vere hovudregelen i norsk arbeidsliv. Vidare vil denne medlemen arbeide for å unngå ufrivillig deltid, heve den generelle aldersgrensa i arbeidslivet og over tid fase ut ulike særaldersgrenser.

Arbeidsmarknadspolitikken

Denne medlemen viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett prioriterer 1 000 fleire tiltaksplassar for personar med varig og midlertidig nedsett arbeidsevne. Personar med nedsett arbeidsevne blir i dag pressa ut av arbeidsmarknaden. Utstøyttingsmekanismane er fleire, men ein kraftig auke i omfanget av personar frå EU-land der løns- og kostnadsnivået er monaleg lågare enn det norske, har pressa ned løner i fleire sektorar og svekka arbeidsvilkåra til dei tilsette. Ung og frisk utanlandsk arbeidskraft framstår for arbeidsgjevarar ofte som meir attraktiv enn arbeidstakarar som treng noko eller mykje tilrettelegging. Alle som bur i et EU- eller EØS-land kan med dagens regelverk søka arbeid i Noreg. Fram til no har desse representert eit fleksibelt reservoar av relativt rimeleg arbeidskraft for mange arbeidsgjevarar. Denne medlemen meiner dette systemet korkje er solidarisk eller berekraftig på sikt.

Denne medlemen arbeider for eit godt regulert arbeidsliv med norske løns- og arbeidsvilkår der det ikkje er sosial dumping.

Denne medlemen er motstandar av lovfesta minstelønn, men vil bruke ordninga med allmenngjering av tariffavtaler som eit verkemiddel i kampen mot sosial dumping. Vidare vil denne medlemen verne om frontfagsmodellen som grunnverktøy i lønnsforhandlingar.

Denne medlemen viser også til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett prioriterer 250 fleire tiltaksplasser i ordninga «Raskere tilbake» og gjev 200 fleire personar ein moglegheit til å koma inn under ordninga «Tidsubestemt lønnsstilskudd». Vidare prioriterer Senterpartiet 250 fleire tiltaksplassar for Varig tilrettelagt arbeid (VTA) og styrkjer ordninga med Funksjonsassistans i arbeidslivet.

Auka satsing på hjelpemiddel

Denne medlemen viser til at i Senterpartiet sitt alternative budsjett blir løyvingane til hjelpemiddel under arbeid og utdanning auka, noko som vil medverka til å gjera kvardagen enklare for mange. Denne medlemen viser til at Senterpartiet også foreslår å vidareføra tilskot til bil klasse 1 samstundes som forslaget om ei styrka tilskotordning for bil

klasse 2 blir støtta. Denne medlemen viser vidare til auka løyvingar til betring av funksjonsevna slik at fleire med lese- og skrivevanskar kan få PC tilrettelagt for seg. Løyvingane til Bedring av funksjonsevnen blir også auka.

Betre velferdsordningar

Denne medlemen viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår å reversera forslaget om auka inntektsgrense for sjukepengar, både for arbeidstakarar og sjølvstendig næringsdrivande. Denne medlemen viser også til at Senterpartiet forbetrar omsorgspengeordninga for sjølvstendig næringsdrivande ved å likestillast denne med arbeidstakarar.

Barnetillegget i ny uføretrygd

Denne medlemen viser til at Senterpartiet var ein del av fleirtalet som i 2011 vedtok å vidareføra det behovsprøvde barnetillegget i ny uføretrygd. Denne medlemen går difor imot forslaget frå regjeringa om å endra det behovsprøvde barnetillegget til eit standardisert tillegg.

Innvandring frå EØS-området

Denne medlemen viser til at omfanget av utanlandsk arbeidskraft i Noreg dei siste åra har auka kraftig som følgje av at Noreg er ein del av Den europeiske unions (EUs) felles arbeidsmarknad gjennom EØS-avtalen. Til liks med EU er òg fri rørsle av varer, personar, tenester og kapital pilarane i Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS). Norske løns- og arbeidsvilkår blir svekka både som ein direkte konsekvens av EØS-avtalen gjennom regelverksutforming i EU som seinare har blitt innlemma i norsk lov, og fordi stadig fleire yrkesgrupper opplever negativt press på løns- og arbeidsvilkåra som følgje av det sær store omfanget av utanlandsk arbeidskraft frå land der løns- og kostnadsnivået er mykje lågare enn i Noreg.

Denne medlemen viser til at Senterpartiet meiner at arbeidsinnvandring i løpet av dei siste tiåra har gjeve eit positivt tilskot til norsk økonomi og velferdsutvikling.

Denne medlemen viser til at eksport av velferdsordningar til EØS-området representerer ei utfordring for dei norske velferdssystema ettersom folk opparbeider seg velferdsrettar etter kort tids opphald i Noreg. På sikt utfordrar dette berekrafta til det norske velferdssystemet. Denne medlemen stiller spørsmål ved innretninga på ordningane og meiner Noreg må utfordre EØS-avtalen på dette området. Endringar må styrke dei universelle velferdsordningane i Noreg. Denne medlemen viser til at

dette er ei aktuell sak som får mykje merksemd i fleire europeiske land.

Denne medleimen viser til at det er tendensar til at arbeidsinnvandring utfordrar lønsdanninga i Noreg, spesielt i yrke der ein ikkje treng å meistre norsk som arbeidsspråk. Denne medleimen meiner norske styresmakter må regulere arbeidslivet best mogeleg for å unngå dette.

Denne medleimen viser til at innvandring frå EU-land til Noreg utgjer eit monaleg tilskot til folkeoverskotet i alle regionar. Innvandring stiller oss overfor nye utfordringar når det kjem til korleis velferdssamfunnet skal innrettast. Den totale innvandringa må ikkje vere høgare enn at det kan handterast ved løpande integrering, oppretthalding av den norske arbeidslivsmodellen med jamnbyrdige inntektsforhold, og innanfor den noverande og framtidige infrastrukturen vår. Denne medleimen meiner det er viktig å unngå at den totale innvandringa skjer raskare enn vi kan tilby skular, veg, kollektivtransport og bustader. Denne medleimen meiner at den totale innvandringa i pressområde dei komande åra må reduserast.

Denne medleimen viser til at Senterpartiet ønskjer å leggje til rette for at arbeidsinnvandringa blir styrt til alle regionar av landet for å medverke til næringsliv og aktivitetsvekst. I dag skriv nettoinnflyttinga til Oslo-regionen seg fyrst og fremst frå innvandring. Å kanalisere denne delen av folkeauken til andre regionar er naudsynt for å sørgje for god regional balanse i busetjing og næringsutvikling på sikt. Denne medleimen meiner arbeidsinnvandring til Noreg må vere basert på behova i norsk arbeidsliv så langt det lèt seg gjere.

Denne medleimen meiner den svært store auken i utanlandsk arbeidskraft i Noreg dei siste åra trugar framtidige løns- og arbeidsvilkår hjå arbeidstakarar i stadig fleire yrkesgrupper og framtidig sysselsettjing i Noreg. Store deler av den utanlandske arbeidskrafta som har kome til Noreg det siste tiåret har kome frå EU-land i det tidlegare Aust-Europa. I desse landa er løns- og kostnadsnivået mykje lågare enn i Noreg. I dei bransjar og yrkesgrupper der tilbodet av utanlandsk arbeidskraft er størst og har auka mest, er òg presset på løns- og arbeidsvilkår størst.

Denne medleimen viser til at i perioden 2008–2013 fekk 127 000 fleire utlendingar arbeid i Noreg medan det for norskfødde var ein nedgang på 23 000 sysselsette. Denne medleimen viser vidare til at det er store skilnader i sysselsetting etter alder mellom innvandrarakar busette i Noreg og befolkninga elles. Sysselsettinga blant innvandrarakar er mellom 13 og 20 prosentpoeng lågare enn sysselsettinga blant befolkninga elles for personar i alderen 20 til 60 år. Sysselsettinga blant innvandrarakar frå EU-land i Sentral- og Aust-Europa er lågare enn befolkninga

elles for alle aldersgrupper mellom 15 og 65 år, og størst er denne sysselsettingsskilnaden for personar mellom 20 og 62 år. Denne medleimen vil understreka at lågare sysselsetting blant innvandrarakar enn hjå befolkninga elles medfører ei svekking av statens finansar over tid. Denne medleimen meiner skilnadane i sysselsetting mellom innvandrarakar og befolkninga elles utgjer eit press på våre felles velferdsordningar og den norske modellen som må få meir merksemd framover.

Denne medleimen viser til at dersom ein prøver å løysa problema knytt til finansiering av våre felles velferdsordningar – med økt innvandring – som følgje av fallande sysselsetting frå auka innvandrardel i befolkninga, vil dette forverra situasjonen på sikt. Vondt blir til verre. Framfor å satsa på innvandring for å løysa oppgåvene våre, meiner denne medleimen vi må prioritera å få endå fleire av våre eigne innbyggjarar i arbeid. Dess fleire innvandrarakar som kjem til Noreg, dess vanskelegare blir det å sysselsetta våre innvandrarakar.

Denne medleimen viser til at det føregår ei utpressing av norsk arbeidskraft i dei bransjane der innslaget av utanlandsk arbeidskraft er størst. Dette reduserer samstundes ungdomar sine incentiv til å arbeida i desse bransjane. Problemet er størst i privat sektor der språket ikkje er eit vern mot konkurranse frå utanlandsk arbeidskraft, slik det gjerne vil vera for tilsette innan deler av privat sektor og store deler av offentleg sektor.

Denne medleimen viser til at det er godt kjent at den særstore tilstrøyminga av utanlandsk arbeidskraft til Noreg òg har auka kriminaliteten knytt til arbeidslivet og føretak innan til dømes bygg- og anleggsbransjen, bilpleiebransjen, reinhaldsbransjen, utelivsbransjen og daglegvarebransjen. Dette er eit stort problem både for utviklinga av norsk arbeidsliv og for finansieringa av våre fellesskapsløysingar. Organiserte kriminelle miljø får stadig større innpass i Noreg. Når føretaka som opererer på kant med, eller som bryt norsk lov og regelverk, aukar i omfang, pressar dette på den andre sida ut dei føretaka som følgjer norske lover og reglar.

Denne medleimen viser til at arbeidslivskriminalitet er eit samleomgrep for ulike former for grove lovbrøt i arbeidsmarknaden som undergrep og utkonkurrerer det seriøse arbeidslivet, medrekna bruk av ulovleg arbeidskraft og tvangsarbeid, samt fiktiv fakturering, kvitvasking av kriminelt utbytte og kamuflering av straffbare handlingar i legal verksemd. Arbeidslivskriminalitet inneber brot på lover, forskrifter og reglar som regulerer forhold i arbeids- og næringslivet, til dømes brot på arbeidsmiljøloven, utlendingsloven, plan- og bygningslov, skatte- og avgiftsavgjeving m.m.

Denne medlemen viser til at med åpne grenser og mangel på grensekontroll, samstundes som korskje tilsyns- og kontrollatar og politi i Noreg er tilført ressursar i nærleiken av det som er påkravd for å handtera det sær store omfanget av borgarar frå Aust-Europa etter den store EU-utvidinga austover i 2004, må det mellom anna tilførast ekstra ressursar både til Arbeidstilsynet og arbeids- og velferdsetaten utover forslaget frå regjeringa.

Denne medlemen viser til rapporten Den nordiske modellen mot 2030 – Et nytt kapittel?, slutt-rapporten til det felles nordiske forskingsprosjektet Forvitring eller fornying i Norden 2014–2030 – i kortform NordMod – som har sett på korleis nasjonale og internasjonale endringar påverkar «den nordiske samfunnsmodellen». Samarbeidskomiteen for arbeidarrørsla i Norden (SAMAK) har vore oppdragsgjevar for prosjektet, i samarbeid med Foundation for European Progressive Studies (FEPS). I slutt-rapporten står det m.a. følgjande under «Arbeidsinnvandring og press på den nordiske modellen»:

«Arbeidsinnvandringens konsekvenser for den nordiske modellen har først og fremst sammenheng med hvordan den påvirker økonomien og arbeidsmarkedets funksjonsmåte. Rekrutteringen av arbeidsinnvandrere er gjerne sterkest i bransjer med små kvalifikasjonskrav, manuelt arbeid, lav organisasjonsgrad, og dårlige lønns- og arbeidsvilkår. Dette kan føre til at systemet for lønnsdannelse svekkes, produktivitetsveksten reduseres, at lønnsnivået brekker opp og at lønns- og inntektsforskjellene øker. Forskning fra Norge viser at økt innvandring har en målbar effekt på lønnsnivået (Bratsberg & Raum 2013). Konsekvensen av dette kan i neste omgang være større inntektsulikhet. En annen konsekvens er at skjerpet konkurranse om de lavest lønte jobbene kan øke risikoen for utstøting av svake grupper fra de nordiske arbeidsmarkedene (Friberg 2013; Ugebrevet A4 15-10-2014).»

Denne medlemen viser vidare til NOU 2013:13 Lønnsdannelsen og utfordringer for norsk økonomi der utvalet vurderer konsekvensen av innvandringa frå Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS) på den norske arbeidsmarknaden slik:

«Det 'grenseløse arbeidsmarkedet' i Europa har gitt både nye muligheter og nye utfordringer for norsk økonomi. Utenlandske individer kan jobbe i Norge som direkte ansatte i norske virksomheter, som innleid arbeidskraft, som ansatte i utenlandske bedrifter som yter tjenester her, eller som selvstendig næringsdrivende som selger sin arbeidskraft til virksomheter i Norge. For arbeidsgiverne kan det være lønnsomt å bruke de billigste alternativene, som innebærer de laveste kostnadene for virksomhetene. Dette kan imidlertid undergrave ordninger som motvirker lavlønnskonkurranse, og dermed føre til sterkere fortrenkning av bosatte arbeidstakere, både norskfødte og tidligere innvandrere, og ramme virk-

somheter med vanlig norsk lønnsnivå. Det vil videre etter utvalgets mening være behov for stadig forskning og evaluering av hvordan ulike ordninger rettet mot innvandrere fungerer og vilje til å endre regelverk og ordninger som ikke fungerer så godt.»

Denne medlemen viser vidare til at Landsorganisasjonen i Norge (LO) ved sjeføkonom Stein Reegård ved fleire høve har uttalt at arbeidsinnvandringa vil føra til ei skeivare inntektsfordeling i Noreg fordi det blir kraftige innslag av låglønskonkurranse. Denne medlemen seier seg heilt samd med denne vurderinga og vil følgje opp og foreslå tiltak mot denne utviklinga.

Denne medlemen meiner Stortinget i drøftingar av tiltak for personar med nedsett arbeidsevne ikkje lenger kan sjå bort frå at den svært store tilstrøyminga av utanlandsk arbeidskraft til Noreg dei 10 siste åra har vore så stor at fortrenkingseffekten har vore den mest markante. Fortrenkingseffekt vil seia at etablerte arbeidstakarar eller personar som står svakt på arbeidsmarknaden i større grad blir utkonkurrerte av ny arbeidskraft frå utlandet. Både innvandrarar og personar med redusert arbeidsevne er døme på grupper som er utsette for denne konkurransen. Personar med nedsett arbeidsevne blir i dag pressa ut av arbeidsmarknaden. Utstøyttingsmekanismane er fleire.

Denne medlemen meiner EU gjev folkestyret dårlegare kår. EU utviklar seg stadig meir i retning av ei føderal statsdanning. Den pågåande krisa i Europa, spesielt i eurolanda, har vist at EU som politisk prosjekt og eurosamarbeidet som økonomisk konstruksjon har veikskapar som Senterpartiet har åttvara mot i ei årrekke. Denne medlemen vurderer dagens system som korskje solidarisk eller berekraftig på sikt. Denne medlemen viser til at Senterpartiet vil erstatte EØS-avtalen med ein handelsavtale med EU, og at Senterpartiet vil arbeide aktivt mot norsk EU-medlemskap. Nasjonalstatane må igjen på sjølvstendig grunnlag få høve til å regulera og utvikla sine arbeidsmarknader til beste for sine eigne innbyggjarar.

Denne medlemen meiner sterkt at norske styresmakter må leggja til rette for ei høgast mogleg sysselsetting i Noreg. Høg sysselsetting er ein føresetnad for finansieringa av våre felles velferdsordningar og for at Noreg skal kunne verna om «den norske modellen». Denne medlemen vil arbeida for å vidareutvikle den norske arbeidslivsmodellen.

Denne medlemen viser til at det går fram av svar utforma av Arbeids- og sosialdepartementet på budsjettspørsmål nr. 226 frå Senterpartiet at «Det er ikke mulig å innføre overgangsordning for alle EU-landene. Det vil være i strid med våre forpliktelser etter EØS-avtalen.» Denne medlemen vil understreka at det av svaret går fram at overgangsordnin-

gane ikkje kan gjeninnførast med mindre «... det er strengt nødvendig for å rette opp ‘alvorlige økonomiske, samfunnsmessige eller miljømessige vanskeligheter’ jf. artikkel 112» i EØS-avtalen. Denne medlemen meiner dette konkrete dømet viser at norske styresmakter som følgje av EØS-avtalen har gjeve avkall på eit sentralt verkemiddel for å regulera tilbodet av arbeidskraft frå utlandet i den norske arbeidsmarknaden. Overgangsordningane gav norske styresmakter høve til å stilla som vilkår for å få arbeidsløyve i Noreg at det låg føre eit konkret tilbod om arbeid, i hovudsak heiltidsarbeid, med løns- og arbeidsvilkår som var i samsvar med gjeldande tariffavtale, regulativ eller det som elles var normalt for vedkomande stad og yrke. Denne medlemen meiner overgangsordningar burde vore innført for å få ein betre balanse i arbeidsmarknaden. Denne medlemen meiner konsekvensane av EØS-avtalen både er negativ for utviklinga av løns- og arbeidsvilkår i mange bransjar òg for våre offentlege finansar over tid som følgje av at sysselsettinga til registrerte busette personar frå EU-land i Sentral- og Aust-Europa er lågare enn befolkninga elles for aldersgrupper mellom 15 og 62 år.

Denne medlemen viser til at hovudprioriteringa på arbeids- og sosialfeltet i Senterpartiets alternative budsjett er ei styrka satsing for å sikra norske løns- og arbeidsvilkår, motverka arbeidslivskriminalitet og fleire tiltak for å behalda folk i arbeid, ikkje minst folk med nedsett arbeidsevne.

Denne medlemen viser til at i Senterpartiets alternative budsjettframlegg, slik dette går fram av vedlegg til Innst. 2 S (2014–2015), blir budsjett-ramma til arbeids- og sosialkomiteen auka med 631,34 mill. kroner samanlikna med framlegget frå regjeringa. Denne medlemen viser til at Senterpartiet prioriterer å auke løyvingar både til Arbeidstilsynet inkl. regionale verneombod og til arbeids- og velferdsetaten for å avdekkja og motverke det store omfanget av arbeidslivskriminalitet, som har auka kraftig som følgje av at Noreg er del av Den europeiske unions (EUs) arbeidsmarknad gjennom EØS-avtalen. Til liks med EU er også fri rørsle av varer, personar, tenester og kapital pilarane i Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS). Denne medlemen viser til at Senterpartiet òg prioriterer fleire tiltaksplassar, auka statleg finansiering av dagpengeordninga, betre velferdsordningar for sjølvstendig næringsdrivande og auka løyvingar til hjelpemiddel.

2.4 Generelle merknader fra Venstre

Komiteens medlem frå Venstre viser til at Venstre fremjar eit eige alternativt statsbudsjett for 2015, jf. innst. 2 S (2014–2015). Venstres heilskaplege alternative statsbudsjett for 2015 tek utgangs-

punkt i budsjettforslaget frå regjeringa, jf. Prop. 1 S (2014–2015).

Denne medlemen viser til at Venstres liberale ideologi tek utgangspunkt i det einskilde mennesket. Alle skal ha fridom til å bruke evnene sine til beste for seg sjølv og samfunnet, men like sjølv sagt er det at dei som verkeleg treng samfunnet si hjelp til å leve eit verdig liv, skal få det. Frie samfunn har gode fellesskapsinstitusjonar og eit sosialt tryggleikstnett for alle. Denne medlemen ønskjer difor ein stat som kjempar mot sosial urett.

Fleire i arbeid og færre på stønad er heilt grunnleggjande for at vi skal kunne klare å oppretthalde velferdsordningane våre i framtida. Dei ulike velferdsyttingane i kombinasjon med skattesystemet må utformast slik at det løner seg for den einskilde å vere i inntektsgivande arbeid framfor å motta offentlege stønader. Dette er heilt avgjerande for om vi skal lukkast med å bevare eit sterkt og berekraftig velferds-system også i framtida. Venstre sitt alternative statsbudsjett for 2015 er derfor målretta mot ei slik kursending; arbeidslinja blir styrkt både gjennom skattesystemet og gjennom statsbudsjettet si utgifts- og inntektsside. Fleire skal få høve til å arbeide etter evne og færre skal bli passive stønadsmottakarar.

Hovudmåla for Nav-reforma er også fleire i arbeid og færre på stønad, enklare og betre hjelp tilpassa brukarane sine behov, samt ei heilskapleg og effektiv arbeids- og velferdsforvaltning. Førebels har ikkje dette skjedd. Denne medlemen støttar intensjonane med Nav-reforma, men meiner det er behov for sterkare styring med kostnader, meir fokus på brukarane sine behov og mindre på systemet. Denne medlemen meiner at det berre er eit skikkeleg samarbeid på tvers av etatsgrensene som kan sikre dei einskilde rettane i møte med det offentlege.

Nav har i løpet av dei seinare åra fått kritikk frå fleire hald om at livssituasjonen til barn ikkje blir kartlagd når foreldra søker om sosialhjelp. Det gjeld for eksempel barna sine behov for klede, sko og utstyr, samt om familien har råd til å delta på ulike aktivitetar. Denne medlemen meiner det er behov for meir bruk av lokalt skjøn og handlefridom i Nav ved oppfølging og utarbeiding av tiltak til dei som av ulike grunnar står utanfor arbeidslivet.

Ein del menneske er varig ute av stand til å skaffe seg ei inntekt dei kan leve av. Dei skal ha eit støttenivå som gir høve til å leva eit verdig liv. Støndsordningar som er avgjerande for barn sine livsvilkår, skal vere rause. Denne medlemen sin fyrsteprioritet er difor å kjempe mot fattigdom og helseproblem hos barn og barnefamiljar. Denne medlemen viser til at Venstre i samband med Stortingets behandling av Fordelingsmeldingen (Meld. St. 30 (2010–2011)), 29. mars 2012 fremma 25 konkrete forslag for å

kjempe mot fattigdom – spesielt retta mot barn og barnefamiljar.

Det aller viktigaste verkemiddelet for å hindre fattigdom er å sørge for at folk kjem i arbeid eller beheld arbeid. Arbeid gir den einskilde økonomisk sjølvstende og gir både sosiale og helsemessige gevinstar.

I framtida vil Noreg ha eit stort arbeidskraftbehov. Andelen eldre vil stige kraftig i forhold til yrkesaktive. Nesten 25 pst. av innbyggjarane i Noreg i 2050 vil vere 65 år eller eldre. Då vi innførte dei velferdsordningane vi har i dag, var det sju i yrkesaktiv alder per pensjonist. Om 50 år vil det vere to yrkesaktive per pensjonist. Forsking viser i tillegg at personar mellom 25 og 65 år som bur i eit hushald utan personar med varig yrkestilknytning, har fem gonger høgare sannsyn for å ha vedvarande låginntekt enn alle andre i same aldersgruppe. Denne medlemen meiner vi må møte denne utfordringa med ein målretta politikk for å få fleire hender i arbeid.

Denne medlemen meiner det er viktig å leggje til rette for yrkesaktivitet for dei med redusert arbeidsevne. Mange som ikkje kan arbeide i full stilling, kan likevel gjere ein monaleg innsats for eksempel i deltidstillingar, tidsavgrensa oppdrag, gjennom tilpassa arbeidsoppgåver osv. Godt under halvparten, 41 pst. av funksjonshemma i aldersgruppa 16–66 år, deltek i arbeidslivet. Til samanlikning er delen sysselsette i heile befolkninga på nær 75 pst. Samtidig viser undersøkingar frå mellom anna SSB at blant dei 307 000 ikkje-sysselsette funksjonshemma var det om lag 27 pst. som sa at dei hadde eit ynskje om å kome i arbeid. Denne medlemen meiner det er viktig å ta dette ynskje på alvor, og at det også vil vere samfunnsøkonomisk lønsamt om vi lukkast.

Denne medlemen viser til Fafo-rapport 2013:54, «Inkludering av personar med nedsett arbeidsevne», som peikar på ei rekkje forhold som fungerer som barrierar for arbeidssøkjjarar med nedsett funksjonsevne i møte med arbeidslivet. Eitt moment her er at nedsett arbeidsevne feilaktig blir assosiert med redusert arbeidsevne. Eit anna moment er korleis arbeidsgivar vurderer risiko ved rekruttering av personar med nedsett arbeidsevne. I den samanhengen slår rapporten fast at det å ha erfaringar med tilsette med nedsett funksjonsevne, gir meir positive haldningar. Eit siste moment er mangel på tilstrekkeleg tilrettelegging og utfordringar med å få føremålstenleg tilrettelegging.

Denne medlemen viser til Venstres alternative budsjett, jf. innst. 2 S (2014–2015), der det blei løyvt 20 mill. kroner til å styrkje tilretteleggingstilskotet for arbeidssøkjjarar med nedsett arbeidsevne med 20 mill. kroner.

I tillegg vil denne medlemen ha meir bruk av ordninga med tidsubestemt lønnstilskot, både for å

sikre dei som er i ferd med å falle ut av arbeidsmarknaden på grunn av sjukdom eller andre årsaker, og for å gi meir fleksible moglegheiter til dei som er ute av arbeidsmarknaden. Denne medlemen viser til Venstres alternative budsjett, jf. Innst. 2 S (2014–2015), der det blei løyvt 60,6 mill. kroner til å styrkje ordninga.

Denne medlemen viser til at Venstre foreslår ei rekkje tiltak i det alternative statsbudsjettet for 2014 som vil medføre fleire arbeidsplassar og dermed at fleire vil gå frå dagpengar til lønna arbeid. Basert på Venstres samla opplegg har denne medlemen bedømt, svært moderat, at det vil vere 3 000 færre som har behov for dagpengar i 2015 og dermed også færre arbeidsmarknadstiltak. Talet på ordinære arbeidsmarknadstiltak vil likevel vere svært høge. Denne medlemen meiner likevel at det er eit særleg behov for å auke innsatsen overfor personar med nedsett arbeidsevne, og då særleg dei som har behov for meir langvarige og samansette tiltak.

Denne medlemen meiner at det no må gjerast ein ekstra innsats for å forhindre at ikkje desse blir støytt varig ut av arbeidslivet, og meiner at viktige samarbeidspartnarar som Attføringsbedriftene og Vekstbedriftene med fordel kan nyttast enda meir i dette arbeidet. Denne medlemen viser til Venstre sitt alternative budsjett, jf. Innst. 2 S (2014–2015), der 1 000 tiltaksplassar omprioriterast frå «ordinære plassar» til «varig tilrettelegde» tiltaksplassar. Ei slik omprioritering vil medføre ein meirkostnad på ca. 105 mill. kroner.

Denne medlemen viser til at sjølvstendig næringsdrivande frå og med 1. juli 2008 har rett til svangerskapspengar og foreldrepengar frå folketrygda med 100 pst. dekning (inntil 6 G), rett nok overfinansiert ved auka trygdeavgift for den same gruppa.

Denne medlemen ønskjer ein framtidsretta næringspolitikk som verkar. Denne medlemen vil difor sikre at sjølvstendig næringsdrivande får like rettar til sosiale ordningar som andre arbeidstakarar. Ikkje berre fordi det er ei urimeleg forskjellsbehandling, men også fordi det er til hinder for eit innovativt og nyskapande næringsliv, som treng fleire gründerar og sjølvstendig næringsdrivande. Ei likestilling av desse rettane vil også leggje betre til rette for at fleire kvinner vil våge å starte eigen arbeidsplass for seg sjølv og andre.

Dekningsgraden for den sjølvstendige næringsdrivande sine trygderettar er i dag 65 pst. ved omsorg for egne små barn, når det gjeld rett til sjukepengar og pleie- og omsorgspengar og ved sjukdom under svangerskap. Denne medlemen viser til forslag om endringar i folketrygdlova m.m. framset i Innst. 4 L (2013–2014) som sikrar at også desse rettane blir

likestilte med dei vanlege arbeidstakarane sin tilsvarende.

Denne medlemen viser til Venstres alternative budsjett, jf. innst. 2 S (2014–2015), der ein foreslo at sjølvstendig næringsdrivande, uavhengig av om tilleggssforsikring er teikna, frå 1. januar 2015 skal få rett til:

- b) 100 pst. dekning av omsorgspengar frå 1. dag (inntil 6 G)
- c) 100 pst. dekning av pleiepengar og opplæringspengar (inntil 6 G)

Denne medlemen vil vidare likestille sjølvstendig næringsdrivande med vanlege arbeidstakarar når det gjeld rett til sjukepengar. Som eit ledd i ein forpliktande opptrappingsplan mot full likestilling, viser denne medlemen til Venstres alternative budsjett, jf. Innst. 2 S (2014–2015), der det blir foreslått at ein får rett til 80 pst. dekning av sjukepengar frå 17. dag. I dag er dekningsgraden 65 pst. Ei slik endring vil vere viktig for dei sjølvstendig næringsdrivande og har ein samla kostnad på 191 mill. kroner med innføring frå 1. januar 2015.

Noreg er eit av verdas rikaste land, og dei fleste har hatt ei god inntektsutvikling dei siste åra. Nokon har likevel så låg inntekt og levestandard at dei har reduserte moglegheiter til å delta fullt ut i samfunnet.

Denne medlemen er av den oppfatning at årsakene til fattigdom er samansette. Låg inntekt har gjerne samanheng med manglande tilknytning til arbeidslivet, men kan også skuldast ein krevjande omsorgssituasjon med mange barn, eller at fleire lever på ei inntekt. Samstundes veit vi at dei som blir utsett for vald eller overgrep, eller blir ramma av psykiske lidningar eller rusproblem, også har stor risiko for å bli fattig. Arbeid er ein viktig veg ut av fattigdom. Utdanning og god helse er samstundes ein føresetnad for arbeid, på lik linje med ein stabil bustadsituasjon og opplevinga av å vere inkludert i samfunnet.

Mens pensjonistar var ein del av dei største gruppene innanfor låginntektsgruppa tidlegare, er det i dag ungdom, unge vaksne, einslege forsørgjarar og særleg barnefamiliar med innvandrarbakgrunn som utgjer ein større del. Over halvparten av alle fattige barn som veks opp i Noreg i dag er innvandrarbarn.

Menneske som er varig ute av stand til å skaffe seg ei inntekt dei kan leve av, skal ha eit støttenivå som gir høve til å leva eit verdig liv. Stønadsordningar som er avgjerande for barn sine livsvilkår, skal vere rause. Denne medlemen sin fyrsteprioritet vil difor vere å kjempe mot fattigdom og helseproblem hos barn og barnefamiliar. For vi startar ikkje med blanke ark og like moglegheiter når vi kjem til verda. Ingen vel foreldra sine, og ingen vel barndomen sin.

I dag er det 78 200 barn og unge som lever i fattigdom i Noreg. For nokre handlar det om å ikkje ha moglegheit til å delta på ulike fritidsaktivitetar, dra på ferie eller gå på kino og kafé. Mens for andre handlar det om moglegheita til å kunne ha ordentlege buforhold, kjøpe sunn mat, klede, leiker, samt moglegheit til å gå i barnehage eller delta på skulefritidsordninga. Denne medlemen viser til Venstre sitt alternative budsjett der det blei løyvt 20 mill. kroner i auka tilskot til tiltak i kommunen for å førebyggje og redusere fattigdom blant barn og unge.

Det er i dag store forskjellar frå kommune til kommune når det gjeld satsane for sosialhjelp og om kontantstønad og barnetrygd blir rekna inn i inntektsgrunnlaget. Paradokset er at forskning viser at lave sosialhjelpssatsar gir fleire langtidsbrukarar, mens høge sosialhjelpssatsar får folk vidare i livet. Denne medlemen meiner det er nødvendig at sosialhjelpssatsane blir auka for å redusere fattigdom og viser til Venstres alternative budsjett, jf. Innst. 2 S (2014–2015), der det blir løyvt 450 mill. kroner for å heve den rettleiande sosialhjelpssatsen med 10 pst. og gjere den til ei nasjonal minstenorm.

Denne medlemen viser til at Venstre i fleire år har ynskt å omfordele ytingar som barnetrygd og differensiere opphaldsbetaling i barnehage og skulefritidsordning. Dette er eit målretta politikk for å redusere sosial ulikskap. Difor har Venstre i sitt alternative budsjettet, jf. Innst. 2 S (2014–2015), prioritert å differensiere barnetrygda, opphaldssatsane i barnehage og SFO, samt innføre gratis kjernetid i barnehagen for alle 4–5-åringar. I Venstres alternative budsjett blir det også løyvt 50 mill. kroner i tiltaksordningar som er direkte retta mot barn i fattige familiar, og det blir retta meir midlar til å styrkje det kommunale barnevernet, skulehelsetenesta og helsestasjonane.

Denne medlemen viser til at eit av hovudelementa i det nye pensjonssystemet er at det skal vere lønsamt å stå lenger i arbeid. Det er også avgjerande at vi lukkast med å heve den reelle pensjonsalderen i åra som kjem, dersom vi skal løyse den store arbeidskraftsituasjonen vi står overfor.

Denne medlemen har difor kome til den erkjenninga at det å vidareføre AFP-ordninga ikkje er i tråd med desse prinsippa. Skal vi styrkje og vidareutvikle dei mange og gode velferdstilboda vi i dag har, er vi nøydde til å prioritere og til å gjere politiske val. På denne bakgrunnen meiner denne medlemen at dei statlege tilskota til AFP-ordninga må avviklast.

Staten bruker i dag vel 4,6 mrd. kroner på AFP-ordninga som i realiteten er eit tilskot og påskot for å gjere det motsette av det som pensjonsreforma legg opp til. Kommunesektoren har også omfattande utgifter knytt til AFP-ordninga. Desse kostnadene vil berre eskalere over tid og binde opp midlar som

burde og kunne vore gitt til andre og meir trengande grupper. Denne medlemen vil difor gradvis avvikle dei statlege tilskota til AFP-ordninga i ein periode over 6 år og suksessivt redusere dei statlege tilskota til ordninga. Denne medlemen viser til Venstres alternative budsjett der ein legg til grunn ei innsparing på 783 mill. kroner som følgje av dette.

Denne medlemen viser til at Stortinget i fjor vedtok ei ny lov om ny uførepensjon og alderspensjon til personar som tre i kraft frå og med 2015. Ei av hovudendingane i omlegginga av uførepensjonen inneber at det skal vere mogeleg å yte etter evne sjølv om ein er heilt eller delvis ufør. Venstre støttar dette grunnprinsippet.

Likevel kan ikkje denne medlemen slutte seg til nokre av dei kuttene som regjeringa har foreslått, når det gjelder å redusere overgangsstønaden for einslege forsørgjarar og barnetillegget for uføre,

samt auke inntektsgrunnlaget for foreldrepengar, sjukepengar, opplæringspengar og pleiepengar. Desse vil ha som direkte konsekvens at det blir fleire fattige barn og fattige barnefamiljar i åra som kjem.

Regjeringa hevdar at utfordringa med barnetillegget, slik det er utforma i dag, vil føre til at nokon tenar meir på å velje trygd framfor arbeid. Tal frå Nav viser likevel at dette gjeld svært få. Denne medlemen deler regjeringa sitt syn på arbeidslinja, og at arbeid er avgjerande for å kome ut fattigdom, men Venstre har større tru på stimuleringsiltak som gratis kjernetid i barnehagen, skattelette for dei med lågast inntekt og målretta tiltak for å få vanskelegstilte inn i arbeid.

Denne medlemen viser til Venstres alternative statsbudsjett der det samla blei foreslått følgjande konkrete endringar under rammeområde 7, Arbeid og sosial:

Tekst	Bokført mill. kr
Omfordeling av 1 000 plasser fra «ordinære» til «varig tilrettelagt arbeid»	105,0
Dobling av antall i forsøkene med lønnstilskudd til arbeidsgivere som ansetter personer med rett til arbeidsavklaringspenger.	53,5
Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte grupper på arbeidsmarkedet.	20,0
Sosialt entreprenørskap m.m.	10,0
Caritas	1,0
Forsøk, utviklingstiltak: Bla tilretteleggingstilskudd for rekruttering av arbeidssøkere med nedsatt arbeidsevne	25,0
Styrke ordningen med tidsubestemt lønnstilskudd	60,6
Gå mot regjeringens forslag om å avvikle forsørgingstillegget til mottakere av supplerende stønad som forsørger ektefelle under 67 år og/eller barn under 18 år	7,6
Gå mot regjeringens forslag om å redusere stønadsperioden i overgangsstønaden for enslige foreldre fra 3 til 1 år med virkning fra 1.1.2016.	0,0
Gå mot regjeringens forslag om å øke inntektsgrunnlaget for å opparbeide rett til sykepengar, opplæringspenger og pleiepenger ved pleie av nære pårørende i livets slutt-fase fra 0,5 G til 1 G fra 1. juli 2015.	0,0
Styrking av sykelønnsordning for selvstendig næringsdrivende	191,0
Likestille selvstendig næringsdrivendes rettigheter knyttet til omsorgspenger og pleie- og opplæringspenger med «vanlige» arbeidstakere.	9,5
Gå mot regjeringens forslag om omlegging av barnetillegget i uføretrygd fra en behovsprøvd ordning til en sjablongordning fra 2016.	0,0
2 000 færre ordinære tiltaksplasser	-211,0
Omfordeling av 1 000 plasser fra «ordinære» til «varig tilrettelagt arbeid»	-92,0
Gradvis avvikling av det statlige bidraget til AFP over 6 år	-783,1
2 000 færre AFP-pensjonister som følge av skatte-stimuli.	-235,1
Mindre dagpenger som følge av 3 000 flere arbeidsplasser i vårt samlede opplegg	-570,0
Utvide antall ventedager fra 3 til 4 i dagpengeordningen	-70,0
Dobling av antall i forsøkene med lønnstilskudd til arbeidsgivere som ansetter personer med rett til arbeidsavklaringspenger = redusert utbetaling av arbeidsavklaringspenger.	-53,5

Denne medleimen viser til den framforhandla avtalen mellom Venstre, Kristelig Folkeparti og regjeringspartia Høyre og Fremskrittspartiet av 21. november 2014. Venstre sine stortingsrepresentantar vil stemme subsidiært for den avtalen dersom ikkje Venstres forslag til alternativt statsbudsjett får fleirtal. Som følgje av denne avtalen fremjar ikkje Venstre alternative forslag til løyvingar i denne innstillinga, men gjer greie for dei primære posisjonane våre under dei ulike kapitla og postar under.

2.5 Generelle merknader fra Sosialistisk Venstreparti

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti jobber for et trygt og godt arbeidsliv der folk har ei lønn å leve av og en arbeidsdag å leve med. Hele og faste stillinger skal være hovedregelen. De som ikke kan jobbe må trygges av fellesskapet og sikres inntekt. Sosialistisk Venstreparti vil ha ei arbeidslinje som virker.

Dette medlem mener at et arbeidsliv for alle forutsetter et godt arbeidsmiljø og et seriøst arbeidsliv hvor det verken skal være sosial dumping, utnytting av arbeidskraft eller brudd på de lover og det regelverk som gjelder i Norge. Arbeidsmiljøet skal bidra til god helse og arbeidsevne gjennom hele yrkeslivet, noe som også vil gjøre at flere kan delta lenger i arbeidslivet. Regjeringens forslag til endringer av arbeidsmiljøloven, som har vært ute på høring, vil gi arbeidstakerne et redusert vern, samtidig som det vil kunne øke omfanget av arbeidslivskriminalitet.

Dette medlem viser til at arbeidsmiljøloven er en vernelov, som skal sikre arbeidstakere mot fysiske og psykiske skadevirkninger, sikre trygge ansettelsesforhold, likebehandling i arbeidslivet, innflytelse og medvirkning i virksomhetens arbeidsmiljøaktiviteter. Arbeidsmiljøloven er i dag fleksibel, med et rammeverk for lokalt selvstyre og demokratisk partssamarbeid i virksomhetene. Dette medlem ønsker å styrke, ikke å svekke, arbeidsmiljøloven som vernelov.

Likestilling

Dette medlem viser til at kvinner fremdeles har mindre makt enn menn. Kvinner eier mindre og tjener mindre enn menn, og lønnsforskjellene øker. Sosialistisk Venstreparti mener det er et politisk ansvar å gjøre noe med denne urettferdigheten. Kvinners deltakelse i arbeidslivet er en viktig kilde til frihet. Sosialistisk Venstreparti vil bruke 100 mill. kroner på nye erfaringer med redusert arbeidstid. Vi har

tro på at kortere normalarbeidsdag vil kunne gjøre det mulig for flere å jobbe fullt, samtidig som det kan gi mer fritid, bedre livskvalitet og økt likestilling. Vi bruker penger på å bekjempe ufrivillig deltid, slik at flere som ønsker å jobbe fullt skal få muligheten til det. Sosialistisk Venstreparti styrker trepartssamarbeidet for likestilling.

Dette medlem mener at tid og arbeid bør fordeles mest mulig rettferdig. I dag jobber menn overtid og kvinner deltid. Sosialistisk Venstreparti vil ha et arbeidsliv der flere tar del og der forskjeller som avgjør makt og mulighet mellom menn og kvinner reduseres. Sosialistisk Venstreparti vil bruke 100 mill. kroner på nye erfaringer med redusert arbeidstid. Vi vil også løse på tidsklemma ved å gi småbarnsforeldre en halv time redusert arbeidstid til hver, fra barnet er 12 til 18 måneder. En forutsetning må være at begge foreldre jobber fulltid og at begge benytter seg av ordningen. Vi bruker penger på å bekjempe ufrivillig deltid, slik at flere som ønsker å jobbe fullt skal få muligheten til det.

Rettferdig fordeling

Dette medlem vil dele goder og bekjempe klasseskiller. Hvis vi deler mer, skapes det mer, både av økonomiske verdier og gode liv for flere. Derfor fremmer vi en politikk for omfordeling. Folk som får god bistand og økonomisk trygghet når de opplever sykdom, arbeidsløshet eller vanskeligheter i livet, klarer bedre å overkomme problemene.

Dette medlem viser til at det å leve med dårlig råd i et samfunn der de aller fleste har flust av penger, er både vondt og vanskelig, særlig for barn. Sosialistisk Venstreparti vil derfor øke inntektene til familier med dårlig råd. Vi øker barnetrygden for familier som har mange barn og enslige forsørgere, og vi fjerner kommunenes mulighet til å avkorte sosialhjelpa for barnetrygden.

Dette medlem vil reversere regjeringens sosiale kutt og opprette et Nav-ombud, for å styrke rettighetene til brukerne ved Nav. Sosialistisk Venstreparti styrker innsatsen mot sosial dumping ved å gi mer penger til Arbeidstilsynet og opprette et service-senter for utenlandske arbeidstakere i Trondheim.

Innsats mot fattigdom

Dette medlem viser til at det er vondt å ha dårlig råd i et samfunn der så mange har veldig god råd. Samfunnet har et helt spesielt ansvar for barn i familier som opplever økonomisk krise. Sosialistisk Venstreparti mener alle barn må sikres muligheter til å delta på samme arenaer som vennene sine, og vil

innføre en aktivitetsstøtte til barn som trenger det. Sosialistisk Venstreparti vil bekjempe fattigdom med de virkemidlene som faktisk fungerer. For mye av fattigdomspolitikken handler om å avbøte situasjonen for folk som er fattige, i stedet for å bekjempe selve fattigdommen.

Dette medlem mener at regjeringens forslag til budsjett var usosialt. Det kutter i inntektene til de som har minst og gir til de som har mest fra før. Dette medlem går blant annet mot de usosiale kuttene i barnetillegget til uføre, i overgangsstønad og andre kutt til enslige, i bilstøtte og feriepengene til dagpengemottakere. Sosialistisk Venstreparti har lagt frem et alternativt budsjett som går i helt motsatt retning.

Trygt og inkluderende arbeidsliv

Dette medlem viser til at flere enn før opplever usikkerhet rundt egen arbeidssituasjon. Derfor er det nødvendig med flere tiltaksplasser og et permitteringsregelverk som gir trygghet. Sosialistisk Venstreparti vil opprette flere tiltaksplasser for arbeidsledige og personer med nedsatt arbeidsevne. Sosialistisk Venstreparti vil endre permitteringsregelverket, slik at arbeidsgiverperioden blir ti dager. Da kan flere beholde jobben i usikre tider, samtidig som bedrifter slipper å tømmes for kunnskap og erfaring.

Dette medlem mener at målrettet innsats som sørger for at unge får trygg og stabil tilknytning til arbeidslivet er et viktig virkemiddel for å bekjempe fattigdom i Norge. Derfor går Sosialistisk Venstreparti inn for en ny ungdomsgaranti som gir unge

under 25 år rett til arbeidsmarkedstiltak, eller annen hjelp de trenger for å komme i arbeid.

Dette medlem mener at å legge til rette for gode og trygge arbeidsvilkår er et viktig virkemiddel for å få et inkluderende arbeidsliv. Det er viktig at den borgerlige regjeringen viderefører arbeidet for et mer inkluderende arbeidsliv i nært samarbeid med partene i arbeidslivet. Et godt samarbeid mellom partene i arbeidslivet og offentlige myndigheter legger grunnlaget for et velfungerende og organisert arbeidsliv.

Dette medlem vil sikre og styrke arbeidstakernes rettigheter og føre en ambisiøs politikk for et godt arbeidsmiljø både i privat og offentlig sektor. Gode arbeidsvilkår og et godt arbeidsmiljø er viktig for å oppnå målet om at så mange som mulig skal delta i arbeidslivet. Gode arbeidsforhold og et godt arbeidsmiljø fremmer høy produktivitet, innovasjon, kompetanseutvikling og mindre sykefravær hos arbeidstakerne.

Dette medlem mener at et anstendig og velregulert arbeidsliv uten sosial dumping er nødvendig både for å sikre interessene til den enkelte arbeidstaker og for å sikre at seriøse virksomheter ikke skal tape i konkurranse med useriøse virksomheter. Sosialistisk Venstreparti ønsker å styrke Arbeidstilsynet ytterligere. Innsatsen mot useriøse aktører i utsatte bransjer bør styrkes i nært samarbeid med bransjene selv.

Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, rammeområde 7, ble økt med 921, 5 mill. kroner sammenlignet med forslaget fra regjeringen.

2.6 Oppsummering av fraksjonenes primærstandpunkt under rammeområde 7

Tabellen viser budsjettforliket mellom Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre innenfor vedtatt ramme, jf. Innst. 2 S Tillegg 1 (2014–2015) og primærbudsjettene til Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti slik de fremkommer i finansinnstillingen med Tillegg 1. Avvik i forhold til regjeringens forslag i parentes.

Kap.	Post	Formål	Prop 1 S med Tillegg 1	H, FrP, V (Budsjett- forliket)	A	Sp	V	SV
Utgifter (i tusen kroner)								
600		Arbeids- og sosialdepartementet						
	1	Driftsutgifter	181 120	180 942 (-178)	178 120 (-3 000)	181 120 (0)	181 120 (0)	161 120 (-20 000)
601		Utredningsvirksomhet, forskning m.m.						
	21	Spesielle driftsutgifter	67 170	67 108 (-62)	67 170 (0)	67 170 (0)	67 170 (0)	57 170 (-10 000)
	22	Deltidspott	0	0 (0)	10 000 (+10 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	22	Tiltak for heltid	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	25 000 (+25 000)

Kap.	Post	Formål	Prop 1 S med Tillegg 1	H, FrP, V (Budsjett- forliket)	A	Sp	V	SV
	50	Norges forskningsråd	137 850	137 716 (-134)	137 850 (0)	137 850 (0)	137 850 (0)	237 850 (+100 000)
604		Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen						
	21	Spesielle driftsutgifter	31 300	31 300 (0)	31 300 (0)	31 300 (0)	31 300 (0)	43 300 (+12 000)
605		Arbeids- og velferdsetaten						
	1	Driftsutgifter	11 147 157	11 154 507 (+7 350)	11 121 157 (-26 000)	11 194 457 (+47 300)	11 154 857 (+7 700)	11 160 157 (+13 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	30 640	30 610 (-30)	30 640 (0)	30 640 (0)	30 640 (0)	30 640 (0)
606		Trygderetten						
	1	Driftsutgifter	67 524	67 458 (-66)	67 524 (0)	67 524 (0)	67 524 (0)	67 524 (0)
612		Tilskudd til Statens pensjonskasse						
	1	Driftsutgifter	10 059 000	10 059 000 (0)	10 059 000 (0)	10 059 000 (0)	9 331 500 (-727 500)	10 059 000 (0)
621		Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering						
	21	Spesielle driftsutgifter	73 500	73 436 (-64)	73 500 (0)	73 500 (0)	73 500 (0)	73 500 (0)
	63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte	172 720	172 720 (0)	172 720 (0)	172 720 (0)	192 720 (+20 000)	172 720 (0)
	70	Frivillig arbeid	68 660	68 660 (0)	70 660 (+2 000)	70 000 (+1 340)	79 660 (+11 000)	68 660 (0)
634		Arbeidsmarkedstiltak						
	21	Forsøk, utviklingstiltak mv.	52 280	52 220 (-60)	53 080 (+800)	53 080 (+800)	77 280 (+25 000)	53 080 (+800)
	76	Tiltak for arbeidssøkere	6 355 000	6 401 000 (+46 000)	6 655 000 (+300 000)	6 497 500 (+142 500)	6 263 400 (-91 600)	6 839 000 (+484 000)
	77	Varig tilrettelagt arbeid	1 236 660	1 253 460 (+16 800)	1 236 660 (0)	1 257 760 (+21 100)	1 236 660 (0)	1 236 660 (0)
	79	Funksjonsassistanse i arbeidslivet	41 200	41 200 (0)	41 200 (0)	45 200 (+4 000)	41 200 (0)	41 200 (0)
640		Arbeidstilsynet						
	1	Driftsutgifter	541 130	540 620 (-510)	560 130 (+19 000)	618 630 (+77 500)	541 130 (0)	548 930 (+7 800)
	21	Spesielle driftsutgifter, regionale verneombud	10 200	10 189 (-11)	10 200 (0)	10 200 (0)	10 200 (0)	10 200 (0)
642		Petroleumstilsynet						
	1	Driftsutgifter	215 400	215 185 (-215)	220 400 (+5 000)	217 500 (+2 100)	215 400 (0)	215 400 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	21 300	21 276 (-24)	21 300 (0)	21 300 (0)	21 300 (0)	21 300 (0)
643		Statens arbeidsmiljø- institutt						
	50	Statstilskudd	114 700	114 588 (-112)	114 700 (0)	114 700 (0)	114 700 (0)	114 700 (0)
648		Arbeidsretten, Riksmekleren m.m.						

Kap.	Post	Formål	Prop 1 S med Tillegg 1	H, FrP, V (Budsjett- forliket)	A	Sp	V	SV
	1	Driftsutgifter	17 180	17 163 (-17)	17 180 (0)	17 180 (0)	17 180 (0)	17 180 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	1 900	1 898 (-2)	1 900 (0)	1 900 (0)	1 900 (0)	1 900 (0)
649		Treparts bransje- programmer						
	21	Spesielle driftsutgifter - Treparts bransjeprogrammer	2 710	2 699 (-11)	13 710 (+11 000)	2 710 (0)	2 710 (0)	2 710 (0)
666		Avtalefestet pensjon (AFP)						
	70	Tilskudd	1 510 000	1 510 000 (0)	1 510 000 (0)	1 510 000 (0)	1 219 300 (-290 700)	1 510 000 (0)
667		Supplerende stønad til personer over 67 år						
	70	Tilskudd	437 400	437 400 (0)	444 400 (+7 000)	437 400 (0)	445 000 (+7 600)	445 000 (+7 600)
847		Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne						
	21	Spesielle driftsutgifter	13 857	13 841 (-16)	13 857 (0)	13 857 (0)	13 857 (0)	15 957 (+2 100)
	70	Tilskudd til funksjons- hemmedes organisasjoner	178 567	178 567 (0)	178 567 (0)	183 567 (+5 000)	178 567 (0)	178 567 (0)
	71	Tiltak for økt tilgjengelighet og universell utforming	16 229	26 029 (+9 800)	26 029 (+9 800)	16 229 (0)	16 229 (0)	22 229 (+6 000)
	72	Tilskudd	14 968	14 968 (0)	14 968 (0)	15 968 (+1 000)	14 968 (0)	14 968 (0)
2541		Dagpenger						
	70	Dagpenger	12 400 000	12 400 000 (0)	11 937 000 (-463 000)	12 507 000 (+107 000)	11 760 000 (-640 000)	12 507 000 (+107 000)
2620		Stønad til enslig mor eller far						
	72	Stønad til barnetilsyn	357 300	357 300 (0)	370 000 (+12 700)	370 000 (+12 700)	357 300 (0)	370 000 (+12 700)
	73	Utdanningsstønad	52 680	52 680 (0)	53 980 (+1 300)	53 980 (+1 300)	52 680 (0)	53 980 (+1 300)
2650		Sykepenger						
	71	Sykepenger for selvstendige	1 640 000	1 640 000 (0)	1 640 000 (0)	1 640 000 (0)	1 831 000 (+191 000)	1 640 000 (0)
	72	Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom m.m.	545 000	554 100 (+9 100)	545 000 (0)	554 500 (+9 500)	554 500 (+9 500)	545 000 (0)
	73	Tilskudd til tilretteleggings- tiltak mv.	310 720	310 720 (0)	321 020 (+10 300)	321 020 (+10 300)	310 720 (0)	321 020 (+10 300)
2651		Arbeidsavklaringspenger						
	70	Arbeidsavklaringspenger	33 387 300	33 387 300 (0)	33 387 300 (0)	33 387 300 (0)	33 333 800 (-53 500)	33 387 300 (0)
	71	Tilleggsstønad	322 500	322 500 (0)	330 000 (+7 500)	330 000 (+7 500)	322 500 (0)	330 000 (+7 500)
2661		Grunn- og hjelpstønad, hjelpemidler mv.						
	70	Grunnstønad	1 810 000	1 810 000 (0)	1 849 800 (+39 800)	1 849 800 (+39 800)	1 810 000 (0)	1 849 800 (+39 800)
	71	Hjelpstønad	1 670 000	1 670 000 (0)	1 706 700 (+36 700)	1 706 700 (+36 700)	1 670 000 (0)	1 706 700 (+36 700)

Kap.	Post	Formål	Prop 1 S med Tillegg 1	H, FrP, V (Budsjett- forliket)	A	Sp	V	SV
	73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	122 500	122 500 (0)	122 500 (0)	127 500 (+5 000)	122 500 (0)	122 500 (0)
	74	Tilskudd til biler	740 000	740 000 (0)	805 000 (+65 000)	795 000 (+55 000)	740 000 (0)	790 000 (+50 000)
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	2 799 700	2 799 700 (0)	2 801 000 (+1 300)	2 804 000 (+4 300)	2 799 700 (0)	2 801 000 (+1 300)
	76	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	256 000	256 000 (0)	256 000 (0)	269 000 (+13 000)	256 000 (0)	256 000 (0)
	77	Ortopediske hjelpemidler	1 278 670	1 278 670 (0)	1 289 970 (+11 300)	1 289 970 (+11 300)	1 278 670 (0)	1 289 970 (+11 300)
	78	Høreapparater	540 700	540 700 (0)	550 000 (+9 300)	550 000 (+9 300)	540 700 (0)	550 000 (+9 300)
2680		Etterlatte						
	75	Stønad til barnetilsyn	7 000	7 000 (0)	7 200 (+200)	7 200 (+200)	7 000 (0)	7 200 (+200)
2686		Gravferdsstønad						
	70	Gravferdsstønad	165 200	165 200 (0)	171 000 (+5 800)	171 000 (+5 800)	165 200 (0)	171 000 (+5 800)
		Sum utgifter	406 323 306	406 410 844 (+87 538)	406 397 106 (+73 800)	406 954 646 (+631 340)	404 791 806 (-1 531 500)	407 244 806 (+921 500)

Inntekter (i tusen kroner)

Kap.	Post	Formål	Prop 1 S med Tillegg 1-3	H, FrP	A	Sp	V	SV
3605		Arbeids- og velferdsetaten						
	6	Gebyrinntekter for fastsettelse av bidrag	23 625	23 602 (-23)	23 625 (0)	23 625 (0)	23 625 (0)	23 625 (0)
3640		Arbeidstilsynet						
	4	Kjemikaliekontroll, gebyrer	6 280	6 274 (-6)	6 280 (0)	6 280 (0)	6 280 (0)	6 280 (0)
	5	Tvangsmulkt	2 272	2 270 (-2)	2 272 (0)	2 272 (0)	2 272 (0)	2 272 (0)
	7	Byggesaksbehandling, gebyrer	20 342	20 322 (-20)	20 342 (0)	20 342 (0)	20 342 (0)	20 342 (0)
3642		Petroleumstilsynet						
	3	Gebyr tilsyn	50 090	50 090 (0)	55 090 (+5 000)	50 090 (0)	50 090 (0)	50 090 (0)
5607		Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse						
	80	Renter	2 887 000	3 012 000 (+125 000)	2 982 000 (+95 000)	2 887 000 (0)	2 887 000 (0)	2 887 000 (0)
		Sum inntekter	5 690 514	5 815 463 (+124 949)	5 790 514 (+100 000)	5 690 514 (0)	5 690 514 (0)	5 690 514 (0)
		Sum netto	400 632 792	400 595 381 (-37 411)	400 606 592 (-26 200)	401 264 132 (+631 340)	399 101 292 (-1 531 500)	401 554 292 (+921 500)

3. Merknader til de enkelte kapitler rammeområde 7

3.1 Resultatområde 1 Administrasjon og utvikling

3.1.1 Kap. 600 Arbeids- og sosialdepartementet

Det foreslås bevilget 181,12 mill. kroner for 2015, mot 178,07 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen viser til Arbeids- og sosialdepartementets viktige oppgaver når det gjelder sysselsettingspolitikken, tiltak mot ufrivillig deltid, forebygge og redusere sykefraværet, hindre utstøting fra arbeidslivet, samt tilrettelegging av yrkeslivet for de som har utfordringer.

Komiteen viser til at en tiltagende internasjonalisering innen handel, næringsliv og økonomi påvirker det norske arbeidslivet og utfordrer våre etablerte standarder. Sosial dumping skaper ikke bare dårlige arbeidsforhold for dem som er direkte berørt, men kan også undergrave et godt og trygt arbeidsliv for alle. En demografisk utvikling, med blant annet økt arbeidsinnvandring, understreker også Arbeids- og sosialdepartementets viktige oppgaver når det gjelder forvaltning, kunnskapsinnhenting og gjennomføring av viktige tiltak innen norsk arbeidsliv.

Komiteen viser videre til Arbeids- og sosialdepartementets viktige oppgave med å sørge for ytelse til de som er alderspensjonister eller av andre årsaker helt eller delvis står utenfor arbeidslivet.

Komiteens flertall, Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet går inn for en nominell videreføring av driftsbevilgningen til Arbeids- og sosialdepartementet. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett hvor man reduserte kap. 600 post 1 med 3 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor man reduserte kap. 600 post 1 med 20 mill. kroner.

3.1.2 Kap. 601 Utredningsvirksomhet, forskning m.m.

Det foreslås bevilget 247,72 mill. kroner for 2015, mot 236,89 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen mener det er viktig å utvikle gode tjenester basert på forskningsbasert kunnskap.

Komiteen støtter regjeringen i å avsette 6 mill. kroner årlig til forsøk og kunnskapsutvikling om effekter av tiltak og virkemidler under IA- avtalen.

Komiteen støtter opp om regjeringens arbeid for utvikling av målrettede virkemidler for at færre skal arbeide ufrivillig deltid.

Komiteen mener det er nødvendig å følge opp programmet for sykefravær, arbeid og helse som er et forskningsbasert program for å se på årsakene til sykefravær. Det er et mål å få ned sykefraværet gjennom forebyggende tiltak.

Komiteen mener det er viktig at forskningsrådets prosjekt som evaluerer virkningene av pensjonsreformen gir økt innsikt i pensjon og konsekvenser for fremtidig eldrepolitikk.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteen er fornøyd med at regjeringen bevilger 13 mill. kroner til talegjenkjenningsprogram. Talegjenkjenning er en teknologi som i dag finnes tilgjengelig på engelsk, men ikke på norsk. Teknologien gjør det mulig å styre datamaskiner og diktere tekst ved hjelp av tale, noe som kan bidra til at flere med synsproblemer og muskel- og skjelettlidelser kan være i arbeid og fungere i dagliglivet. Komiteen viser til at programmet også vil være til stor nytte i skolen for elever med lese- og skrivevansker.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor man reduserte kap. 601 post 21 med 10 mill. kroner.

POST 22 DELTIDSPOTT

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at midlene på post 22 gikk til prosjekt som ble avsluttet i 2014. Det gir derfor lite mening å bevilge nye mid-

ler for neste år, når det ikke er aktiviteter planlagt eller formål som er klare til å bruke midlene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til regjeringens forslag om ikke å videreføre arbeidet mot ufrivillig deltid. Disse medlemmer mener det fortsatt er viktig å jobbe videre med å redusere omfanget av ufrivillig deltidsarbeid. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett hvor man bevilget 10 mill. kroner på kap. 601 post 22 til formålet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti ønsker å videreføre den rød-grønne regjeringens satsing mot ufrivillig deltid og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor man økte kap. 601 post 22 med 25 mill. kroner.

POST 50 NORGES FORSKNINGSRÅD

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener det er gode grunner til å vurdere å gjøre arbeidsdagen kortere. Dette medlemmet ønsker å se på dette og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor man økte kap. 601 post 50 med 100 mill. kroner for å kunne gjennomføre ulike former for langvarige forsøk med redusert arbeidstid.

Forsøkene skal gjennomføres på ulike typer arbeidsplasser. En del av beløpet skal gå til å finansiere grundig forskning på forsøkene.

3.2 Resultatområde 2 Arbeid og velferd

3.2.1 *Kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen*

Det foreslås bevilget 173,8 mill. kroner for 2015, mot 701,44 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen viser til Prop. 1 S (2014–2015) Arbeids- og sosialdepartementet, kapittel 1 Regjeringens mål for arbeids- og velferdspolitikken og kapittel 2 Profil og satsingsområder. Det fremgår der at regjeringen prioriterer programmet for modernisering av arbeids- og velferdsetatens IKT-systemer høyt, for å sikre bedre tjenester for brukerne og økt effektivitet i saksbehandlingen, gjennom selvbetjening og automatiserte løsninger. Komiteen merker seg at regjeringen nå varsler at prosjekt 2 er mer

omfattende enn forutsatt, og at planfasen er forlenget til juli 2015, men at prosjekt 1 skal levere nødvendig systemstøtte for ny uføretrygd fra 1. januar 2015, som forutsatt, og at det i tillegg skal leveres selvbetjeningsløsninger for innsyn i egen sak og for dagpenger.

Komiteen viser til de store usikkerhetene knyttet til gjennomføring og kostnader ved de tre delprosjektene og merker seg at regjeringen vil komme tilbake til dette i proposisjonen for endringer i statsbudsjettet 2014, jf. Prop. 20 S (2014–2015). Det fremgår av nevnte proposisjon at regjeringen har valgt å utsette dette til revidert nasjonalbudsjett for 2015.

Komiteen viser også til Dokument nr. 15:52 (2014–2015), der statsråden opplyser at bruk av standardiserte løsninger i Altinn vil bli vurdert i den videre moderniseringsprosessen, og til Dokument nr. 15:195 (2014–2015), der statsråden redegjør for hvilke av strakstiltakene fra det nedsatte Nav-ekspertutvalget, som kan gjennomføres innen rammene av prosjekt 1 i IKT-moderniseringen.

Komiteen deler regjeringens bekymring for at målene med Nav-reformen ennå ikke er nådd, spesielt når det gjelder manglende resultater for overgang til arbeid. Komiteen viser til Stortingets interpellasjonsdebatt om dette temaet 11. februar 2014, der statsråden viste til at Stortinget vil bli involvert i oppfølgingen av Nav-ekspertutvalgets forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at et lovfestet formål til Nav er å «møte det enkelte mennesket med respekt, bidra til sosial og økonomisk trygghet og fremme overgang til arbeid og aktiv virksomhet.» Skal Nav klare det, er det nødvendig å sikre at hver enkelt borger kan møte Nav på en god og trygg måte, få god veiledning og hjelp til å finne frem i systemet.

Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor man økte kap. 604 post 21 med 12 mill. kroner, for å finansiere innføringen av et Nav-ombud, i tråd med Representantforslag 75 S (2013–2014) fra stortingsrepresentanten Karin Andersen om å gi trygge vilkår og bedre samarbeid mellom Nav og befolkningen ved hjelp av opprettelse av et Nav-ombud.

Dette medlem vil understreke hvor viktig det er at ansatte på Nav opplever trygghet på jobb. For å øke sikkerheten for de ansatte, er det viktig at tiltakene som ble foreslått av arbeidsgruppen som så på hvordan man kan øke sikkerheten til de ansatte på Nav, følges opp.

Dette medlem viser til forslaget om å innføre et vilkår om aktivitet for tildeling av sosialstønad. Dette medlem viser til at Nav allerede etter dagens regelverk kan stille vilkår for tildeling av sosialstønad og at en generell plikt vil dreie fokuset

bort fra stønadsmottakers behov til å oppfylle en lov- bunden og formalistisk plikt. En plikt til å stille vilkår om aktivitet innebærer økte administrative og økonomiske kostnader, samtidig som disse forutsettes dekket innenfor eksisterende budsjetttrammer. Dette medlem viser til at man ikke kan konstatere noen årsakssammenheng mellom det å stille vilkår for til- deling av sosialstønad og avgang fra sosialstønad.

3.2.2 *Kap. 605 og kap. 3605 Arbeids- og velferdsetaten*

Det foreslås bevilget 11 647,865 mill. kroner for 2015, mot 11 336,26 mill. kroner i saldert budsjett for 2014. Likeledes foreslås det 102,867 mill. kroner under kap. 3605 for 2015, mot 99,71 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre vil spesielt fremheve at deler av økningen skal gå til styrking av forsøk med lønnskudd, utvikling av normerte sykmeldinger, styrket tolketjeneste og bedre service.

Flertallet viser videre til reduksjon som følge av færre tiltaksplasser til personer med nedsatt arbeidsevne.

Flertallet støtter regjeringens satsing på tiltaksplasser.

Flertallet ser frem til at regjeringen desember 2014 legger frem en stortingsmelding som skal gjennomgå tiltakssystemet, og foreslå forenklinger i dette.

Flertallet støtter regjeringens satsing på tiltaksplasser og mener dette bør sees i sammenheng med at regjeringen desember 2014 har varslet at det fremmes en stortingsmelding som gjennomgår tiltakssystemet.

Komiteen viser også til at regjeringen vil legge til rette for at «Raskere tilbake» skal vurderes tidligere i et sykefraværsforløp.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen ønsker å utvikle et beslutningsstøttesystem for sykmeldere og innføre veiledende, normerte sykmeldingsperioder. Målet er ifølge regjeringen å utvikle mer likebehandling i sykmeldingsprosessen. Disse medlemmer er uenig med regjeringen i denne vurderingen og går imot å bruke 10 mill. kroner på dette formålet i 2015. Normerte sykmeldinger vil etter disse medlemmers syn ikke bidra til mer riktig sykmeldingspraksis. Dette fordi utgangspunktet for å lykkes er troen

på at pasienter skal reagere likt på samme tilstand, noe som ikke er virkeligheten. Disse medlemmer viser til at erfaring tyder på at det er svært ulikt hva slags diagnose som faktisk blir formell sykmeldingsdiagnose. Mange pasienter har sammensatte problemstillinger, flere sykdommer og hva som blir hoveddiagnose, viser seg å variere sterkt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sine særmerknader under de respektive kapitlene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen ønsker å gjennomføre et forsøk med en ny medisinsk vurdering etter seks måneders sykmelding. Dette systemet vil skape mer byråkrati i helsevesenet, skape lengre helsekøer og viser liten tillit til legenes faglige vurderinger.

Disse medlemmer viser derfor til sine respektive partiers alternative statsbudsjett hvor man reduserte kap. 605 post 1 med 16 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til at regjeringen vil innføre et beslutningsstøttesystem med veiledende, normerte sykmeldingsperioder. Folk har ulike sykdomsforløp, og det å skulle lage en konkret anbefaling for sykmeldingslengde som vil kunne passe godt for den enkelte pasients situasjon er veldig krevende. Disse medlemmer mener at sykmeldingslengde heller bør være basert på legenes faglige vurderinger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser derfor til sine respektive partiers alternative statsbudsjett hvor man reduserte kap. 605 post 1 med 10 mill. kroner.

Medlemmen i komiteen fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet går imot norsk deltaking i EURES, jf. Innst. 291 S (2013–2014). Dette utgjør ei innsparing til kap. 605 post 1 på om lag 7 mill. kroner kvart år i perioden 2014–2020. Denne medlemmen viser videre til at Senterpartiet foreslår å auka kap. 605 post 1 med 10 mill. kroner for å styrkja arbeids- og velferdsetaten i samarbeidet med Arbeidstilsynet, politi og skatteetat for å motarbeida arbeidslivskriminalitet. Denne medlemmen viser videre til at Senterpartiet foreslår å auka kap. 605 post 1 med 44,3 mill. kroner som følge av auka løyvingar til kap. 634 post 76 og 77.

Denne medlemmen viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett der kap. 605 post 1 vart auka med 47,3 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis merknad under kap. 634 og at man i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett økte bevilgningen til kap. 605 post 1 med totalt 39 mill. kroner for å finansiere det økte behovet for administrative ressurser ved innføringen av 1 000 flere tiltaksplasser for ledige og 1 000 flere tiltaksplasser for personer med nedsatt arbeidsevne, sammenlignet med regjeringens forslag til statsbudsjett.

Komiteen viser til at sivilsamfunnet har ansvaret for oppfølging av veteraner et år etter tjeneste. Arbeids- og sosialdepartementet har hel- eller delansvar for 14 av 27 tiltak i regjeringens oppfølgingsplan «I tjeneste for Norge». Komiteen understreker at det er viktig at disse tiltakene konkretiseres og følges opp av regjeringen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på postene 1, 6, og 21 ble redusert som følge av dette.

3.2.3 *Kap. 606 Trygderetten*

Det foreslås bevilget 67,524 mill. kroner for 2015, mot 66,1 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen viser til at trygderetten er en uavhengig ankeinstans som skal treffe avgjørelser om enkeltpersoners rettigheter og plikter etter lov om folketrygd m.fl. jf. lov av 16. desember 1966, nr. 9 om anke til trygderetten.

Komiteen viser til at saksinngangen i 2013 var på 2 976 saker. Komiteen merker seg at gjennomsnittlig saksbehandlingstid i 2013 var på 3,1 måneder, og at målet om gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 4 måneder dermed ble innfridd. Komiteen registrerer at saksinngangen forventes å være på om lag 3 500 saker i 2014, og at økningen gjelder særlig innen uføreområdet. Det er forventet at saksinngangen for 2015 vil tilsvare saksinngangen for 2014, anslagsvis 3 500 saker.

Komiteen merker seg at bevilgningen er foreslått økt for å øke saksbehandlingskapasiteten i Trygderetten, for å bidra til å redusere restansene og saksbehandlingstiden.

Komiteen viser til at saksbehandlingstid og restanser forventes å ligge på et høyere nivå i 2014 enn i 2013, men har merket seg at Trygderetten har et mål om å avgjøre sakene i takt med økt saksinngang.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

3.2.4 *Kap. 621 Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering*

Det foreslås bevilget 327,16 mill. kroner for 2015, mot 335,01 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen mener at offentlige velferdsordninger bidreg til økonomisk og sosial tryggleik. Offentlige tenester med låg eller ingen eigenandel gjer tenestene likeverdige og tilgjengelege for alle, og er særlig viktig for dei med låge inntekter. Friviljug sektor spelar òg ei viktig rolle i velferdssamfunnet, og komiteen meiner det er viktig at regjeringa held fram med å vidareutvikle samarbeidet med ideelle organisasjonar. Det er ei viktig oppgåve å leggje til rette for eit arbeidsliv som inkluderer flest mogleg, og syte for eit sosialt tryggleiksnett som tek vare på dei som fell utanfor. Særlig viktig er det å setje i verk tiltak som førebyggjer at nye generasjonar vert råka av fattigdom, og arbeide for å løfte fleire ut av fattigdom og gjere kvardagen enklare for dei som i dag er råka.

Komiteen viser til regjeringa sitt forslag til løyving, og har ingen ytterlegare merknadar.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at Arbeidslivstelefonen har fått tilskudd fra ASD til sin virksomhet, og at en økning av dette tilskuddet vil gi god effekt for markedsføring av et viktig tilbud.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett der kap. 621 post 70 ble økt med 2 mill. kroner for å styrke frivillig arbeid.

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet viser til Senterpartiet sitt alternative statsbudsjett der kap. 621 post 70 vart auka med 1,34 mill. kroner for å styrkje friviljug arbeid.

3.2.5 *Kap. 634 og kap. 3634 Arbeidsmarkedstiltak*

Det ble i Prop. 1 S (2014–2015) foreslått bevilget 7 752,5 mill. kroner for 2015, mot 7 579,74 mill. kroner i saldert budsjett for 2014. Det foreslås 0,2 mill. kroner under kap. 3634 for 2015 mot 0,2 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen viser til at de arbeidsrettede tiltakene utgjør en viktig del av innsatsen for å få flere i arbeid. Tiltakene kan benyttes for å avklare arbeidsevne, å øke mulighetene for overgang til inntektsgivende arbeid, eller å gi et meningsfullt arbeid til personer som har vanskeligheter med å få arbeid på ordinære lønns- og arbeidsbetingelser.

Komiteen er svært opptatt av å legge forholdene til rette for personer med nedsatt funksjonsevne i arbeidslivet og støtter regjeringens satsning på tiltak funksjonsassistanse i arbeidslivet som i 2014 ble en permanent ordning og som i budsjettet for 2015 styrkes ytterligere.

Komiteen viser også til at det hittil i 2014 er gjennomført noe færre tiltaksplasser enn det var åpnet for. Komiteen forutsetter at regjeringen følger nøye med på gjennomføringen av arbeidsmarkedstiltakene slik at Stortingets mål for 2015 blir nådd.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at etter budsjettforliket mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre er det foreslått bevilget 7 815,3 mill. kroner.

Flertallet viser videre til til økt antall oppsigelser og permitteringer som følge av redusert aktivitet i petroleumsnæringen. Flertallet er glad for at regjeringen følger arbeidsmarkedet tett og ber om at tiltaksbehovet vurderes spesielt nøye i de regionene som er mer utsatt for endringene enn andre, muligheter for omstilling og god kontakt med Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Flertallet imøteser også regjeringens varslede melding om tiltak for personer med nedsatt arbeidsevne og ser frem til å behandle denne saken våren 2015.

Flertallet støtter at det blir gitt en bevilgning som vil gi rom for om lag 12 000 tiltaksplasser for ledige og 57 400 tiltaksplasser for personer med nedsatt arbeidsevne, hvorav 9 400 tiltaksplasser innenfor varig tilrettelagt arbeid. Videre støtter flertallet forsøket som regjeringen har utvidet der arbeidsgivere som ansetter personer med rett til arbeidsavklaringspenger får tilskudd. Dette utgjør ytterligere 500 tiltaksplasser. Samlet er tallet på tiltaksplasser 69 900 i 2015.

Flertallet støtter på denne bakgrunn dette forslaget.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet merker seg at regjeringen foreslår å beholde antall tiltaksplasser for arbeidsledige på et lavt nivå, samt foreslår å kutte antall tiltaksplasser for personer med nedsatt arbeidsevne. Dette vil gi et lavere samlet tiltaksnivå for 2015 enn for 2014. Dette kombinert med at regjeringen ikke lytter til signalene om at kuttene i permitteringsregelverket må reverseres vitner om en regjering som fører en politikk som ikke møter arbeidsmarkedets behov.

Disse medlemmer viser til at regjeringen peker på fare for økt arbeidsledighet, uten at regjeringen selv kommer med tilstrekkelige tiltak for å møte denne situasjonen.

Disse medlemmer mener det er helt nødvendig å styrke tiltakssiden i statsbudsjettet for 2015. Tiltaksplassene skal bidra til å redusere omfanget av langvarig ledighet og til at personer som i dag står utenfor arbeidslivet kan komme i arbeid. Tilbudet rettes dels mot arbeidsledige og dels mot personer med nedsatt arbeidsevne.

Disse medlemmer vil opprette 3 000 flere tiltaksplasser enn regjeringen Solbergs innenfor en ramme på 300 millioner kroner. På denne måten reverseres regjeringens kutt i 2014, samt kuttforslag i 2015, og tilbudet forsterkes ytterligere.

Disse medlemmer mener den økte satsingen bør fordeles med henholdsvis 1 000 tiltaksplasser for personer med nedsatt arbeidsevne og 1 700 ordinære tiltaksplasser, samt 300 nye plasser for varig tilrettelagt arbeid (VTA).

Medlemmen i komiteen fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet prioriterer 1 000 fleire tiltaksplasser for personer med nedsett arbeidsevne. Videre prioriterer Senterpartiet 250 fleire tiltaksplasser i ordninga «Raskere tilbake» og 200 fleire personer skal få koma inn under ordninga «Tidsubestemt lønnskudd».

Denne medlemmen viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett der kap. 634 post 21 vart auka med 0,8 mill. kroner for å sikra prisjustering av tilretteleggingstilskotet.

Denne medlemmen viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett der kap. 634 post 76 vart auka med 142,5 mill. kroner.

Denne medlemmen viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett der kap. 634 post 77 vart auka med 21,1 mill. kroner for å oppretta 250 fleire plassar for Varig tilrettelagt arbeid, lik fordeling av plassar mellom ordinær og skjerma verksemd.

Denne medlemmen viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett der kap. 634 post 79 vart

auka med 4 mill. kroner for å styrkja ordninga med funksjonsassistanse i arbeidslivet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det er en usikker situasjon i arbeidslivet og at regjeringen i sitt forslag til statsbudsjett reduserer antallet tiltaksplasser til personer med nedsatt arbeidsevne med 1 000 plasser. Dette medlem vil advare mot de følger et for lavt tiltaksnivå vil kunne få for mennesker som står uten arbeid og foreslår å øke antallet med 1 000 tiltaksplasser for personer med nedsatt arbeidsevne og 1 000 tiltaksplasser for ledige, tiltaksplasser for ledige, sammenlignet med regjeringens budsjettforslag.

Dette medlem viser til Finansdepartementets svar på spørsmål 210 og 211 fra Arbeiderpartiet som sier at kostnaden ved å opprette 1 000 nye tiltaksplasser for ledige vil være 92 mill. kroner over kap. 634 post 76 og 13 mill. kroner over kap. 605 post 1. Kostnadene ved å opprette 1 000 nye tiltaksplasser for personer med nedsatt arbeidsevne vil være 92 mill. kroner over kap. 634 post 76 og 26 mill. kroner over kap. 605 post 1. Dette medlem viser til at man i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett økte disse postene med tilsvarende. For kap. 634 post 76 betød dette en total økning i bevilgning på 184 mill. kroner.

Dette medlem viser til det omfattende og viktige arbeidet som gjøres i norske arbeidsmarkedsbedrifter. Dette medlem er bekymret for virkningen en ren kommersialisering av atfføringsbedriftene vil kunne ha.

Dette medlem støtter forsøket som regjeringen har utvidet der arbeidsgivere som ansetter personer med rett til arbeidsavklaringspenger får tilskudd. Dette utgjør ytterligere 500 tiltaksplasser.

Dette medlem viser til at en av samfunnets sterkeste forsikringer mot økonomisk krise er å sørge for at så mange innbyggere som mulig får delta i arbeidslivet. Ungdom er spesielt utsatt i kriser og rammes også hardt hvis de ikke får fotfeste i arbeidslivet eller ikke er under utdanning. Selv om Norge har klart seg godt, og arbeidsløsheten blant ungdom er lav i Norge sammenlignet med de fleste andre land, så er det mange unge mennesker som sliter med å få plass i arbeidslivet. Ledigheten er lav, men likevel for høy. De siste årene har antall fattige personer stabilisert seg eller gått ned i alle grupper, unntatt blant ungdom mellom 18 og 34 år, viser Navs tall.

Dette medlem mener at det å sikre at unge mennesker som ikke er i skole eller arbeid, raskt blir fanget opp og gis tilbud om meningsfull og kompetansehevende aktivitet eller arbeid, er nødvendig. Det vil øke deltagelse i arbeidslivet blant ungdom og vil være et viktig bidrag i arbeidet med å hindre fattig-

dom. Det er også viktig for stabil økonomisk utvikling i landet, for langsiktig sysselsetting og ved det, bedre muligheter for alle innbyggere.

Dette medlem viser til at man i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett økte kap. 634 post 76 med 300 mill. kroner for å finansiere en ny ungdomsgaranti, i tråd med Representantforslag 98 S (2013–2014) fra stortingsrepresentantene Karin Andersen og Snorre Serigstad Valen om å gi unge under 25 år som ikke er i skole eller arbeid, rett til utdanning, kompetansegivende aktivitet, veiledning og/eller jobbtillbud innen tre måneder.

Dette medlem viser til at regjeringen foreslår en nominell videreføring av tilretteleggingstilskuddet for rekruttering av arbeidssøkere med nedsatt arbeidsevne, noe som er et reelt kutt. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett der kap. 634 post 21 ble økt med 0,8 mill. kroner for å dekke forventet prisstigning.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til Prop. 1 S (2013–2014) fremmet av regjeringen Stoltenberg II hvor det i Gul bok ble lagt opp til et tiltaksnivå for personer med nedsatt arbeidsevne med 56 700 plasser. Flertallet merker seg at det i Prop. 1 S (2014–2015) og med den inngåtte budsjettavtalen mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre legges opp til et tiltaksnivå for personer med nedsatt arbeidsevne på 57 400 plasser.

POST 21 FORSØK, UTVIKLINGSTILTAK, MV.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at regjeringen foreslår en nominell videreføring av tilretteleggingstilskuddet for rekruttering av arbeidssøkere med nedsatt arbeidsevne, noe som er et reelt kutt. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett hvor man økte kap. 634 post 21 med 0,8 mill. kroner for å dekke forventet prisstigning.

3.2.6 Kap. 635 og kap. 3635 Ventelønn

Det foreslås bevilget 60 mill. kroner for 2015, mot 85 mill. kroner i saldert budsjett for 2014. Likeledes foreslås det 28,491 mill. kroner under kap. 3635 for 2015 mot 34,85 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen merker seg at det har vært en betydelig nedgang i antall mottakere av ventelønn i de senere årene. Pr. august 2014 var det 365 personer som hadde ventelønnsrettigheter. 95 pst. av ventelønsmottakerne med løpende utbetaling av ventelønn er 60 år eller over.

Komiteen viser til at regjeringen har sendt et forslag på høring om at det ikke lenger skal tildeles ventelønn og vartpenger til nye mottakere. Komiteen har merket seg at forslaget medfører at de som allerede har mottatt slike ytelser, beholder dem i henhold til gjeldende vilkår.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, viser til at ordningene med ventelønn og vartpenger ble etablert for nesten 100 år siden, i henholdsvis 1918 og 1917. Begrunnelsen var at statlig ansatte den gang trengte en inntektssikring hvis de mistet jobben. I dag har vi ordninger med dagpenger og andre trygdeytelser som gjelder for alle. Flertallet mener at avviklingen av ordningene med ventelønn og vartpenger er viktig for å fornye og forenkle offentlig forvaltning.

Flertallet er opptatt av at vi gjennom IA-avtalen er enige med partene i arbeidslivet om at vi skal legge til rette for at seniorer kan stå lenger i arbeid. Ordningene med ventelønn og vartpenger kan bidra til å holde mottakerne utenfor arbeidslivet, stikk i strid med hva som er ønskelig både for den enkelte og for samfunnet.

3.2.7 *Kap. 2620 Stønad til enslig mor eller far*

Det foreslås bevilget 3 620,28 mill. kroner for 2015, mot 3 612,3 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til regjeringens føringer og understreker at formålet med stønadene er å bidra til at enslige forsørgere skal bli i stand til å forsørge seg selv gjennom arbeid.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til sine merknader i forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 3 S (2014–2015), jf. Innst. 4 L (2014–2015), om oppfølging av budsjettavtalen mellom de borgerlige partier, sitat:

«Komiteens flertall viser til den pågående høringen vedørende endringer i Folketrygdloven når det gjelder regler knyttet til overgangsstønad og avventer en egen sak om dette til Stortinget.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk

Venstreparti viser til at regjeringens forslag til usosialt kutt i overgangsstønaden ble lagt bort som en følge av budsjettforliket mellom regjeringspartiene, Kristelig Folkeparti og Venstre. Disse medlemmer er tilfreds med dette. Disse medlemmer viser til at enslige, arbeidsløse foreldre med barn har stor risiko for fattigdom. Overgangsstønaden beskytter mot fattigdom samtidig som den bidrar til stabilitet og trygghet, og understøtter arbeidslinja ved at mottakeren kvalifiserer seg for arbeid. Stønaden er en vesentlig del av den økonomiske tryggheten for foreldre som bryter ut av et forhold.

Disse medlemmer viser til at regjeringen foreslår en nominell videreføring av stønad til barnetilsyn for enslige forsørgere og utdanningsstøtten for enslige forsørgere, noe som er et reelt kutt. Disse medlemmer viser til sine respektive partiers alternative statsbudsjett der kap. 2620, post 72 ble økt med 12,7 mill. kroner og post 73 med 1,3 mill. kroner for å dekke forventet prisstigning.

3.2.8 *Kap. 2650 Sykepenger*

Det foreslås bevilget 39 644,72 mill. kroner for 2015, jf. Prop. 1 S (2014–2015), mot 38 245,72 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

I Prop. 1 S Tillegg 1 (2014–2015) foreslås:

- Post 70 Sykepenger for arbeidstakere mv. økt med 17 mill. kroner til 35 190 mill. kroner i 2015.
- Post 71 Sykepenger for selvstendige økt med 4 mill. kroner til 1 640 mill. kroner i 2015.

Totalt foreslås det bevilget 39 665,72 mill. kroner for 2015.

Komiteen viser til at sykepenger bevilges som en overslagsbevilgning og vil dermed justeres etter behovet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Venstre, viser til at regjeringen har uttrykt at den står fast ved at IA-avtalens enighet om at sentrale hovedtrekk i ordningen som kompensasjonsnivå, lengde på sykmeldingsmeldingsperioden og arbeidsgivers medfinansieringsansvar ikke skal foreslås endret uten forutgående dialog med partene i arbeidslivet. Flertallet viser til at regjeringen har trukket tilbake forslaget om at inntektsgrunnlaget for å opparbeide rett til sykepenger ikke økes til 1 G, men holdes på 0,5 G.

Flertallet vil arbeide for å redusere sykefraværet og viser til den nye IA-avtalen, innføring av nasjonale mål om økt bruk av gradert sykemelding og tidligere intervensjon i sykemeldingsperioden. Flertallet viser til at arbeidsgiver, arbeids- og velferdsetaten og ikke minst den enkelte har oppføl-

gings- og aktivitetskrav. Det er viktig at dette følges grundig opp for å videreføre arbeidet med å redusere sykefraværet.

Eit anna fleirtal, alle unnateke medlemene frå Arbeidarparitet og Sosialistisk Venstreparti, viser til budsjettforliket, jf. Innst. 2 S (2014–2015), der det blei løyvt 9,5 mill. kroner til 100 pst. kompensasjon av omsorgs- og pleiepengar til sjølvstendig næringsdrivande. Dette fleirtalet viser til at dekningsgraden for sjølvstendig næringsdrivande sine trygderettar er i dag 65 pst. ved omsorg for eigne små barn, når det gjelder rett til pleie- og opplæringspengar. Dei er i dag ikkje omfatta av ordninga med omsorgspengar.

Eit tredje fleirtal, medlemene frå Høgre, Framstegsparitet og Venstre, ønskjer ein framtidretta næringspolitikk som verkar og vil derfor sikre at sjølvstendig næringsdrivande får like rettार til sosiale ordningar som andre arbeidstakarar. Ikkje berre fordi dagens ordning er ei urimeleg forskjellsbehandling, men også fordi ho er til hinder for eit innovativt og nyskapande næringsliv, som treng fleire gründerar og sjølvstendig næringsdrivande. Ei likestilling av desse rettane vil også føre til at fleire kvinner vil våge å starte eigen arbeidsplass for seg sjølv og andre.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen opprinnelig foreslo å kutte i sykelønnen. Dette var et brudd på IA-avtalen. Disse medlemmer støtter regjeringens reversering av dette forslaget og mener det må være uaktuelt å gjøre endringer i dagens sykelønnsordning som kan føre til at mennesker som er syke vil tape penger.

Disse medlemmer vil bevare dagens sykelønnsordning og mener det er uheldig at regjeringen ved flere anledninger har tatt til ordet, for, åpnet for og foreslått endringer i deler av sykelønnsordningen utenfor IA-forhandlingene og uten å konferere med arbeidslivets parter.

Medlemmen i komiteen frå Senterpartiet er tilhengar av å kombinera rettार og plikter. Denne medlemmen viser til at inntektsgrensa for å få rett til sjukepengar og foreldrepenget er uavhengig av nedre grense for betaling av trygdeavgift. Prinsipielt burde inntektsgrensene for å få rett til ytingar som sjukepengar og foreldrepenget frå Folketrygden vera lik nedre grense for betaling av trygdeavgift.

Denne medlemmen fremjar difor følgjande forslag:

«Stortinget ber regjeringa koma tilbake med forslag om å likestille inntektsgrensene for sjukepengar og foreldrepenget med nedre grense for betaling av trygdeavgift.»

Medlemmen i komiteen frå Venstre meiner Stortinget må tore å ta ein samla diskusjon om nivået på dei ulike trygdeyttingane. Denne medlemmen meiner at det bør utgreiast ei «solidaritetsreform» som medfører at ytingane til sjukelønn blir reduserte til for eksempel 90 pst., mens ytingane til varig uførleik og eventuelle andre ytingar til personar som varig er ute av arbeidslivet blir tilsvarende auka.

Denne medlemmen meiner også at fleire andre tiltak bør vurderast for å nå måla om IA-avtalen om 20 pst. reduksjon i sjukefraværet i forhold til 2001-nivået. Eit slikt tiltak er å endre arbeidsgivar si medfinansiering ut over dei fyrste 16. dagane, utan at den samla økonomiske belastninga for arbeidsgivarane aukar.

POST 72 OMSORGS- OG PLEIEPENSER VED BARNESYKDOM

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til sine merknader i forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 3 S (2014–2015), jf. Innst. 4 L (2014–2015), om oppfølging av budsjettavtalen mellom de borgerlige partier, sitat:

«Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til budsjettavtalen av 21. november 2014 hvor det framgår at flertallet vil innføre 100 prosent kompensasjon når det gjelder pleie- og opplæringspenger for selvstendig næringsdrivende og gi rett til omsorgspenger med 100 prosent kompensasjon for selvstendig næringsdrivende. Dagens kompensasjonsgrad for pleie- og opplæringspenger til denne gruppen er i utgangspunktet 65 prosent. Flertallet vil innføre endringene knyttet til dekning av pleie- og opplæringspenger fra 1. januar 2015 og endringene knyttet til innføring av omsorgspenger ved barns sykdom fra 1. juli 2015. Det tas også sikte på at frilansere også får rett til omsorgspenger ved barns sykdom fra 1.7.2015.»

Flertallet viser også til at det i Innst. 4 L (2014–2015) er medfølgende lovendringsforslag.

Medlemmen i komiteen frå Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett der kap. 2650 post 72 vart auka med 9,5 mill. kroner for å utvida sjølvstendig næringsdrivande sin rett til kompensasjon for pleie- og opplæringspengar frå 65 til 100 pst. og å gje sjølvstendig næringsdrivande rett til omsorgspengar med 100 pst. dekning frå 11. dag, slik ordninga er for arbeidstakarar. Denne medlemmen viser til at budsjettforliket mellom Høgre, Framstegspartiet, Kristeleg Folkeparti og Venstre der dette er vedteke. Denne medlemmen støttar føl-

gjeldende dette punktet i forliket og vil røysta for tilhøyrande lovforslag i Innst. 4 L (2014–2015).

**POST 73 TILSKUDD TIL TILRETTELEGGINGSTILTAK
MV.**

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen foreslår en nominell videreføring av tilretteleggingstiltak under sykepengar, noe som er et reelt kutt. Disse medlemmer viser til sine respektive partiers alternative statsbudsjett der kap. 2650, post 73 ble økt med 10,3 mill. kroner for å dekke forventet prisstigning.

3.2.9 Kap. 2651 Arbeidsavklaringspenger

Det foreslås bevilget 34 110,3 mill. kroner for 2015, mot 34 600 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen viser til at ordningen med arbeidsavklaringspenger erstattet rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad fra og med 1. mars 2010. Arbeidsavklaringspenger gis til personer som har fått redusert sin arbeidsevne med minst 50 pst. på grunn av sykdom eller skade. Gjennomsnittlig antall mottakere av arbeidsavklaringspenger var 169 000 i 2012 og 166 000 i 2013, som tilsvarer en reduksjon på 1,6 pst. Nedgangen i antall brukere i 2013 skyldes en reduksjon i antall nye mottakere.

Komiteen viser til sine merknader under kap. 2655 om betydningen av å se arbeidsavklaringspenger og uførepensjon i sammenheng.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen foreslår en nominell videreføring av tilleggsstønadene for mottakere av arbeidsavklaringspenger. Disse medlemmer viser til sine respektive parters alternative statsbudsjett der kap. 2651, post 71 ble økt med 7,5 mill. kroner for å dekke forventet prisstigning.

3.2.10 Kap. 2655 Uførhet

Det foreslås bevilget 78 194 mill. kroner for 2015, mot 63 510 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen viser til at kapitlet omhandler overslagsbevilgninger og vil således justeres i tråd med behovet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre,

vil påpeke at det høye antall uføre er bekymringsverdig og arbeidet med å skape et arbeidsliv som har plass til flere, er viktig, og det vises således til mulige endringer i arbeidsmiljølov, styrking av Nav og andre hjelpemidler som kan få flere i arbeid.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, viser til viktigheten av å ha en god uføreordning som er et sosialt sikkerhetsnett for mennesker som av forskjellige årsaker ikke kan stå i arbeid lenger. Det er derfor viktig at vi har en uføretrygd som gir et anstendig og godt liv, samtidig som det er viktig at det alltid skal være lønnsomt å jobbe.

Dette flertallet viser til nye regler for uføretydelser som ble vedtatt 16. desember 2011 etter forslag fra regjeringen Stoltenberg av et enstemmig storting. Disse endringene trer først i kraft 1. januar 2015 og vil være viktig med tanke på at det nå blir lettere å kombinere arbeid og uføretrygd og sørger for en likebehandling av lønnsinntekt og uføretrygd. Hovedendringene medfører at uføretrygd nå skal skattlegges som lønn. Dette medfører økt skatt for uføretrygdede, noe som kompenseres av høyere uføretrygd. Om lag åtte av ti vil komme mer eller mindre likt ut netto som i dag eller bedre. Noen vil tape (om lag to av ti) på omleggingen da fradraget for gjeldsutgifter også likestilles med resten av befolkningen. For å bidra til en mer smidig overgang for de som taper mer enn 6 000 kroner som følge av redusert verdi av fradrag for gjeldsutgifter foreslår regjeringen en overgangsordning for denne gruppen, noe komiteen støtter. Terskelen for personer med uføretrygd til å prøve seg i arbeidslivet blir nå lavere da man har uføretrygden å falle tilbake på hvis man ikke hadde helse til å jobbe allikevel. Endringene medfører også at flere terskeeffekter i dagens regelverk, som gjør det ulønnsomt for uføre å arbeide mer, faller bort og bidrar således til å styrke arbeidslinjen og insentivene for å benytte seg av ev. restarbeidsevne.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til sine merknader i forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 3 S (2014–2015), jf. Innst. 4 L (2014–2015), om oppfølging av budsjettavtalen mellom de borgerlige partier, sitat:

«Flertallet støtter regjeringens forslag om overgangsordning for uføre med store skattefradrag, i tilknytning til ny uføreordning som ble vedtatt i Stortinget 2011 med virkning fra 2015. Flertallet er oppatt av at uføre som har vært omfattet av skattebegrensingsregelen og således har hatt større fradrag enn de får med ny ordning, gis anledning til gradvis å tilpasse endringer i nettoinntekt ved at øvre tak for skattefradrag økes fra 20 000 kroner i regjeringens forslag til 100 000 kroner i 2015 og trappes ned over foreslåtte tre år.

Flertallet viser til at ny ordning med uføretrygd er enstemmig vedtatt av Stortinget, og at denne reformen skulle gjøre det enklere å kombinere arbeid og trygd ved å forenkle regelverket og likestille trygdeytelser med arbeidsinntekt. Flertallet vil understreke betydningen av arbeidslinjen og at offentlige trygdeordninger må utformes slik at de gir arbeidsincentiv. Samtidig skal kvalitet og nivå på offentlige ytelser utformes slik at mottakerne gis trygge og forutsigbare sosiale rammer og kan ivareta sitt forsørgeransvar. I tråd med dette viser flertallet til enighet om at dagens ordning med behovsprøvd barnetillegg videreføres samtidig som det innføres et tak på 95 pst. kompensasjonsgrad brutto, det vil si maks 95 pst. av inntekt før uførhet (IFU). Ny ordning innføres fra 1. januar 2016 med tre års overgangsperiode.

Flertallet viser til at for å ta høyde for uforutsette utslag knyttet til uførerreformens samt endringer i kompensasjonsnivået, bes regjeringen følge konsekvensene nøye og eventuelt komme tilbake til Stortinget på egnet måte dersom innretningen av uføreordningen og gjennomføringen av overgangsreglene skulle tilsa dette.

Flertallet viser til den pågående høringen vedørende endringer i folketrygdloven når det gjelder regler knyttet til overgangsstønad og avventer en egen sak om dette til Stortinget.»

Flertallet viser til sine merknader i forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 14 L (2014–2015), jf. Innst. 81 L (2014–2015), om oppfølging av budsjettavtalen mellom de borgerlige partier, sitat:

«Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at ordningen med behovsprøvd barnetillegg i uføretrygden blir videreført.

Disse medlemmer understreker at for å sikre legitimitet til trygdesystemet skal en ikke komme bedre ut på trygd enn lønnsinntekten en hadde før uførhet. Disse medlemmer støtter derfor at det innføres et tak på 95 % kompensasjonsgrad brutto, det vil si maks 95 pst. av lønnsinntekt før uførhet.

Disse medlemmene merker seg at omleggingene av barnetillegget harmoniserer med innstillingen til Brochmann-utvalget og det mindretallsforslaget i Uførepensjonsutvalget (NOU 2007:4) foreslo.»

Flertallet viser også til at det i Innst. 81 L (2014–2015) er medfølgende lovendringsforslag.

Flertallet merker seg at omleggingen har virkning fra 1. januar 2016 og med en tre års overgangsperiode. Flertallet mener dette er omlegginger som styrker arbeidslinjen, men samtidig sikrer et sterkt sosialt sikkerhetsnett for de som faller permanent utenfor arbeidslivet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at en enstemmig komité i Innst. 15 S (2013–2014) til statsbudsjettet for 2014 understreket betydningen av at så mange

som mulig kommer tilbake til arbeid, til fordel for både den enkelte og samfunnet som helhet. På den annen side er det en viktig del av velferdsordningene våre at personer med varig nedsatt ervervsevne har rett til inntektssikring i form av uførepensjon. Disse medlemmer viser til at det var en nedgang i antall uføre fra 2012 til 2013, men at det har vært en økning i første halvår 2014, som følge av flere avklaringer fra arbeidsavklaringspenger og lavere avgang til alderspensjon. Disse medlemmer viser i den forbindelse til merknad fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti i nevnte innstilling, der regjeringen bes om å komme raskt tilbake til Stortinget med en oppsummering av erfaringene med forholdet mellom arbeidsavklaringspenger og uførepensjonering og forslag til eventuelle nye tiltak og finner grunn til å gjenta viktigheten av en slik gjennomgang. Disse medlemmer er også skuffet over at regjeringen Solberg valgte å trekke tilbake både Meld. St. 46 (2012–2013) Flere i arbeid og Prop. 193 L (2012–2013) Lov om arbeidsskadeforsikring.

Disse medlemmer viser til Stortingets forutsetning i Innst. 80 L (2011–2012) til Prop. 130 L (2011–2012) om ny uføretrygd om at de som er uføre før 1. januar 2015, ikke skal komme dårligere ut ved omleggingen til ny uføretrygd. Disse medlemmer støtter regjeringens forslag til overgangsordning for uføre med gjeld, men ber regjeringen snarest mulig komme tilbake med en vurdering av en mer permanent løsning.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at regjeringens forslag til store kutt og omlegging fra behovsprøving til standardisert tilskudd i barnetillegget ble lagt vekk etter forhandlinger med Venstre og Kristelig Folkeparti. Disse medlemmer viser til at det fremforhandlede forslaget til ny modell for barnetillegget er en forbedring sett opp mot regjeringens opprinnelige forslag som ville ført til store inntektsreduksjoner og forverrede levekår for enormt mange uføre med barn.

Disse medlemmer mener at Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstres forslag til ny modell for barnetillegg i uføretrygden ikke har en innretning som understøtter arbeidslinjen og motvirker fattigdom. Disse medlemmer mener forslaget vil få uheldige konsekvenser for økonomien til mange uføre familier med flere barn som i dag allerede lever på, er avhengige av, og regner med denne samlede inntekten. Disse medlemmer mener det er urimelig at en ny ordning med samlet tak på uføretrygden og barnetillegget skal gjelde de som i dag allerede mottar uførestønad og barnetillegg, og ikke bare fremtidige tilfeller.

Videre mener disse medlemmer at forslaget til ny ordning ikke oppfyller forutsetningene Brochmann-utvalget la til grunn i sin innstilling (NOU 2011:7 Velferd og migrasjon: Den norske modellens framtid) der det eksplisitt ble vektlagt at en endring i barnetillegget uten nye utjevne tiltak vil kunne bidra til forverrede lavinntektsproblemer og sosial eksklusjon av barn. I innstillingen fra utvalget ble det derfor slått fast at dersom man ønsker å endre barnetillegget slik at det, i de tilfellene det er mulig, skaper insentiver til arbeid, samtidig som man ønsker å bekjempe fattigdom, må man erstatte kontantytelsen barnetillegget med målrettede tjenester for barna i målgruppen. Utvalget peker spesifikt på at betaling av barnehage og skolefritidsordning, samt målrettet støtte til barns fritidsaktiviteter, er tiltak som bør innføres. På den måten skjermes barn bedre fra konsekvensene av lave familieinntekter, samtidig som integreringen fremmes.

Disse medlemmer understreker at disse forutsetningene for at en endring i barnetillegget vil understøtte arbeidslinjen, føre til integrering og ivareta barns behov overhodet ikke er ivaretatt i regjeringens helhetlige politikk. Tvert imot peker disse medlemmer på at regjeringen i sitt forslag til budsjett både øker kontantstøtten, kutter i antall barnehageplasser, øker maksprisen, foreslår et lavere antall arbeidsrettede tiltak enn disse medlemmer gjør i sitt alternative statsbudsjett, samt kutter i kulturkordningen, noe som går i motsatt retning av å understøtte arbeidslinjen, integrere innvandrere og støtte barn i lavinntektsfamilier. Tvert imot fører regjeringens samlede opplegg til en svekkelse av arbeidslinjen, og at integreringen hemmes. Disse medlemmer mener regjeringens helhetlige budsjett har en usosial innretning, at de foreslåtte endringer i barnetillegget ikke følges av nødvendige støtte-tiltak på andre felt slik Brochmann-utvalget legger til grunn, og at endringen derfor vil ramme for mange for hardt. Disse medlemmer støtter ikke regjeringens forslag til endring i barnetillegget.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener det er viktig at vi har en uføretrygd som gir et anstendig og godt liv. Det er også viktig at barn av uføre kan vokse opp med like muligheter som andre barn til å delta på fritidsaktiviteter og reise på ferie.

Dette medlem støtter ikke regjeringens opprinnelige forslag til endringer i barnetillegget og viser til at dette vil føre til en drastisk reduksjon i inntekten til mange barnefamilier. De fleste uføre er ikke i stand til å jobbe mer, og det er både urettferdig og feilslått å svekke inntekten for uføre. Dette medlem mener også at forslaget fra budsjettforliket mellom regjeringspartiene, Kristelig Folkeparti og Ven-

stre er en dårlig løsning, på grunn av at det vil kunne låse de som har en lav inntekt før de blir syke, som for eksempel deltidsarbeidende og studenter, i en veldig vanskelig økonomisk situasjon.

Dette medlem viser til at ny uføretrygd innføres fra 1. januar 2015. Det er problematisk at denne endringen vil redusere inntekten til en god del mennesker. Dette medlem støtter den midlertidige overgangsordningen som er opprettet for de som rammes mest, men mener at denne ordningen ikke er god nok i lengden.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjøre en gjennomgang av uførereformen for å finne en langsiktig løsning for dem som opplever å få redusert nettoinntekt fra 1. januar 2015.»

3.2.11 Kap. 2661 Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.

Det foreslås bevilget 9 274,385 mill. kroner for 2015, mot 8 996,8 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen viser til at kapitlet omfatter grunnstønad og hjelpestønad etter reglene i folketrygdloven kapittel 6 og hjelpemidler, det vil si stønad til alle typer hjelpemidler for personer med varig nedsatt funksjonsevne i dagliglivet, arbeidslivet og i tilknytning til utdanning etter reglene i folketrygdloven 10. Bedring av funksjonsevnen vil både kunne bidra til økt livskvalitet for den enkelte, økt arbeidsevne for noen og samfunnsmessige gevinster i form av økt deltakelse av gruppene som mottar hjelpemidlene.

Komiteen merker seg at det rapporteres om et bredt og i hovedsak godt tilbud som når mange brukere. Noen deler av tilbudet har blitt omorganisert, noe som både har gitt mer effektive tjenester eller muligheter til å styrke andre deler av tilbudet.

POST 70 GRUNNSTØNAD

Komiteen viser til at grunnstønad er en rettighet regulert i folketrygdloven, og skal gi økonomisk kompensasjon for bestemte ekstrautgifter på grunn av varig sykdom, skade eller lyte.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringens forslag inne-

bærer et reelt kutt i satsene, som bare er nominelt videreført.

Disse medlemmer viser til sine respektive partiers alternative statsbudsjett hvor man økte kap. 2661 post 70 med 39,8 mill. kroner for å kompensere for forventet prisstigning.

POST 71 HJELPESTØNAD

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringens forslag innebærer et reelt kutt i satsene, som bare er nominelt videreført.

Disse medlemmer viser til sine respektive partiers alternative statsbudsjett hvor man økte kap. 2661 post 71 med 36,7 mill. kroner for å kompensere for forventet prisstigning.

POST 73 HJELPEMIDLER MV UNDER ARBEID OG UTDANNING

Medlemmen i komiteen frå Senterpartiet meiner det er behov for å styrkja denne posten og viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett der kap. 2661 post 73 vart auka med 5 mill. kroner.

POST 74 TILSKUDD TIL BILER

Komiteen viser til at regjeringen styrker ordningen for gruppe 2-biler med 15 mill. kroner, slik at ordningen ikke bare inkluderer de som er avhengig av å ha med seg elektrisk rullestol og lignende, men også de som har sterkt begrenset gangfunksjon, og dermed har behov for dyrere bil enn andre. Utvidelsen tilsvarer den som ble gjort fra 2012 for barn og unge, jf. Prop 1 S (2011–2012) og Innst. 15 S (2011–2012) og fra 2013 for personer i arbeid eller utdanning, jf. Prop 1 S (2012–2013) og Innst. 15 S (2012–2013).

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre støtter regjeringens omlegging i bilordningene, fordi det blir en mer målrettet bilstøtteordning ved at brukere med størst behov og de største ekstrautgiftene, blir tilgodesett med noe mer stønad. Flertallet legger til grunn at bil i dag er vanlig i befolkningen, og ikke lenger kan ses på som et særskilt hjelpemiddel.

Flertallet støtter avgrensningen med gruppe 1 bilordningen til de som har behov for bil for å komme seg til og fra arbeid eller utdanning. Endringen er i overensstemmelse med arbeidslinjen.

Flertallet viser til at personer med funksjonsnedsettelse, som blir rammet av omleggingen, fortsatt vil få tilskudd og få dekket merutgiftene til ombygging og tilpasning av bil.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at regjeringens forslag representerer et kutt ordningen for gruppe 1-biler med 65 mill. kroner, og at dette rammer ei utsatt gruppe som verken er i arbeid eller under utdanning.

Disse medlemmer går imot regjeringens forslag til kutt i ordningen for gruppe 1-biler, men støtter regjeringens forslag til utvidelse av gruppe 2-ordningen.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett hvor man økte kap. 2661 post 74 med 65 mill. kroner.

Medlemmen i komiteen frå Senterpartiet er samd med forslaget frå regjeringa om å utvida tilskotet til gruppe 2-bilar, men meiner samstundes at tilskotet til gruppe 1-bilar må vidareførast.

Denne medlemmen viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett der kap. 2661 post 74 vart auka med 55 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti støtter ikke regjeringens forslag til omlegging av bilordningene, fordi dette vil ramme mange som er avhengig av denne støtten. Tilskudd til bil er allerede underlagt strenge kriterier (medisinske og transportbehov) og tilskuddet er økonomisk behovsprøvd. Bil er eneste transportmulighet for mange. Konsekvensene av kuttene vil være at mange fratas mulighet til å delta i samfunnet og skape sosial isolasjon. Dette kan svekke muligheten til å komme i arbeid på sikt.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor man reverserte dette kuttet og økte kap. 2661 post 74 med 50 mill. kroner.

POST 75 BEDRING AV FUNKSJONSEVNEN, HJELPEMIDLER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Venstre, merker seg at det i samfunnet har vært en endring i hvilket utstyr som har kommet i vanlig handel, som tidligere har vært å anse som hjelpemidler. Stønad til ordinært datautstyr ble tatt ut av hjelpemiddelsortimentet i 2010, og mange elever som har lese- og skrivevansker opplever at de ikke får dekket nødvendig datautstyr. Flertallet viser til at regjeringen vil styrke rettighetene til elever med lese- og skrivevansker.

Regjeringen gjeninnførte ordningen med stønad til PC og annet utstyr fra Nav Hjelpemiddelsentral for elever med lese- og skrivevansker i 2014 og viderefører ordningen i 2015. I revidert nasjonalbudsjett for 2014, jf. Prop. 93 S (2013–2014) og Innst. 260 S (2013–2014), ble det bevilget 8 mill. kroner for å

gjeninnføre stønad til PC og annet utstyr fra Nav Hjelpemiddelsentral for skoleelever med lese- og skrivevansker. Flertallet er tilfreds med at ordningen ble gjeninnført og at den videreføres med en anslått helårs budsjetteffekt på 32 mill. kroner.

Arbeids- og velferdsetaten igangsatte høsten 2007 et forsøk med hjelpemidler til personer som stammer. Flertallet er tilfreds med at prøveordningen foreslås videreført i 2015, og setter spesielt pris på at ordningen utvides til å omfatte barn og unge under 18 år.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringens forslag under post 75 ikke fullt ut kompenserer for forventet prisstigning.

Disse medlemmer viser til sine respektive partiers alternative statsbudsjett hvor man økte kap. 2661 post 75 med 1,3 mill. kroner for å unngå et reelt kutt i ytelsene.

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet viser til at regjeringa foreslår ei nominell videreføring av tilskotssatsane, altså eit reelt kutt. Denne medlemen viser til at Senterpartiet prjusterer satsane. Denne medlemen viser til at Senterpartiet prioriterer 3 mill. kroner meir til hjelpemiddel for elevar med lese- og skrivevanskar.

Denne medlemen viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett der kap. 2661 post 75 vart auka med 4,3 mill. kroner.

POST 76 BEDRING AV FUNKSJONSEVNEN, HJELPEMIDLER SOM TJENESTER

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet meiner det er behov for å styrkja denne posten og viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett der kap. 2661 post 76 vart auka med 13 mill. kroner.

POST 77 ORTOPEDISKE HJELPEMIDLER

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringens forslag under post 77 ikke fullt ut kompenserer for forventet prisstigning.

Disse medlemmer viser til sine respektive partiers alternative statsbudsjett hvor man økte kap. 2661 post 77 med 11,3 mill. kroner for å unngå et reelt kutt i ytelsene.

POST 78 HØREAPPARATER

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringens forslag

under post 77 ikke fullt ut kompenserer for forventet prisstigning.

Disse medlemmer viser til sine respektive partiers alternative statsbudsjett hvor man økte kap. 2661 post 78 med 9,3 mill. kroner for å unngå et reelt kutt i ytelsene

POST 79 AKTIVITETSHJELPEMIDLER TIL PERSONER OVER 26 ÅR

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, er fornøyd med at regjeringen viderefører ordningen med aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år. Dette tiltaket ble innført i statsbudsjettet for 2014, med virkning fra 1. juli 2014. Flertallet er tilfreds med at regjeringen foreslår en utvidelse av ordningen slik at personer med sterke funksjonsnedsettelse, og som trenger hjelpemidler som er spesielt utviklet til å aktivisere bevegelsesapparatet også kan omfattes av dette. Flertallet støtter at ordningen videreføres med en årlig bevilgning på 56,8 mill. kroner i 2015.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

3.2.12 Kap. 5701 Diverse inntekter

Det foreslås bevilget 1 987,7 mill. kroner for 2015, mot 1 762,29 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

3.2.13 Kap. 2541 Dagpenger

Det foreslås bevilget 12 400 mill. kroner for 2015, mot 10 891,5 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen viser til at dagpenger under arbeidsledighet skal gi økonomisk trygghet ved inntektsbortfall på grunn av arbeidsledighet og samtidig stimulere til å komme tilbake til arbeid. Komiteen viser til at det er relativt lav arbeidsledighet og høy sysselsetting i Norge, men at det er ventet en økning i ledigheten i 2015.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til sine merknader i forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 3 S (2014–2015), jf. Innst. 4 L (2014–2015), om oppfølging av budsjettavtalen mellom de borgerlige partier, sitat:

«Flertallet viser til regjeringens forslag om å endre retten til ferietillegg for personer som har mot-

tatt dagpenger i mer enn åtte uker i løpet av et kalenderår. Flertallet støtter regjeringens forslag om lik kompensasjonsgrad uavhengig av lengden på dagpengeperioden. Samtidig er flertallet opptatt av at de som blir langtidsledige utover 52 uker skal gis en økonomisk mulighet til å ta ferie uten reduksjon i dagpengene eller andre ytelser i denne perioden.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen Solberg i Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014) foretok innstramminger i permitteringsregelverket, blant annet forlenging av arbeidsgiverperioden fra 10 til 20 dager og reduksjon av perioden arbeidsgiver fritas fra lønnsplikt under permittering fra 30 til 26 uker.

Disse medlemmer var og er imot regjeringen Solbergs innstramminger i permitteringsregelverket. Disse medlemmer mener innstrammingerne er spesielt uheldige i et år hvor regjeringen Solberg anslår at arbeidsledigheten vil øke, og viser til at innstrammingerne i 2014 har ført til at svært mange bedrifter som tidligere kunne permittere, holde ansatte i arbeid, kompetanse i hevd i bedriften, nå grunnet innstrammingerne i permitteringsregelverket istedet har gått til oppsigelse av ansatte.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen reversere innstrammingerne i permitteringsregelverket fra Prop.1 S Tillegg 1 (2013–2014), og dermed forkorte arbeidsgiverperioden fra 20 til 10 dager samt øke perioden hvor arbeidsgiver fritas for lønnsplikt fra 26 til 30 uker.»

Disse medlemmer viser til sine respektive partiers alternative statsbudsjett hvor man økte kap. 2541 post 70 med 107 mill. kroner for å reversere endringene i permitteringsregelverket.

Disse medlemmer peker på at dagpengemottakere som har mottatt dagpenger i mer enn åtte uker i løpet av et kalenderår hittil har rett til feriepenger, men at regjeringen nå fjerner denne rettigheten, med budsjettvirkning først fra 2016. Disse medlemmer mener dette rammer en allerede sårbar gruppe, og ønsker å opprettholde feriepengetillegget for dagpengemottakere på samme nivå som i dag.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen videreføre feriepengetilleggene for mottakere av dagpenger.»

3.2.14 Kap. 5705 Refusjon av dagpenger

Det foreslås bevilget 66 mill. kroner for 2015, som er det samme som i saldert budsjett for 2014.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til sine merknader under kap. 2541 Dagpenger.

3.2.15 Kap. 2542 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.

Det foreslås bevilget 710 mill. kroner for 2015, mot 707 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen viser til regjeringen forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

3.2.16 Kap. 5704 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.

Det foreslås bevilget 187 mill. kroner for 2015, mot 180 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen viser til regjeringen forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

3.3 Resultatområde 3 Pensjon

3.3.1 Kap. 611 Pensjon av statskassen

Det foreslås bevilget 13,5 mill. kroner for 2015, mot 18,5 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen viser til at pensjon av statskassen (billighetspensjon) er en særordning som ytes med hjemmel i Grunnloven § 75 bokstav i. Ordningen omfatter grupper som ikke har tjent opp pensjonsrettigheter i Statens pensjonskasse, men får utbetalt pensjoner likevel. Komiteen registrerer at utviklingen viser en nedgang i pensjoner av statskassen og at årlig reduksjon i utbetalingene er forventet å fortsette. Komiteen viser også til at det er blitt vurdert en alternativ pensjonsløsning for disse aktuelle gruppene, men at konklusjonen ble å beholde ordningen fordi Stortinget også i fremtiden bør kunne gi pensjon fra statskassen i særskilte tilfeller.

Komiteen tar denne vurderingen til etterretning, viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittel og slutter seg til forslaget.

3.3.2 Kap. 612 Tilskudd til Statens pensjonskasse

Det foreslås bevilget 10 171 mill. kroner for 2015, mot 8 759 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen viser til at økningen i utbetalingene skyldes at antallet alderspensjonister har økt de senere årene. Det forventes en økning i antall alderspensjonister også i årene fremover, som følge av at de store årskullene født etter 2. verdenskrig vil gå over på alderspensjon og at levetiden har økt for alderspensjonister. Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittel og slutter seg til forslaget

3.3.3 *Kap. 613 Arbeidsgiveravgift til folketrygden*

Det foreslås bevilget 1 106 mill. kroner for 2015, mot 1 027 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittel og slutter seg til forslaget.

3.3.4 *Kap. 614 og kap. 3614 Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse*

Det foreslås bevilget 20 168 mill. kroner for 2015, mot 18 477 mill. kroner i saldert budsjett for 2014. Likeledes foreslås det 9 857 mill. kroner under kap. 3614 for 2015 mot 10 049 mill. kroner i saldert budsjett for 2014. Dette inkluderer 90-posten som blir behandlet av finanskomiteen utenfor rammesystemet, jf. Innst. 5 S (2014–2015) fra finanskomiteen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre der påslaget i normrenten for boliglån i Statens pensjonskasse økes til 1,65 prosentenheter fra 1. mars 2015. Flertallet slutter seg til dette forslaget.

Flertallet viser til at det ikke er et mål i seg selv at medlemmer i Statens pensjonskasse skal ha vesentlig lavere rentesats enn befolkningen for øvrig.

Medlemen i komiteen fra Senterpartiet viser til at budsjettforliket som er inngått mellom regjeringspartia og Kristelig Folkeparti og Venstre der påslaget i normrenta blir auka med ytterlegare 0,15 prosentpoeng samanlikna med forslaget frå regjeringa.

Denne medlemen viser til at Senterpartiets alternative statsbudsjett vart lagt fram før dette forliket og at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett støttar forslaget frå regjeringa om å auka påslaget i normrenta med 0,25 prosentpoeng.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringspartiene, Kristelig Folkeparti og Venstre øker normrenta med 0,15 prosentpoeng sammenlignet med forslaget fra regje-

ringen. Dette medlem støtter ikke denne endringen.

3.3.5 *Kap. 5607 Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse*

Det foreslås bevilget 2 887 mill. kroner for 2015, mot 2 266 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen viser til partienes respektive merknader under kap. 614 Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse.

3.3.6 *Kap. 615 og kap. 3615 Yrkesskade-forsikring*

Det foreslås bevilget 100 mill. kroner for 2015, mot 83 mill. kroner i saldert budsjett for 2014. Likeledes foreslås det 154 mill. kroner under kap. 3615 for 2015 som er det samme som i saldert budsjett for 2014.

Komiteen viser til regjeringa sitt framlegg til løyving under dette kapitlet og sluttar seg til framlegget.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til regjeringens framlegg i Prop. 1 S (2014–2015).

Disse medlemmer konstaterer at det har vært arbeidet med en yrkesskadereform i nærmere femten år. Et offentlig utvalg har lagt frem forslag til en grunnleggende omlegging av gjeldende system. Regjeringen har gjennom årene utredet mulige alternativer, og saken har vært på bred høring i tre omganger. Videre konstateres det at til tross for et svært omfattende og grundig arbeid som er nedlagt, har partene ikke lyktes i å komme til enighet om en løsning som kan avløse gjeldende system på en god og hensiktsmessig måte.

Disse medlemmer viser også til at regjeringen Stoltenberg II brukte åtte år på å legge frem et uferdig forslag som kun inneholdt enkelte lovbestemmelser av i hovedsak materiell art og skisse for et mulig opplegg for videre arbeid med regelverk og organisering.

Disse medlemmer mener behandlingen av en eventuell yrkesskadereform må baseres på et helhetlig framlegg som inkluderer både regelverk, organisering og finansiering, slik at alle elementene kan vurderes i sammenheng. Disse medlemmer har for øvrig merket seg at gjeldende yrkesskadeordning i all hovedsak fungerer etter hensikten.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til merknad fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti i Innst.

15 S (2013–2014) for Statsbudsjettet 2014, der de tre partienes medlemmer kritiserte at regjeringen Solberg valgte å trekke Prop. 193 L (2012–2013) Lov om arbeidsskedeforsikring, fra regjeringen Stoltenberg II. I proposisjonen fremmes forslag til en ny arbeidsskedeforsikring som er enklere for den enkelte å forholde seg til, bedre tilpasset dagens arbeidsliv og mindre ressurskrevende for samfunnet. Disse medlemmer viser til at ny arbeidsskedeforsikring har vært vurdert helt siden 2001, og ber regjeringen snarest mulig legge forslag om ny arbeidsskedeforsikring frem for Stortinget.

3.3.7 Kap. 616 og kap. 3616 Gruppelivs-forsikring

Det foreslås bevilget 180 mill. kroner for 2015, mot 174 mill. kroner i saldert budsjett for 2014. Likeledes foreslås det 98 mill. kroner under kap. 3616 for 2015 mot 97 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen viser til regjeringa sitt framlegg til løyving under dette kapitlet og sluttar seg til framlegget.

3.3.8 Kap. 2470 og kap. 5470 Statens pensjonskasse

Det foreslås bevilget 13,591 mill. kroner for 2015, mot 7,476 mill. kroner i saldert budsjett for 2014. Likeledes foreslås det 18,07 mill. kroner under kap. 5470 for 2015 mot 18,07 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen viser til at Statens pensjonskasse er en forvaltningsbedrift, jf. § 7 i bevilgningsreglementet. Dette innebærer at Statens pensjonskasses driftsbudsjett er nettobudsjettet. Det er etablert et klart skille mellom pensjons- og forsikringsordningene, og det administrative apparatet i virksomheten som forvalter og administrerer ordningene. Regnskapsmessig er det etablert en enhet for pensjons- og forsikringsordningene og en annen enhet for administrasjonsapparatet. Statens pensjonskasse som forvaltningsbedrift har en aktivitetsbasert økonomimodell der virksomheten får betalt for å administrere de ulike ytelsene.

Komiteen viser til at hovedprinsippet innen statsforvaltningen er at bruttobudsjetterte virksomheters arbeidsgiverandel til Statens pensjonskasse dekkes av staten gjennom statsbudsjettets kapittel 612 Tilskudd til Statens pensjonskasse over Arbeids- og sosialdepartementets budsjett. Komiteen er kjent med at om lag 20 bruttobudsjetterte virksomheter utgjør et unntak fra hovedprinsippet ved at de betaler

arbeidsgiverandel til Statens pensjonskasse. Komiteen viser til at det er satt i gang et arbeid med å gjennomgå premiesystemet i Statens pensjonskasse. Gjennomgangen er blant annet knyttet til medlemsvirksomhetenes betaling av arbeidsgiverandel. Arbeidet vil være langsiktig og Arbeids- og sosialdepartementet vil komme tilbake til saken. Komiteen ber på denne bakgrunn om at departementet orienterer om status i dette arbeidet i Prop. 1 S (2015–2016).

Komiteen viser til den positive måloppnåelsen i Statens pensjonskasse når det gjelder kvalitet på utbetalingene, overholdelse av tidsfrister og nye pensjoner ble utbetalt til rett tid. Komiteen har merket seg at Statens pensjonskasse er svært aktive i forenklingsarbeid og jobbet med å få et enklere og klarere språk rettet mot kunder og medlemmer, i tillegg til at selvbetjeningsgraden via nettet er økt. Komiteen er opptatt av at dette arbeidet fortsetter.

3.3.9 Kap. 660 Krigspensjon

Det foreslås bevilget 374 mill. kroner for 2015, mot 423 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen er svært opptatt av at de som er krigsskadde og deres etterlatte ytes rett ytelse til rett tid.

Komiteen viser til regjeringa sitt framlegg til løyving under dette kapitlet og sluttar seg til framlegget.

3.3.10 Kap. 664 Pensjonstrygden for sjømenn

Det foreslås bevilget 72 mill. kroner for 2015, mot 80 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen viser til regjeringa sitt framlegg til løyving under dette kapitlet og sluttar seg til framlegget.

Komiteen registrerer at Pensjonstrygden for sjømenn har gjennomgått en stor omstilling de siste årene gjennom en ny IKT-plattform, økt brukermidvirkning og fremstår som godt rustet for fremtiden. Komiteen har også merket seg at statens garanti-ansvar ble aktivert i 2003 fordi det ikke lenger var tilstrekkelige midler i trygdens reguleringsfond. Komiteen har også merket seg at fra 2014 vil Pensjonstrygden gå med overskudd for første gang siden 1994 og dermed vil fondet påny bli tilført midler.

Komiteen viser til at regjeringen Stoltenberg II i 2013 oppnevnte et utvalg som skal utrede tidligpensjonsordningen for sjømenn og foreslå en varig pensjonsløsning tilpasset de grunnleggende prinsippene i pensjonsreformen. Komiteen ber regjeringen følge opp konklusjonene og forslagene på egnet måte når utvalgets innstilling foreligger rundt årsskiftet 2014/2015.

3.3.11 *Kap. 666 Avtalefestet pensjon (AFP)*

Det foreslås bevilget 1 510 mill. kroner for 2015, mot 1 660 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen viser til at avtalefesta pensjon (AFP) opphavleg var utforma som ei tidsavgrensa tidlegpensjonsordning fram til fylte 67 år, og formålet var å gi slitne arbeidstakarar med lange yrkeskarrierar høve til å gå av med alderspensjon før dei nådde pensjonsalderen i folketrygda. Frå 1. januar 2011 blei APF-ordningane i privat sektor slått saman til ei felles ordning, og pensjonen er no utforma som eit livsvarig påslag til alderspensjon frå folketrygda. Lågaste pensjonsalder er 62 år. Det er ein føresetnad for å ta ut nytt AFP at ein samstundes tek ut heil eller delvis alderspensjon.

Komiteen viser til at ved utgangen av 2013 fekk 39 265 pensjonistar i privat sektor AFP. I 2013 auka talet på mottakarar i privat sektor med 2 896. Aukinga i antall AFP-pensjonistar de siste årene skyldes folkeauke, men også at ein høgare del av dei som har høve til det har tatt ut AFP. Dette heng saman med moglegheita til å kombinere arbeid med nytt AFP utan at pensjonen blir redusert.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Venstre, viser til at utviklingen så langt, når det gjelder kombinasjonen av AFP og arbeid, ser ut til å være i tråd med intensjonene i pensjonsreformen.

Medlemen i komiteen frå Venstre viser til at eitt av hovudelementa i det nye pensjons-systemet er at det skal vere lønnsamt å stå lenger i arbeid. Det er også avgjerande at vi lukkast med å heve den reelle pensjonsalderen i åra som kjem, dersom vi skal løyse den store arbeidskraftsituasjonen vi står overfor.

Denne medlemen har difor kome til den erkjenninga at det å vidareføre AFP-ordninga ikkje er i tråd med desse prinsippa. Skal vi styrkje og vidareutvikle dei mange og gode velferdstilboda vi i dag har, er vi nøydde til å prioritere og til å gjere politiske val. På denne bakgrunnen meiner denne medlemen at dei statlege tilskota til AFP-ordninga må avviklast.

Staten bruker i dag vel 4,6 mrd. kroner på AFP-ordninga som i realiteten er eit tilskot og påskot for å gjere det motsette av det som pensjonsreforma legg opp til. Kommunesektoren har også omfattande utgifter knytt til AFP-ordninga. Desse kostnadene vil berre eskalere over tid og binde opp midlar som burde og kunne vore gitt til andre og meir trengande grupper. Denne medlemen vil difor gradvis avvikle dei statlege tilskota til AFP-ordninga i ein periode over 6 år og suksessivt redusere dei statlege tilskota til ordninga. Denne medlemen viser til

Venstres alternative budsjett, jf. Innst. 2 S (2014–2015), der ein legg til grunn ei innsparing på 783 mill. kroner som følgje av dette.

3.3.12 *Kap. 667 Supplerende stønad til personer over 67 år*

Det foreslås bevilget 437,4 mill. kroner for 2015, mot 420 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen merker seg at formålet med ordningen med supplerende stønad for personer med kort botid i Norge er å sikre eldre innvandrere eller andre med liten eller ingen alderspensjon fra folketrygden en inntekt på nivå med minste pensjonsnivå som ytes til personer som har bodd hele sitt liv i Norge. Stønden reguleres av lov 29. april 2005 om supplerende stønad til personer med kort botid i Norge og er ikke en folketrygdytelse. Supplerende stønad er ment å være en minimumsløsning.

Komiteen merker seg at det har vært en jevn økning i antall stønadsmottakere fra 2 400 personer i 2006 til 3 128 personer i 2013, men at ytelsene til den enkelte har gått noe ned på grunn av inntektsprøvingen.

For 2015 er det foreslått å avvikle forsørgingstillegget for mottakere som forsørger ektefeller under 67 år eller som forsørger barn under 18 år.

Stortinget ba i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2013 om en evaluering av ordningen om supplerende stønad. Komiteen har merket seg at regjeringen vil komme tilbake til dette på egnet måte.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, ser frem til denne evalueringen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det er kun 40 stønadsmottakere som mottar barnetillegg, at det til sammen er 250 mottakere som berøres av regjeringens forslag om å avvikle både barnetillegg og forsørgingstillegg og at innsparingen i 2015 er anslått til 7,6 mill. kroner. Disse medlemmer mener at den varslede evalueringen bør foreligge før det forslås eventuelle endringer.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett hvor man økte kap. 667 post 70 med 7 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti støtter ikke forslaget om å avvikle forsørgingstillegget for mottakere som forsørger ektefeller under 67 år eller som forsørger barn under

18 år og viser til at man i Sosialistisk Venstreparti alternative statsbudsjett økte post 70 med 7,6 mill. kroner.

3.3.13 Kap. 2670 Alderdom

Det foreslås bevilget 190 175 mill. kroner for 2015, mot 175 972,5 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen viser til at det fra 1. januar 2011, som følge av pensjonsforliket i Stortinget, jf. avtale av 21. mars 2007 mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, ble mulig å ta ut alderspensjon fleksibelt mellom 62 og 75 år, at det er innført nye regler om levealdersjustering, samt nye regler for regulering av løpende pensjoner, som skal sikre at en del av den årlige lønnsutviklingen også kommer pensjonistene til gode.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til at regjeringen i Prop. 66 L (2013–2014) foreslo å oppheve delvis skjerming for levealdersjustering for uføre. Stortingets flertall (alle unntatt Høyre og Fremskrittspartiet) vedtok imidlertid at uføre født mellom 1944–1951 fortsatt skal være delvis skjermet for levealdersjustering ved overgang til alderspensjon fra fylte 67 år, fordi de ikke har mulighet til å kompensere for levealdersjusteringen gjennom yrkesaktivitet (jf. Innst. 289 L (2013–2014)).

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til behandlingen av Prop. 130 L (2010–2011) at det var bred enighet om det er viktig at uføres alderspensjon skal stå i rimelig forhold til arbeidsføres gjennomsnittlige alderspensjon.

Disse medlemmer viser til Innst. 289 L (2013–2014) hvor disse medlemmer viste til at et mindretall av de arbeidsføre står i arbeid til etter fylte 67 år, mens uføre får opptjening til fylte 67 år og i tillegg et skjermingstillegg til alderspensjonen. Disse medlemmer mener, nå som da, at dette ikke er forenlig med arbeidslinjen, i tillegg til at det er urimelig at uføre relativt sett har en god pensjonsordning sammenliknet med den alderspensjon arbeidsføre har.

Komiteen merker seg at det siden nye regler for uttak av alderspensjon ble iverksatt, har vært en sterk økning i antall alderspensjonister under 67 år, men at andelen som mottok uførepensjon året før pensjonering samtidig har falt kraftig, mens andelen yrkesaktive har gått kraftig opp.

Komiteen understreker at det er viktig at Nav gir den enkelte god informasjon om konsekvensene av de valg man tar når det gjelder uttak av pensjon og fortsatt yrkesaktivitet.

3.3.14 Kap. 2680 Etterlatte

Det foreslås bevilget 2 253,8 mill. kroner for 2015, mot 2 264,5 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen foreslår en nominell videreføring av stønad til barnetilsyn for mottakere av etterlattepensjon. Disse medlemmer viser til sine respektive partiers alternative statsbudsjett hvor man økte kap. 2680 post 75 med 0,2 mill. kroner for å dekke forventet prisstigning.

3.3.15 Kap. 2686 Gravferdsstønad

Det foreslås bevilget 165,2 mill. kroner for 2015, mot 197 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen viser til at regjeringen har justert ned anslaget i tråd med behovet, da denne posten er en overslagsbevilgning.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti stiller seg kritiske til regjeringens forslag om nominell videreføring av tilskuddssatsene i folketrygden. Dette representerer flere reelle kuttforslag som har det til felles at de rammer svake grupper i samfunnet. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen, der Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti foreslår å prisjustere satsen for maksimalt behovsprøvd gravferdsstønad. Disse medlemmer viser til sine respektive partiers alternative statsbudsjett hvor man økte kap. 2686 post 70 med 5,8 mill. kroner.

3.4 Resultatområde 4 Arbeidsmiljø og sikkerhet

3.4.1 Kap. 640 og kap. 3640 Arbeidstilsynet

Det foreslås bevilget 555,83 mill. kroner for 2015, mot 525,7 mill. kroner i saldert budsjett for 2014. Likeledes foreslås det 41,187 mill. kroner under kap. 3640 for 2015 mot 40,001 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen viser til at regjeringa foreslår at det blir løyvd 555,83 mill. kroner til kap. 640 Arbeidstil-

synet i 2015. Komiteen viser til at regjeringa foreslår at 8,3 mill. kroner av desse midlane skal vera ledd i ein styrka innsats mot arbeidskriminalitet på til saman 25 mill. kroner, og at 19,5 mill. kroner skal gå til utvikling, utbetring og modernisering av IKT-system for Arbeidstilsynet.

USERIØSITET OG SOSIAL DUMPING – ARBEIDSLIVSKRIMINALITET

Komiteen viser til at stadig grovare arbeidslivskriminalitet er eit aukande problem i norsk arbeidsliv. Røynslene frå bransjar kor det tradisjonelt har førekome sosial dumping, er at det i aukande grad òg førekjem andre lovbrøt enn brot på arbeidsmiljølovgevinga. Slike lovbrøt er til dømes skatteunndraging, trygdesvindel, identitetskjøp, ulovlig innvandring, og tollsvindel i tilknytning til import av byggevarer. Innan einskilde område, som til dømes bygg- og anlegg, har fleire, inkludert partane i arbeidslivet og Kripos, uttalt at problemet er alvorlig, og at det går ut over konkurranseevna til den lovlige delen av næringa.

Komiteen viser til at desse problema òg er aukande innan landbruk, daglegvarehandelen, bilvaskehallar, butikkar og frisørar. Komiteen viser til at det er på denne bakgrunn regjeringa foreslår at Arbeidstilsynet, skatteetaten og politiet saman opprett og set i verk felles tiltak for å motverka useriøsitet, sosial dumping og kriminalitet i arbeidslivet. Regjeringa grunnjev mellom anna dette med eit uttalt behov for ein samla innsats slik at virkemiddelapparatet til etatane samla kan gje best mogleg effekt.

Komiteen har merka seg at konkrete røynslar frå tilsynsverksemda til Arbeidstilsynet viser ei utvikling kor enkelte utsette grupper arbeidstakarar har ulovlege og uforsvarlege arbeidsforhold, at omfanget av sosial dumping aukar og at tilsynet stadig oppdagar nye forsøk på å omgå regelverket. Vidare merkar komiteen seg at Arbeidstilsynet i einskilde næringar ser teikn til ei todeling, der deler av næringane er kjenneteikna av useriøs verksemd.

Komiteen merkar seg vidare at internasjonale studiar viser at arbeidsinnvandrarar/innvandrarar skadar seg meir enn andre arbeidstakarar og at dette mellom anna blir forklart med at arbeidsinnvandrarane har farligare jobbar. Komiteen merkar seg òg at auka innslag av utanlandsk arbeidskraft kan medverka til å forsterka problem som allereie eksisterer i desse bransjane. Fellesskapet blir svekka når store beløp blir unndrege skattlegging.

Komiteen viser til at Arbeidstilsynet i i strategiperioden 2013–2016 skal prioritera innsatsen mot utsette deler av norsk arbeidsliv. Arbeidstilsynet skal bidra til å betra arbeidsmiljøtilstanden i næringar og verksemdar der risikoen for arbeidsrelaterte helse-

skader, useriøsitet og sosial dumping er størst. Arbeidstilsynet skal i samarbeid med skatteetaten og politiet arbeida for å motverka useriøsitet, sosial dumping og kriminalitet i arbeidslivet, slik at virkemiddelapparatet til etatane i fellesskap kan gje best mogleg effekt. Komiteen viser vidare til at det er særskilt viktig med eit godt samarbeid med partane i arbeidslivet, særleg i oppfølginga av utsette bransjar.

Komiteen viser til at det til no er sett i verk eller vurdert sett i verk bransjesamarbeid i tre bransjar. Desse bransjane er reinhald, uteliv og transport.

Komiteen viser til at for Arbeidstilsynet har inn- og utleige og ulukkeførebygging vore tema som har hatt særskilt merksemd. Komiteen merkar seg at innsatsen medverkar til å avdekka utviklinga mot eit todelt arbeidsliv der einskilde utanlandske arbeidstakarar har vesentleg dårlegare løns- og arbeidsvilkår enn det norske arbeidstakarar har. Komiteen finn ei slik utvikling særskilt uheldig med omsyn til det norske fellesskapet.

Komiteen viser til at Arbeidstilsynet i 2013 gjennomførte tilsyn retta mot bygg- og anleggsbransjen og at ein stor del av dette tilsynet vart ført i den uorganiserte delen av byggenæringa, inkludert privatmarknaden. Tilsynet avdekka eit stort innslag av useriøsitet med sosial dumping, farlege arbeidsforhold og sterke indikasjonar på ulike skatte- og avgiftsunndragingar. Komiteen meiner det auka omfanget av sosial dumping i ulik form, farlege arbeidsforhold og skatte- og avgiftsunndragingar er særskilt øydeleggende for finansieringa av vårt fellesskap og at norske styresmakter difor må prioritera å motarbeida dette langt sterkare framover.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sitt Representantforslag 20 S (2014–2015) Handlingsplan mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet.

Disse medlemmer peker på at ein styrking av Arbeidstilsynet er ett av 22 foreslåtte tiltak for ein sterkere innsats mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett hvor man økte kap. 640 post 1 Driftsutgifter med 19 mill. kroner for 2015.

Disse medlemmer tilbakefører i tillegg oppgaver fra Arbeidstilsynet til partene i arbeidslivet gjennom treparts bransjeprogram kap. 649 post 21, slik at den reelle styrkingen av Arbeidstilsynet med Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett utgjør 27 mill. kroner.

Disse medlemmer mener utviklingen i arbeidsmarkedet gjør det nødvendig å styrke Arbeidstilsynet med nye virkemidler ved førstelinjetilsyn, flere uanmeldte tilsyn, forsterkede sanksjoner og økte økonomiske rammer.

Disse medlemmer vil ha på plass en tips- og varslingstelefon i regi av Arbeidstilsynet med åpningstid 0600–2400 for bekjempelse av sosial dumping og arbeidslivskriminalitet.

Disse medlemmene mener det er nødvendig å utvikle nye systemer for bedre dokument- og ID-kontroll, for eksempel i forbindelse med utstedelse av D-nummer, og vurdere å bruke ID-kort i flere bransjer. Likeledes å etablere ny sentral godkjennings- og registerordning for bygge- og anleggsnæringen og opprette et kvalifikasjonsregister og tilhørende tiltak i tråd med forslagene i rapporten «Enkelt å være seriøs» fra BNL (2014).

Medlemmen i komiteen frå Senterpartiet meiner det er naudsynt med langt sterkere tiltak for å avdekka grove lovbrøt i arbeidsmarknaden som undergrev og utkonkurrerer det seriøse arbeidslivet. Slike lovbrøt aukar som følgje av ei rettsutvikling der friast mogleg konkurranse over landegrensene går på kostnad av kontroll og innsyn frå styresmaktene. Denne medlemmen viser til at dette igjen har gjort mange arbeidstakarar sårbar for utnytting, og organiserte kriminelle nettverk har fått ei auka utbreiing i Norge.

Denne medlemmen ønskjer ikkje velkomen eit Noreg med eit stadig større omfang av arbeidslivskriminalitet og der norske løns- og arbeidsvilkår blir pressa i fleire yrkesgrupper. Med arbeidslivskriminalitet er meint ulike former for grove lovbrøt i arbeidsmarknaden som undergrev og utkonkurrerer det seriøse arbeidslivet, mellom anna bruk av ulovleg arbeidskraft, grov sosial dumping og tvangsarbeid, samt fiktiv fakturering, kvitvasking av kriminelt utbytte og kamuflering av straffbare handlingar i legal verksemd. Arbeidslivskriminalitet er brot på lover, forskrifter og reglar som regulerer forhold i arbeids- og næringslivet, eksempelvis brot på arbeidsmiljøloven, utlendingsloven, plan- og bygningslov, skatte- og avgiftslovgjeving mv. Denne medlemmen ser det auka omfanget av arbeidslivskriminalitet som svært samfunnsskadeleg.

Denne medlemmen viser til at Senterpartiet arbeider for eit Noreg med jambyrdige forhold mellom ulike yrkesgrupper og der folk har tillit til kvarandre.

Denne medlemmen viser til at Senterpartiet på denne bakgrunn i sitt alternative budsjett foreslår å auka løyvingane til Arbeidstilsynet med 75 mill. kroner og at 3 mill. kroner blir øyremarka til dei regionale verneomboda. Denne medlemmen viser òg til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett prioriterer auka løyvingar til både skatteetaten og politiet for at styresmaktene på ein langt meir kraftfull måte skal kunna motarbeida arbeidslivskriminalitet.

Denne medlemmen viser til at det i samband med budsjettarbeidet kom fram eit sterkt ønske frå Trøndelag om at det blir oppretta eit senter for utlandske arbeidstakarar i Trondheim. Denne medlemmen har valt å støtta dette med 2,5 mill. kroner over kap. 640 post 1.

Denne medlemmen viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett der kap. 640 post 1 vart auka med til saman 77,5 mill. kroner.

Medlemmen i komiteen frå Venstre meiner det er nødvendig å gjere fleire av reguleringane i arbeidslivet universelle for å hindre sosial dumping, og gjere dei uavhengige av om arbeidsplassen har tariffavtale eller ikkje.

Denne medlemmen viser til at fleire forskingsrapporter dei seinare åra har avdekka useriøsitet og omfattande sosial dumping innanfor fleire bransjar, som mellom anna bygg, industri og private tenestebransjar som reinhald og bemanning. Seinast i januar 2014 vart det lagt fram ein Fafo-rapport som viste at mengda av lovbrøt i utelivsbransjen er svært høgt, samstundes som det er store manglar når det gjeld arbeidskontraktar, arbeidstid og overtid.

Denne medlemmen viser til at arbeidsmiljølova med tilhøyrande forskrifter regulerer mange vesentlege forhold knytt til arbeidsvilkår i Noreg, men det finst ingen lovregel som regulerer ei konkret nedre grense for kva ein ser som akseptabel løn. Minstelønsreguleringar i Norge har tradisjonelt vore overlatne til partane sin autonomi, men EU si austutviding i 2004 gjorde at denne ordninga måtte supplementast av almenngjering av minstelønssatsar innanfor bransjar som opplevde høg grad av arbeidsinnvandring frå dei nye medlemsstatane, det vil seie bygg-, skips- og verftsindustrien, landbruk og reinhald.

Denne medlemmen viser til Representantforslag 74 S (2013–2014) om utgreiing av lovfesting av nasjonal minsteløn, som Sveinung Rotevatn, Pål Farstad, André N. Skjelstad og Abid Q. Raja fremja 22. mai 2014. Denne medlemmen meiner at lovfesta minstelønn kan vere eit supplement eller eit alternativ til allmenngjering av avtalar. Med lovfesta minsteløn meiner ein eit minste lønsnivå som anten blir fastsett ved lov eller ved heimel i lov av dei folkevalde. Ei lovfesta minsteløn set eit golv for løn. Dette golvet er fråvikeleg oppover, men ikkje nedover.

Denne medlemmen viser til Fafo-rapporten 2012:07 «Lovfesta minstelønn i Norden og Europa», som slår fast at ei nasjonal, lovfesta minsteløn i Noreg vil kunne gi vern til sårbar grupper i svakt organiserte område, der regulering gjennom tariffavtalar eller almenngjering er lite aktuelt. Vidare peiker rapporten på at etableringa av eit nasjonalt minstelønsgolv kan hindre framveksten av nye låglønssjikt og sikre at alle arbeidstakarar får ei inntekt ein kan

leve av. I tillegg er nasjonal lovfesta minsteløn ei regulering som det er lett å formidle til arbeidstakarar og arbeidsgjevarar, og ho er lett å kontrollere. Denne medlemmen meiner dette er ein fordel særleg med tanke på arbeidsinnvandrarar og utanlandske verksemdar.

Sjølv om det finst mange gode grunnar til å innføre nasjonal minste lønn i Noreg, er det også behov for meir kunnskap på området. Det er på det reine at ei lovfesta nasjonal minstelønn vil få ulike konsekvensar i Noreg, og denne medlemmen meiner at desse bør utgreiast. Forskningsrapportar som berre tek utgangspunkt i erfaringane med minsteløn i Europa er ikkje tilstrekkeleg for å avdekkje korleis eit system med lovfesta minsteløn i Noreg vil fungere. Difor meiner denne medlemmen at spørsmålet om minsteløn bør bli ei sak for offentleg utgreiing.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at regjeringen i statsbudsjettet for 2015 etablerer et nytt servicekontor for utenlandske arbeidstakere (SUA) i Bergen. Det er allerede opprettet tilsvarende kontor i Stavanger, Oslo og Kirkenes. Disse medlemmer mener det er viktig med et godt samarbeid mellom Skatteetaten, politietaten, UDI og Arbeidstilsynet, og SUA-kontorene gir et felles kontaktpunkt for viktige deler av kontakten med norske myndigheter. Disse medlemmer er opptatt av at Norge er et godt land å bo og arbeide i for utenlandsk arbeidskraft. Disse medlemmer viser til at Det norske handelskammerforbund er en paraplyorganisasjon for 16 handelskamre i Norge fra Tromsø i nord til Kristiansand i sør. De har utarbeidet en kartlegging av hvordan lokalsamfunnet kan ta imot og integrere nye arbeidstakere, deres ledsagere og familier i lokalmiljøet. Disse medlemmer mener det er en fordel for rekruttering å beholde kompetansearbeidskraft og ha en god dialog med for eksempel Det norske handelskammerforbund for å utvikle god politikk på dette området for hele landet. Disse medlemmer viser til rapporten «Kompetanseinnvandring – Hvordan gjør vi Norge til et foretrukket land?» utarbeidet av Oslo handelskammer i samarbeid med Forskningsrådet, Abelia, Næringsforeningen i Trondheim, Næringsforeningen i Stavanger-regionen, Bergen Næringsråd, Næringsforeningen i Tromsøregionen og Næringsforeningen i Kristiansandregionen. Noen av anbefalingene i den rapporten er å innføre Stavanger-modellen som et aktivt verktøy for tilrettelegging, men også å utvide antall SUA-kontorer. Disse medlemmer ber departementet få til et samarbeid basert på denne rapporten. Disse medlemmer er opptatt av å ha et velfungerende arbeidsmarked over hele landet. Dersom det i fremtiden skal etableres flere SUA-kontorer, er disse medlemmer opp-

tatt av at det gjøres i dialog med statlige myndigheter, lokale myndigheter og lokale næringsorganisasjoner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til behovet for et senter for utenlandske arbeidstakere i Trondheim og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett hvor det blir samlet foreslått 10 mill. kroner til et slikt senter, fordelt mellom Finansdepartementet, Justisdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet, hvor av 2,8 mill. kroner ble gitt over kap. 640 post 1.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor bevilgningene til Arbeidstilsynet ble økt med 5 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på postene 1, 4, 5, 7 og 21 ble redusert som følge av dette.

3.4.2 Kap. 642 og kap. 3642 Petroleumstilsynet

Det foreslås bevilget 238,2 mill. kroner for 2015, mot 240,7 mill. kroner i saldert budsjett for 2014. Likeledes foreslås det 50,999 mill. kroner under kap. 3642 for 2015 mot 49,370 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Det er fortsatt høyt aktivitetsnivå innenfor petroleumsnæringen i Norge. Komiteen viser til at Petroleumstilsynet skal legge premisser for, og følge opp, at aktørene i petroleumsvirksomheten holder et høyt nivå på helse, miljø og sikkerhet. Myndighetsansvaret gjelder for petroleumsvirksomheten på norsk kontinentalsokkel og på enkelte landanlegg, herunder også gasskraftverk.

Komiteen ser at alvorlige personskader på norsk sokkel har vist en positiv utvikling de senere årene, samtidig som aktivitetsnivået har økt. Komiteen merker seg at det ikke inntraff store ulykker med betydelige skader på mennesker, miljø og materielle verdier i 2013.

Komiteen vil understreke viktigheten av en sterk og synlig tilsynsmyndighet som kan ivareta et høyt sikkerhetsnivå på norsk sokkel.

KAP. 642 POST 1 DRIFTSUTGIFTER OG KAP. 3642 POST 3 GEBYRER FOR TILSYN

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Flertallet

viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i Norge er lang tradisjon for å ha som viktigste mål i petroleumssektoren å være verdensledende på HMS, helse, miljø og sikkerhet og at samspillet mellom partene i arbeidslivet har vært vesentlig for å oppnå dette. Regjeringen har fjernet denne ambisjonen i sitt tildelingsbrev til Petroleumstilsynet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet er uenige i dette. I dagens situasjon med innsparing og reduserte investeringer ser disse medlemmer behov for å styrke Petroleumstilsynet, og foreslår å øke kap 642 post 1 Driftsutgifter med 5 mill. kroner med tilsvarende økning på 5 mill. kroner på kap. 3642 post 3 Gebyr for tilsyn.

Komiteen ber regjeringen særlig følge opp at de kostnadskuttene som nå gjennomføres på norsk sokkel ikke rammer kritisk vedlikehold, og at HMS-situasjonen på sokkelen ikke svekkes som følge av disse kuttene.

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet meiner det er behov for å styrka Petroleumstilsynet og viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett der kap. 642 post 1 vart auka med 2,1 mill. kroner.

3.4.3 Kap. 643 Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI)

Det foreslås bevilget 114,7 mill. kroner for 2015, mot 111,6 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen viser til at Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) er det nasjonale forskningsinstituttet for arbeidsmiljø og helse. Komiteen viser til det økte behovet for kunnskap om sammenhengen mellom arbeid og helse og vektlegger at forskning og kunnskapsoppbygging på disse feltene også krever internasjonalt samarbeid.

Komiteen merker seg at STAMI skal utarbeide ny strategisk plan i 2015, og at instituttets fagråd skal involveres i arbeidet.

Komiteen understreker viktigheten av at STAMI bistår med fagkunnskap til Arbeidsdepartementet, Arbeidstilsynet, Petroleumstilsynet, bedriftshelsetjeneste og partene i arbeidslivet med faktagrunnlag for politiske beslutninger.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, og Venstre,

viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

3.4.4 Kap. 3645 Regional verneombudsordning i hotell- og restaurantbransjen og renholdsbransjen

Det foreslås bevilget 12 mill. kroner for 2015.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

3.4.5 Kap. 646 Pionerdykkere i Nordsjøen

Det foreslås bevilget 3,3 mill. kroner for 2015, mot 3,2 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

3.4.6 Kap. 648 Arbeidsretten, Riksmeklingsmannen m.m.

Det foreslås bevilget 23,08 mill. kroner for 2015, mot 22,69 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteens flertall, medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

3.4.7 Kap. 649 Treparts bransjeprogrammer

Det foreslås bevilget 2,71 mill. kroner for 2015, mot 10,9 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet.

Komiteen er av den oppfatning at partene i arbeidslivet har en sterk felles interesse i å opprettholde et seriøst og ryddig arbeidsliv. Partene i arbeidslivet spiller en avgjørende rolle for å bekjempe uverdige lønns- og arbeidsforhold og svart arbeid i samarbeid med myndighetene. Spesielt utsatte bransjer er bygg og anlegg, renhold, hotell- og restaurant, fiskeforedling og vei- og transportbransjen. Komiteen mener at de etablerte bransjeprogrammene kan bidra til å motvirke en uheldig utvikling i de berørte bransjene.

Komiteen registrerer at bransjer og yrkesgrupper med lav organisasjonsgrad er særlig utsatt for sosial dumping.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, støtter regjeringens styrking av Arbeidstilsynets rolle i arbeidet med å forhindre sosial dumping og opprettholde et seriøst og ryddig arbeidsliv.

Disse medlemmer minner om at stadig grovere arbeidslivskriminalitet er et økende problem i norsk arbeidsliv. Innen enkelte områder, som for eksempel bygg og anlegg, har flere, inkludert partene i arbeidslivet og Kripos, uttalt at problemet er alvorlig, og at det går ut over konkurransevnen til den lovlige delen av næringen. Derfor er det nødvendig å styrke samarbeidet ytterligere mellom aktuelle tilsyns- og kontrollmyndigheter. Arbeidstilsynet har gode erfaringer med samarbeid med blant annet politi- og skattemyndigheten i slike saker. Disse medlemmer mener at partene i arbeidslivet sammen med regjeringen har en viktig rolle å spille for å videreføre arbeidet for å opprettholde et ansvarlig og forutsigbart arbeidsliv.

Disse medlemmer viser til at regjeringen har sendt på høring forslag om økte straffebestemmelser for alvorlige brudd på arbeidsmiljøloven og allmenngjøringsloven.

Disse medlemmer støtter regjeringens arbeid for å bekjempe arbeidslivskriminalitet og forventer at økt samordning vil bidra til bedre måloppnåelse innenfor etatenes respektive ansvarsområder, og at et operativt samarbeid vil effektivisere ressursbruken. Partene i arbeidslivet vil være viktige samarbeidspartnere i dette arbeidet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti er skuffet over at regjeringen foreslår å svekke partenes rolle i dette viktige arbeidet ved å delegere arbeidet til Arbeidstilsynet. Arbeidstilsynet har en viktig rolle

i arbeidet, men ikke den helhetlige rolle som departementet og partene sammen kan fylle. Disse medlemmer går derfor imot forslaget.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett der det tilbakeføres 8 mill. kroner fra kap. 640 post 1 til post 649 post 21.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår i tillegg til dette, å øke bevilgninger på kap. 649 post 21 Spesielle driftsutgifter – Treparts bransjeprogram med 3 mill. kroner.

Medlemmen i komiteen fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett der Arbeidstilsynet vert tilført til saman 77,5 mill. kroner meir samanlikna med forslaget frå regjeringa og at dette også sikrar ei god vidare oppfølging av bransjeprogramma.

3.5 Kapitler under andre departement

3.5.1 *Kap. 847 Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne*

Det foreslås bevilget 223,621 mill. kroner for 2015, mot 221,379 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at regjeringen i Prop.1S (2014–2015) foreslår å øke bevilgningene til personer med nedsatt funksjonsevne på flere programområder, jf. kap 601 post 21 og kap 2661.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Dette flertallet viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen kutter i post 21, som går til informasjon, forsknings- og utviklingstiltak og bidrar til å bedre situasjonen for personer med nedsatt funksjonsevne.

Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor man økte kap. 847 post 21 med 2,1 mill. kroner.

POST 70 TILSKUDD TIL FUNKSJONSHEMMEDES
ORGANISASJONER

Medlemmen i komiteen frå Senterpartiet meiner organisasjonane gjer eit viktig arbeid og viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett der kap. 847 post 70 vert auka med 5 mill. kroner.

POST 71 TILTAK TIL AUKA TILGJENGE OG
UNIVERSELL UTFORMING

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, er fornøyd med at det er stort fokus på å få til målrettede tiltak på tvers av departementer og sektorer som har ansvar for tjenester og tiltak til personer med nedsatt funksjonsevne. Flertallet viser til at det er satt i gang arbeid for å utvikle en handlingsplan for universell utforming som skal gjelde for perioden 2015–2019 hvor det vil være et hovedfokus på IKT og velferdsteknologi.

Flertallet viser til budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Venstre og Kristelig Folkeparti. Flertallet er tilfreds med at regjeringen øker bevilgningene som et ledd i arbeidet med å nå målene Stortinget har satt for å bedre levekårene og livskvaliteten for personer med nedsatt funksjonsevne. Flertallet viser til at regjeringen Stoltenberg II i Prop. 1 S (2013–2014) foreslo kutt i tiltakene til personer med nedsatt funksjonsevne på dette programområdet. Flertallet er fornøyd med at regjeringen Solberg sammen med Venstre og Kristelig Folkeparti har snudd denne utviklingen med en styrking av innsatsen for universell utforming med 9,8 mill. kroner (til 26 mill. kroner). Den økte innsatsen vil bli brukt som stimulerings tiltak for universell utforming innenfor helt sentrale samfunnsområder.

Flertallet støtter regjeringens forslag til bevilgning.

Flertallet viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosenten i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet støtter forslaget til bevilgning på 26 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ber om at regjeringens handlingsplan for universell utforming 2015–2019 blir en sektorovergripende plan. Universell utforming er investering for fremtiden. Derfor er det viktig at det settes fokus på tiltak som berører samfunnsplanlegging og produktutvikling. Flere departementer har tiltak som

er knyttet til universell utforming og finner det naturlig at dette synliggjøres i den kommende planen.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Meld. St. 45 (2012–2013) Frihet og likeverd, og viser til at man i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett satte av 3 mill. kroner på post 71 til å følge opp og operasjonalisere denne stortingsmeldingen. Dette medlem foreslo også å øke bevilgningen på post 71 med ytterligere 3 mill. kroner for å reversere kuttet i denne posten fra regjeringen.

POST 72 TILSKOTT

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, støtter regjeringens forslag om en bevilgning på 15 mill. kroner. Flertallet er fornøyd med at 0,3 mill. kroner av tilskuddsposten øremerkes det arbeidet Funksjonshemmedes fellesorganisasjon skal gjøre med å utarbeide skyggerapporteringen på vegne av det sivile samfunnet i forbindelse med Norges rapportering på konvensjonen om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD).

Flertallet viser til at regjeringen i Prop. 1 S (2014–2015) foreslår å øke bevilgningene til personer med nedsatt funksjonsevne på flere programområder.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser for øvrig til finansinnstillingen, der Arbeiderpartiet foreslår å styrke rammevilkårene til frivillige organisasjoner gjennom momskompensasjon, og styrker kommuneøkonomien. Dette vil komme også mennesker med nedsatt funksjonsevne til gode.

Disse medlemmer merker seg at regjeringen kutter i bevilgninger til informasjons-, forsknings- og utviklingstiltak som skal bedre situasjonen for personer med nedsatt funksjonsevne. Disse medlemmer ber regjeringen følge nøye med på om bevilgningene er tilstrekkelige for å nå de målene Stortinget har satt seg for å bedre levekårene og livskvaliteten for personer med nedsatt funksjonsevne.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti merker seg at regjeringen kutter i både tiltak for økt tilgjengelighet og universell utforming og i bevilgninger til informasjons-, forsknings- og utviklingstiltak som skal bedre situasjonen for personer med nedsatt funksjonsevne. Disse medlemmer ber regjeringen følge nøye med på om disse bevilgningene er tilstrekkelige for å nå målene Stortinget har satt seg for å bedre levekårene og livskvaliteten for personer med nedsatt funksjonsevne.

Medlemeden i komiteen frå Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett der kap. 847 post 72 vert auka med 1 mill. kroner for ei ytterlegare øyremøking av Funksjonshemmedes fellesorganisasjon sitt arbeid med å utarbeida skuggerapportering på vegne av det sivile samfunnet i samband med Noregs rapportering på konvensjonen om rettane til personar med nedsett arbeidsevne.

3.5.2 Kap. 2540 Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn

Det foreslås bevilget 90 mill. kroner for 2015, mot 100 mill. kroner i saldert budsjett for 2014.

Komiteen viser til regjeringa sitt framlegg til løyving under dette kapitlet og sluttar seg til framlegget.

4. Forslag fra mindretall

Rammeuavhengige forslag

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og

Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringa gjøre en gjennomgang av uførereformen for å finne en langsiktig løsnings for dem som opplever å få redusert nettoinntekt fra 1. januar 2015.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringa reversere innstramningene i permitteringsregelverket fra Prop.1 S Tillegg 1 (2013–2014), og dermed forkorte arbeidsgiverperioden fra 20 til 10 dager samt øke perioden hvor arbeidsgiver fritas for lønnsplikt fra 26 til 30 uker.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringa videreføre feriepenge-rettighetene for mottakere av dagpenger.

Forslag fra Senterpartiet:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringa koma tilbake med forslag om å likestilla inntektsgrensene for sjukepengar og foreldrepengar med nedre grense for betaling av trygdeavgift.

5. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding til romertall I, II, IV–XII fremmes av en samlet komité. III og XIII fremmes av Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre.

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Rammeområde 7 (Arbeid og sosial)

I

På statsbudsjettet for 2015 bevilges under:

Kapnr.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
600		Arbeids- og sosialdepartementet		
	1	Driftsutgifter	180 942 000	
601		Utredningsvirksomhet, forskning m.m.		
	21	Spesielle driftsutgifter	67 108 000	
	50	Norges forskningsråd	137 716 000	
	70	Tilskudd	27 710 000	
	72	Tilskudd til Senter for seniorpolitikk m.m.	14 990 000	
604		Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 45</i>	31 300 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	142 500 000	
605		Arbeids- og velferdsetaten		
	1	Driftsutgifter	11 154 507 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	30 610 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	254 378 000	
	70	Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykemeldte, <i>kan overføres</i> ...	215 690 000	
606		Trygderetten		
	1	Driftsutgifter	67 458 000	
611		Pensjoner av statskassen		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	13 500 000	
612		Tilskudd til Statens pensjonskasse		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	10 059 000 000	
	70	For andre medlemmer av Statens pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i> ...	112 000 000	

Kapnr.	Post	Formål	Kroner	Kroner
613		Arbeidsgiveravgift til folketrygden		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 094 000 000	
	70	For andre medlemmer av Statens pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i> ...	12 000 000	
614		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse		
	1	Driftsutgifter	66 000 000	
	70	Tap/avskrivninger	2 000 000	
615		Yrkesskadeforsikring		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	100 000 000	
616		Gruppelivsforsikring		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	180 000 000	
621		Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering		
	21	Spesielle driftsutgifter	73 436 000	
	63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, <i>kan overføres</i>	172 720 000	
	70	Frivillig arbeid, <i>kan overføres</i>	68 660 000	
	74	Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv.	12 280 000	
634		Arbeidsmarkedstiltak		
	21	Forsøk, utviklingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	52 220 000	
	76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i>	6 401 000 000	
	77	Varig tilrettelagt arbeid, <i>kan overføres</i>	1 253 460 000	
	78	Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser	67 360 000	
	79	Funksjonsassistanse i arbeidslivet	41 200 000	
635		Ventelønn		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	60 000 000	
640		Arbeidstilsynet		
	1	Driftsutgifter	540 620 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, regionale verneombud	10 189 000	
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 500 000	
642		Petroleumstilsynet		
	1	Driftsutgifter	215 185 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	21 276 000	
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 500 000	
643		Statens arbeidsmiljøinstitutt		
	50	Statstilskudd	114 588 000	
646		Pionerdykkere i Nordsjøen		
	72	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	3 300 000	

Kapnr.	Post	Formål	Kroner	Kroner
648		Arbeidsretten, Riksmekleren m.m.		
	1	Driftsutgifter	17 163 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	1 898 000	
	70	Tilskudd til faglig utvikling	4 000 000	
649		Treparts bransjeprogrammer		
	21	Spesielle driftsutgifter - Treparts bransjeprogrammer	2 699 000	
660		Krigspensjon		
	70	Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>	109 000 000	
	71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	265 000 000	
664		Pensjonstrygden for sjømenn		
	70	Tilskudd	72 000 000	
666		Avtalefestet pensjon (AFP)		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 510 000 000	
667		Supplerende stønad til personer over 67 år		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	437 400 000	
847		Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	13 841 000	
	70	Tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner	178 567 000	
	71	Tiltak for økt tilgjengelighet og universell utforming, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	26 029 000	
	72	Tilskudd	14 968 000	
2470		Statens pensjonskasse		
	24	Driftsresultat:		
	1	Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-650 685 000	
	2	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	479 804 000	
	3	Avskrivninger	121 547 000	
	4	Renter av statens kapital	13 495 000	
	5	Til investeringsformål	18 070 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	-17 769 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	31 360 000	
2540		Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	90 000 000	
2541		Dagpenger		
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	12 400 000 000	
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.		

Kapnr.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i>	710 000 000	
2620		Stønad til enslig mor eller far		
	70	Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	2 460 000 000	
	72	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	357 300 000	
	73	Utdanningsstønad	52 680 000	
	75	Tilskudd til flytting for å komme i arbeid	300 000	
	76	Forskuttering av underholdsbidrag	750 000 000	
2650		Sykepenger		
	70	Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i>	35 190 000 000	
	71	Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	1 640 000 000	
	72	Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom m.m., <i>overslagsbevilgning</i> ...	554 100 000	
	73	Tilskudd til tilretteleggingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	310 720 000	
	75	Feriepenger av sykepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 980 000 000	
2651		Arbeidsavklaringspenger		
	70	Arbeidsavklaringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	33 387 300 000	
	71	Tilleggsstønad, <i>overslagsbevilgning</i> ..	322 500 000	
	72	Legeerklæringer	400 500 000	
2655		Uførhet		
	70	Uføretrygd, <i>overslagsbevilgning</i>	78 020 000 000	
	75	Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i>	115 000 000	
	76	Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i>	59 000 000	
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.		
	70	Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 810 000 000	
	71	Hjelpestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 670 000 000	
	73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	122 500 000	
	74	Tilskudd til biler	740 000 000	
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	2 799 700 000	
	76	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	256 000 000	
	77	Ortopediske hjelpemidler	1 278 670 000	
	78	Høreapparater	540 700 000	

Kapnr.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	79	Aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år	56 815 000	
2670		Alderdom		
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i> ...	63 160 000 000	
	71	Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i> .	121 570 000 000	
	72	Ventetillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	5 000 000	
	73	Sært tillegg, pensjonstillegg mv., <i>overslagsbevilgning</i>	5 440 000 000	
2680		Etterlatte		
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i> ...	1 200 000 000	
	71	Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i> .	955 000 000	
	72	Sært tillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	91 000 000	
	74	Utdanningsstønad	800 000	
	75	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	7 000 000	
2686		Gravferdsstønad		
	70	Gravferdsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	165 200 000	
		Totale utgifter		406 410 844 000

Kap.nr.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
3605		Arbeids- og velferdsetaten		
	1	Administrasjonsvederlag	22 840 000	
	4	Tolketjenester	2 376 000	
	5	Oppdragsinntekter mv.	54 026 000	
	6	Gebyrinntekter for fastsettelse av bidrag	23 602 000	
3614		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse		
	1	Gebyrinntekter, lån	57 000 000	
3615		Yrkesskadeforsikring		
	1	Premieinntekter	154 000 000	
3616		Gruppelivsforsikring		
	1	Premieinntekter	98 000 000	
3634		Arbeidsmarkedstiltak		
	85	Innfordring av feilutbetalinger, arbeidsmarkedstiltak	200 000	
3635		Ventelønn mv.		
	1	Refusjon statlig virksomhet mv.	27 891 000	
	85	Innfordring av feilutbetaling av ventelønn	600 000	
3640		Arbeidstilsynet		
	1	Diverse inntekter	1 281 000	
	4	Kjemikaliekontroll, gebyrer	6 274 000	

Kap.nr.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	5	Tvangsmulkt	2 270 000	
	7	Byggesaksbehandling, gebyrer	20 322 000	
	8	Refusjon utgifter regionale verneombud	11 012 000	
3642		Petroleumstilsynet		
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet ..	909 000	
	3	Gebyr tilsyn	50 090 000	
3645		Regional verneombudsordning i hotell- og restaurantbransjen og renholdsbransjen		
	6	Refusjoner/ymse inntekter	12 000 000	
5470		Statens pensjonskasse		
	30	Avsetning til investeringsformål	18 070 000	
5607		Renter av boliglansordningen i Statens pensjonskasse		
	80	Renter	3 012 000 000	
5701		Diverse inntekter		
	3	Hjelpemiddelsentraler m.m.	55 000 000	
	71	Refusjon ved yrkesskade	907 000 000	
	73	Refusjon fra bidragspliktige	275 000 000	
	80	Renter	1 700 000	
	86	Innkrevning feilutbetalinger	718 000 000	
	87	Diverse inntekter	31 000 000	
5704		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs		
	2	Dividende	187 000 000	
5705		Refusjon av dagpenger		
	70	Refusjon av dagpenger, statsgaranti ved konkurs	60 000 000	
	71	Refusjon av dagpenger for grensarbeidere mv. bosatt i Norge	6 000 000	
		Totale inntekter		5 815 463 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2015 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 600 post 1	kap. 3600 post 2
kap. 601 post 21	kap. 3601 post 2
kap. 605 post 1	kap. 3605 postene 1, 4, 5
kap. 605 post 21	kap. 3605 post 2
kap. 621 post 21	kap. 3621 post 2
kap. 640 post 1	kap. 3640 postene 1, 6 og 7
kap. 640 post 21	kap. 3640 post 8
kap. 642 post 1	kap. 3642 postene 6 og 7
kap. 642 post 21	kap. 3642 post 2

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste budsjettår.

III

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2015 kan:

1. omdisponere inntil 40 mill. kroner fra kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere til kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 1 Driftsutgifter.
2. omdisponere inntil 10 prosent av bevilgningen på kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 77 Varig

tilrettelagt arbeid til kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere.

3. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen, post 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 1 Driftsutgifter.
4. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

IV

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2015 kan overskride bevilgningen under kap. 2470 Statens pensjonskasse, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, med inntil 20 mill. kroner mot dekning i reguleringsfondet.

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2015 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	76	Tiltak for arbeidssøkere	2 534,9 mill. kroner
	77	Varig tilrettelagt arbeid	688,8 mill. kroner

VI

Fullmakt til å ettergi rente- og avdragsfrie lån

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2015 kan ettergi rente- og avdragsfrie lån gitt til arbeidsmarkedstiltak for personer med nedsatt arbeidsevne der dette blir vurdert som nødvendig for å sikre den videre driften.

VII

Fullmakt til nettobudsjettering

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2015 kan:

1. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 642 Petroleumstilsynet, post 1 Driftsutgifter, refusjoner av utgifter til fellestjenester.
2. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, postene 1, 21 og 45, refusjoner av kommunenes andel av utgifter til opprettelse og drift av Nav-kontorer.

VIII

Folketrygdytelse

Stortinget samtykker i at med virkning fra 1. januar 2015 skal følgende ytelse i folketrygden gis etter disse satsene¹:

	kroner
1a. Grunnstønnad for ekstraavgifter ved uførhet etter lovens § 6-3 (laveste sats)	7 836
1b. Ved ekstraavgifter utover laveste sats, kan grunnstønningen forhøyes til	11 976
1c. eller til	15 708
1d. eller til	23 136
1e. eller til	31 356
1f. eller til	39 168
2a-1. Hjelpstønning til uføre som må ha hjelp i huset ^{2 3}	13 068
2a-2. Hjelpstønning etter lovens § 6-4 til uføre som må ha tilsyn og pleie ⁴	14 052
2b. Forhøyet hjelpstønning etter lovens § 6-5 til uføre under 18 år som må ha særskilt tilsyn og pleie ⁴	28 104
2c. eller til	56 208
2d. eller til	84 312
3. Behovsprøvet gravferdsstønning opptil	22 083
4. Stønning til barnetilsyn etter lovens §§ 15-11 og 17-9 ⁵	
for første barn	45 345
for to barn	59 169
for tre og flere barn	67 043

¹ Satsene under 1, 2 og 4 er årsbeløp for ytelsene.

² Stønning til hjelp i huset gjelder tilfeller før 1. januar 1992.

³ Fra 1. januar 1997 skiller det mellom stønning til hjelp i huset og stønning til særskilt tilsyn og pleie.

⁴ Gjelder også ved uførhet som skyldes yrkesskade, jf. lovens § 12-18.

⁵ Fra 1. januar 2004 dekkes 64 pst. av dokumenterte utgifter til barnetilsyn. Beløpene i tabellen er maksimale refusjonssatser. Stønningen er inntektsprøvet.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 4. desember 2014

Arve Kambe

leder og ordf. for kap. 611, 634, 2470, 3634 og 5470

Dag Terje Andersen

ordf. for kap. 600 og 649

Kirsti Bergstø

ordf. for kap. 646 og 648

Fredric Holen Bjørdal

ordf. for kap. 621 og 2680

Lise Christoffersen

ordf. for kap. 604, 605, 614, 2670, 3605, 3614, 3645 og 5607

Stefan Heggelund

ordf. for kap. 606, 642, 643 og 3642

Tor André Johnsen

ordf. for kap. 635, 667, 2651, 2661 og 3635

Per Olaf Lundteigen

ordf. for kap. 640, 660, 664, 2540 og 3640

Bente Stein Mathisen

ordf. for kap. 612, 847 og 5701

Sveinung Rotevatn

ordf. for kap. 615, 616, 666, 3615 og 3616

Anette Trettebergstuen

ordf. for kap. 2541, 2542, 5704 og 5705

Bengt Morten Wenstøb

ordf. for kap. 601, 613 og 2620

Erlend Wiborg

ordf. for kap. 2650, 2655 og 2686

